Două luni în Republica Roșie

Joseph de Saxa

(Urmare din No. 169)

Peste două ore, după ce-mi angajasem camera și luasem gustarea matinală, compusă dintr'un ceai și trei bucăți minuscule de unt, inclusiv felia de pâine neagră, și pe care o plătisem cu vre-o sută cincizeci de lei, șofeurul meu era prezent, conform înțelegerii.

— Vreți poate să vizitați piața alimentelor, cea mai interesantă pentru ora aceasta? — îmi șopti el.

Am dat din cap în semn afirmativ și m'am suit în mașină.

Din nou, spectacolul străzilor, din nou, panorama reclamelor comuniste. Dacă nu sunt prea curate și prea largi, străzile din Moscova, au, în schimb, o altă calitate; aceea de a-ți vorbi tot timpul, într'un limbaj lesne de priceput până și pentru ultimul incult. Ici propagandă contra bisericii, dincolo lauda mașinei — unealta progresului, — alături pledoarie pentru suprimarea Duminicei, sărbătoarea leneșilor, a bețivilor și a paraziților; mai departe, o morală contra maladiilor venerice, etc., etc., iar, pe deasupra, aparatele de radio dictează amănuntele problemelor la ordinea zilei.

Dintr'o privire, viitorul pare că surâde Moscovei, dar cu singura condiție, de a nu-i cerceta prezentul, în dedesubturile lui. Tactica e ingenioasă, argumentele, în unele părți, convingătoare, într'un cuvânt, *teoria* s'a impus, însă aplicarea ei, iată marele dezastru!...

La o cotitură șofeurul meu stopează brusc, smulgându-mă din meditație. Încă doi-trei centimetri și roțile automobilului ar fi trecut peste un câine...

— Sunt multe javre în libertate pe străzile Moscovei, — remarc eu.

— Din fericire — îmi răspunse, zâmbind, șofeurul — sunt singurele animale, pe care n'au ajuns, încă, să le prețuiască măcelarii noștri...

CARNE DE CAL ȘI PASTRAMĂ DE PISICĂ...

Suntem în piața principală de alimente.

Își poate imagina cineva un comerț cu alimente, acaparat în majoritate, și exploatat de stat? Încercările făcute în direcția aceasta au eșuat pretutindeni, pentru că autoritățile de stat, cu principiile și organizația lor tipică, au fost elogiate numai în stare de proect; trecând la realizare, statul s'a văzut incapabil să reziste concurenței, pe care el însuși o propusese.

Statul poate fi un bun gospodar, dacă are oameni pricepuți — dar niciodată, un comerciant ideal.

Cu toate acestea, în Rusia Sovietică administrația autorităților, s'a impus până și în acest domeniu. Dacă faptul prezintă avantagii sau defecte, vom vedea-o mai jos; cert este însă că s'a impus. Cum?... Prin aceleași procedee drastice, cu care regimul sovietic și-a făcut faima în toate acțiunile sale. O reformă generală prezintă mai puține inconveniente, decât modificările parțiale ale unei stări de lucruri. Obicinuit cu vâltoarea schimbărilor și cunoscând consecințele unei acțiuni protivnice, poporul s'a supus.

Fără construcții moderne, adăpostit în aceleași barăci dărăpănate și de o higienă problematică, târgul de alimente își trăește viața, cu intensitatea caracteristică marilor orașe. Dar o trăește în aparență; în fond, alimentele rămân să putrezească prin barăci, din cauza prețului ridicat, din cauza organizației, poate... Statul a creat departamente, pentru fiecare fel de articole puse în vânzare. Și a fixat un preț — destul de mare, ca să nu poată fi plătit de oricine — cu care-și desface marfa. Dacă unul dintre comercianții liberi vinde mai ieftin, concurența aceasta este considerată drept *acțiune contra statului* și pedepsită după o lege, care merge până la condamnarea cu moartea. Firește că afacerile merg prost.

Bieții cumpărători mânați de nevoile stomacului, — care nu pot fi neglijate, — se perindă desnădăjduiți prin fața tarabelor cu marfă și-și socotesc de nenumărate ori banii, până ce se decid să comită sacrificiul, de a plăti o legătură de ceapă sau două sute cincizeci de grame de carne. Da. În paradisul republicei roșii, carnea se vinde cu gramul.

— Și încă, — îmi șoptește trist șofeurul, — nu se întâmplă numai odată, când ni se vinde carne de cal, drept mușchi de vițel și pastramă de pisică, drept oaie. La restaurant, mai ales, se desface foarte mult din combinația aceasta.

M'am cutremurat cuprins de scârbă. Poate că 'n timpul șederii mele aci, voi avea și eu ocazia să gust asemenea alimente, preparate mustos și mascat, de bucătăriile restaurantelor.

— În definitiv, care articol e mai eftin în țara aceasta? — întreb eu.

— Nimic... Poate, alcoolul...

Într'adevăr, câteva minute mai târziu, după ce trecusem în revistă întreaga piață, de unde nu putusem reține decât privirile hămesite, jinduitoare, neputincioase, ale mulțimii și tonul arogant al vânzătorilor, angajați de stat, îmi fu dat să asist la un spectacol trist, care punea în evidență afirmația însoțitorului meu.

Un individ sdrențăros, subțire ca un țipirig și palid ca un cadavru, se prăbușise în mijlocul străzii. Sergentul din cel mai apropiat post fusese anunțat și-și făcuse loc prin mulțime, pătrunzând până lângă el și-l luă de umeri, ca să-l transporte la spitalul comunal. La sguduiturile și răcnetele gardianului, nenorocitul deschise ochii, îi ținti cu o expresie de ură asupra reprezentantului poliției și cercă să se smucească din mâinile lui.

— Lasă-mă, câine! — bolborosi el — nu 'pune mâna pe mine. Tu ești un om privilegiat de soartă; ești într'o slujbă și ai ce mânca... Eu sunt șomeur de șase luni... Șase luni de când n'am câștigat un ban, de când mă hrănesc cu resturi de alimente putrede, culese prin gunoiul pieții... Ha, ha, guvernul care are grijă de noi, care ne îndeamnă la ordine și progres, care a făcut poporul fericit... Niște criminali, cu toții! Bandiți, descreerați, mizerabili!... Am avut azi câteva capeici, pe care le-am cerșit la colțuri de stradă și cu care nu mi-am putut cumpăra o bucată de pâine, un covrig...

Nenorocitul, a cărui voce stinsă trăda cea mai grozavă suferință, nu mai putu să continue. Cu o lovitură brutală, reprezentantul autorității polițienești îl culcă la pământ, în nesimțire. Chemă apoi un șofeur, îl ridică în mașină și porni cu el spre comisariat. Făcuse aceasta fără să scoată un cuvânt și fără ca mulțimea, adunată curioasă de jur împrejur, să murmure o silabă. În ochii tuturor însă, se vedeau lacrimi de milă, de compătimire, brăzdate de străfulgerări de revoltă înăbușită...

Bărbați, femei și copii, dormind la olaltă într'un grajd părăsit, trans format pentru circumstanță, în azil pentru nevoiași

— Sărmanul tânăr! — suspină șofeurul meu, cuprins de acelaș sentiment de compătimire, când ne depărtarăm, — mâine va fi executat...

— Cum? — făcui eu — în loc să fie îngrijit și să i se caute un serviciu, urmează să fie condamnat la moarte? E de necrezut!...

— A insultat guvernul... Mâine, poate că voi fi și eu în locul lui... Simt că n'o să mai pot stăpâni revolta ce-mi viermuește sufletul... Trăim într'un iad...

— Care se numește paradisul bolșevic! — completez eu, nu fără teama de a fi auzit de vre-un înger păzitor...

SALARIUL UNIC, PLUS BACȘIȘUL

Câteva zile s'au scurs greoaie, monotone, apăsătoare. Eram trist, descurajat, bolnav. Mi se părea că trăesc în această atmosferă de când m'am născut. Și tot ce ve-

(Continuare în pag. 21)

CRONICA cinematografică

D. I. Suchianu

AMERICANII nu se încurcă, atunci când au apucat o idee de coadă. Dacă li se pare că articolul cutare va prinde, purced la o producție în massă, care ține până ce publicul începe să urle. Dacă urlă. Căci publicul în America nu este, ca aiurea, judecător de marfă; este el însuș, o marfă, ca oricare alta, pe care negustorul, cu bani și reclamă, — deci tot în ultimă analiză, cu bani, — o schimbă și preface cum vrea. Publicul — pentru America e încă cea mai bună definiție — publicul este „acela care înghite"; care înghite absolut orice.

Iată dece, în materie de artă, — în special în materie de cinematograf, care e cea mai populară dintre arte — producătorii au câteva subiecte-standard, pe care le torc de ani de zile, fără nici o rușine și fără nici un sentiment al răspunderii lor estetice.

Astfel sunt filmele cu războiu; apoi filmele cu lume proastă, cu „drojdia societății"; apoi subiectele cu regi și uniforme dintr'un regat balcanic „fantezie"; apoi mediul de culise (teatru, studio, music-hall); apoi filmele hyspanizante, cu conquistadori sau cele americanizante cu cow-boys; etc., etc...

Și publicului nu i se urăște în Statele-Unite...

Acum producătorii de cinematograf vorbitor, sunt nevoiți să transforme filmul în revistă. La început mai timid. Primele filme vorbitoare, tot mai aveau cât de cât, o mică intrigă, un mic „subiect" de piesă. Așa au fost bucățile lui Jolson (de

Bessie Love

altfel Cântărețul de Jazz era doar sonor). Așa e și „Romanța Parisului" a lui Maurice Chevalier, film de asemenea destul de vechiu. Dar producțiile mai nouă, cum este „Hollywood Revue" este music-hall pur și simplu (mai ales simplu).

Mă întreb chiar ce mai are de căutat cronicarul cinematografic, în toate aceste chestiuni?

De aceea nici nu-mi trece prin gând să-mi dau seama dacă cutare Trix-sister a dansat bine, sau dacă cutare Ukelele-brother a cântat prost. Treaba lor.

Decât cronicarul de cinematograf tot mai are de spus ceva. Are în primul rând dreptul să se întristeze, că publicul e într'atât de puțin pretențios încât se mulțumește cu asemenea inepte spectacole de cabaret.

Mărturisesc că, în materie de „variété", revistele cinematografice reprezintă o oarecare economie de timp, în sens că rezumă și concentrează toată „vedetăria" de music-hall a momentului. Apoi sunt material, — tehnicește cele mai per-

Harold Lloyd

fecte reviste din lume. Insfârșit, în materie de pulpe goale, avem tot ce se poate visa mai de prima calitate.

Dar cinematograful?

Se poate oare ceva mai nedemn, decât să vezi actori de mari resurse artistice, ca Gilbert, Marion Davies, Bessie Love, George K. Arthur, Norma Shearer, prostindu-se în mod lamentabil, și executând, destul de mediocru, câte un dănsuleț de șantan? Este cea mai cumplită degradare, mai rea decât aceea făcută pentru bani, căci toți acești mari și adevărați artiști, au un venit adesea superior bugetului țării românești.

Dar este nevoia ieftină, de a fi aclamat, care îi sfătuește pe acești oameni, să comită o dublă infamie: mai întâi să dezerteze o artă, față de care au o mare răspundere; și al douilea, să fure pâinea dela gura, acelora care trăiesc numai din asta, acelor cari altfel mor de foame, și cari, pe deasupra, au și talent mai mult. Căci fostele vedete de ecran, răsbesc aci nu cu talentul, ci cu gloria trecută și relațiile lor personale, cu regisorii și finanțatorii.

* * *

In comparație cu această degradantă schimbare de profesiune, cât de boerească apare atitudinea unor Charlot, Douglas Fairbanks, Harold Lloyd.

Publicul românesc a avut ocazia să vadă acum de Paști, încă un film (bineînțeles mut, adică doar sonor) al acestui mare artist, unde regăsim aceeaș milionară bogăție de invenție în mișcări și situații amuzante. Aceeaș temă, scumpă lui Harold Lloyd și lui Charlot: tenacitatea omului cinstit, deci slab — fiindcă crede în principiu în orice — deci tare, căci adevărata tărie este — la urma urmelor — tot credința.

Mai semnalăm și filmul cu Billie Dove și Rod La Roque, intitulat „Nunta albă". Film nul din punct de vedere propriu zis cinematografic. (Am zis nul, n'am zis prost, căci n'are greșeli supărătoare; pur și simplu nu e un film). Este o juxtapunere de amuzante scene sportive — canotaj, polo, aviație, accidente navale, yachting, natație, plonjoane, etc...

Bineînțeles, câteva „săruturi complete" de prima calitate; dans; muzică; puțin hau-hau la sfârșit (căci pela coadă filmul devine vorbitor).

Dar amuzant. Căci exibițiile sportive distrează, și Billie Dove este o femee foarte frumoasă.

Dar cinematograful...

Să mai așteptăm.

* * *

Să mai aște[illegible], căci tocmai faptul că fostele filme vorbitoare devin music-hall curat — e poate semn bun. In tot cazul cele două genuri se despart. După divorț va reîncepe să retrăiască cinematograful propriu zis, „arta mută"? Poate că da. In tot cazul, va putea cu siguranță învia mai ușor, din momentul ce va fi fost desbărat de vegetația asfixiantă a șantanului și varieteului de copii de clase primare-adulți, — cum este, sunt și vor fi „Hollywood Revue" și toate cele o sută de mii de filme absolut, dar absolut la fel, care ni se prepară în California...

Explicația enigmei fotografice

Clișeul reprodus de noi în pagina 7-a, reprezintă masa din salonul de primire al atelierului „Royal" din București.

Fotografiile sunt aranjate sub o placă de sticlă.

Marele concurs „Realitatea Ilustrată"-„Kodak"

Premii în valoare de 40.000 lei

De comun acord cu marea casă fotografică mondială „KODAK", instituim un mare concurs pentru amatorii fotografi, dotat cu trei premii, în valoare de 40.000 lei.

Condițiunile amănunțite le-am publicat în numerele noastre anterioare. Aparatele oferite ca premii sunt expuse la Centrala firmei „Kodak". Calea Victoriei 32, București.

Concursul fotografic

Numele ....

Localitatea ....

Str. .... *No.* ....

Numărul de Rollfilme : ....

Un grup de soldaţi ai armatei roşii, făcând exerciţii de sky, în apropierea Uralilor.

(Urmare din pag. 19.)

deam, îmi dădea impresia unui vis oribil.

Desgustat de spectacolul străzii, am început să mă interesez de felul de organizaţie al breslelor.

E curios că nu mai există nici una din aşa numitele profesiuni libere, care să fie exercitată în condiţiuni normale.

Fiecare profesie, fiecare breaslă, este sindicalizată, centralizată sistematic. In dorinţa de a extermina camăta şi exploatarea mulţimii, guvernul sovietic a legiferat norme noui de organizare.

Dacă are nevoe de un avocat, spre exemplu, cetăţeanul nu se poate adresa, decât la sindicatul avocaţilor. Acolo îşi expune păsul, îşi arată pretenţiile şi posibilităţile de începere a unei acţiuni de judecată. I se dă un avocat — doi sau trei, dacă are nevoe, — care-i pledează cauza, în toate instanţele. Acestui avocat nu-i plăteşte nimic, sau mai bine zis, nu este obligat s'o facă. Costul procesului, după durata şi importanţa lui, il va achita treptat, baroului (biroului central, dacă vreţi să-l numim astfel), pentrucă toţi avocaţii nu mai sunt altceva, decât funcţionarii acestui barou, plătiţi cu lefuri fixe. Indiferent câte procese va pleda un avocat într'o lună, indiferent ce importanţă au aceste procese, el nu va primi o copeică mai mult, peste salariul fixat. In schimb are obligaţia de a depune toate silinţele, în îndeplinirea formalităţilor şi în pledoarii, în cazul contrariu, fiind expus de a se pomeni eliminat definitiv din barou, sau amendat cu sume destul de importante.

Tot astfel sunt organizaţi: medicii, inginerii, arhitecţii, iar cămătarii şi misiţii sunt excluşi cu desăvârişre şi pedepsiţi aspru, la cea mai mică abatere dela lege.

Lefurile acestora, departe de a se cifra cu rotunzime satisfăcătoare pentru munca depusă, sunt totuşi calculate la o sumă suficientă, unei vieţi liniştite. Este un fel de salariu unic, după breaslă şi vechime şi cu mici avansuri, în caz că *funcţionarul* dovedeşte acte de propagandă, în favoarea regimului. Un funcţionar bine plătit, un director general al unei întreprinderi cu ramificaţii intense, în nici un caz, nu are un salariu mai mare de 250—300 ruble pe lună. Dar un om ca acesta, fireşte că nu se limitează la salariu. Ceeace n'au putut distruge legile regimului sovietic sunt *învârtelile*, recompensele, bacşişurile. Nu numai că nu le-a distrus, dar actuala stare de lucruri, le favorizează mai mult decât oricând, cu deplină ştiinţă şi de multe ori, în văzul autorităţilor.

IN MOCIRLA

Ziarele mi-au adus amănuntele celei mai înfiorătoare şi mai scabroase crime, despre care am auzit vreodată.

In cartierul petrecerilor nocturne, — există şi la Moscova aşaceva, — a fost descoperită o femee bolnavă cu buzele mâncate de viermii unei maladii urîte, care se arunca, noaptea, de gâtul trecătorilor, pe străzile cufundate în

Aspectul unui colţ dintr'o tavernă rusească

besnă şi nu-i lăsa până nu-i săruta pe gură. Mulţi dintre eroii-victime ai acestei descreerate, au crezut la început, că au deaface cu o nebună sau cu o femee extrem de capricioasă. Nenorocita era, de altfel, totdeauna, elegant îmbrăcată şi părea distinsă, după cât se putea observa la razele pierdute şi pâlpâinde ale felinarelor răslete.

După câteva săptămâni dela întâmplarea nocturnă fiecare dintre victime se pomenia cu plăgi mucoase pe buze şi cu gâtul inflamat de glanglioane. Era pecetea boalei, transmisă în noaptea sărutului fatal, de buzele veninoase ale femeei pierdute.

dusă la comisariat, femeia a declarat într'o isbucnire de râs demonic, că făcea aceasta din răsbunare, deoarece se ştia condamnată cu desăvârşire şi că i-au căzut pradă sute de bărbaţi... Din actele de identitate găsite asupra ei, s'a stabilit că era descendenta uneia dintre cele mai ilustre familii de nobili, de pe timpul imperiului...

Mi-aduc aminte că am citit cândva ceva asemănător, în nuvela unui scriitor cu fantezie ha-

Prinsă în flagrant-delict şi a-lucinantă. Dar nu credeam să se petreacă, o asemenea grozăvie în realitate.

Tragedia fostei prinţese, între anii 1917 şi 1930 nu-l ştia nimeni dar ascundea probabil lucruri spăimântătoare, dealungul timpului de pribegie, prin tavernele viciului şi ale amorului venal şi mă interesa...

Era oare singura fiinţă asvârlită în mocirlă, de revoluţia din 1917? Iată ceeace n'aş fi putut crede...

Şofeurul meu, devenit un om de încredere şi un bun ghid în toate împrejurările, se oferi să mă conducă în mahalaua viciului.

— Veţi căpăta acolo răspunsul la problema care vă preocupă, — îmi spuse el, semnificativ.

Cartierul în care sălăşlueşte germenul prostituţiei, nu e prea departe de centru. Casele sunt mărunte, oblonite, tainice. Pe stradele desfundate de ploi şi zăpezi, unde noroiul îţi trece de glesnă şi unde paza o îndeplineşte o femee-sergent. — In Rusia Sovietică femeile au dreptul să ocupe orice fel de posturi, după cum vom arăta într'un viitor capitol, — vestalele amorului plătit forfotesc ca furnicile în muşuroi.

Sunt femei palide — în Rusia toată lumea e palidă, dealtfel — slabe, cu ochi pierduţi şi estompaţi în cercuri vinete, cu îmbrăcăminte sumară şi sărăcăcioasă. Privirile lor nu cearcă să flirteze, să-l tenteze pe trecătorul pacinic; ele exprimă rugăminte, cerşitul, mila. Eroinelor de altădată ale lui Kuprin, sunt mostre de lux, pe lângă cele de astăzi; acelea erau *comerciante*, acestea sunt cerşetoare.

Intrăm într'un local dosit — cel mai celebru, după spusele însoţitorului meu, cunoscător în materie — un fel de clădire de modă veche, renovată pe ici, pe colo şi împerdelată cu stambă roşie — pasiunea bolşevicilor — care niciodată n'a fost mai bine plasată. Un miros acru, infect, ne trăsneşte dela uşă, mirosul caracteristic al caselor de toleranţă, care nu poate fi definit cu uşurinţă şi nu-l poate simţi decât acela, care nu le-a vizitat prea des.

Mai întâi salonul, tradiţional, şi 'n el, femei ca frunza.

O singură privire în mulţimea

Femeea poliţist care supraveghiază cartierul viciului

DOUĂ LUNI ÎN REPUBLICA ROŞIE

acestor nenorocite femei, tixite în încăperea destul de mare ca dimensiuni, şi-ţi face o idee precisă, despre o stare de lucruri, pe care nu o vei afla, în nici un caz, citind gazetele, sau răsfoind bibliotecile comuniste. Semnificaţia mizeriei şi a suferinţelor; stigmatul decăderii morale.

Singurul refugiu al femeilor fără resurse, sunt aceste case. Pentrucă toate instituţiile şi toate oficiile gem de postulante şi, mai ales, pentrucă se câştigă mai bine astfel...

La cafeaua care ni se serveşte într'un colţ, alături de un aparat de radio, ce mi-a împuiat urechile cu un discurs despre modul cum trebuesc făcute însămânţările de primăvară — ce ironie! — însoţitorul meu apare cu o femee ca de treizeci de ani, înaltă, impozantă şi, oarecum, frumoasă. O frumuseţe ofilită de timpuriu, cu trăsături distinse, dar vulgarizate de masca fardului exagerat.

— D-ra Sonia! — Mi-o prezintă şofeurul.

Apoi îmi şopteşte:

— Atenţie! Ai în faţă pe fiica unui fost general la Curtea Imperială.

Interesul meu crescu pentru această femee. Cât n'aş fi dat să-mi desvălue trecutul ei, să-mi povestească clipele pe care le-a trăit şi care au decis-o să ia drumul pierzaniei.

— Promite-i discret, un pachet cu cocaină, — îmi şopti din nou şofeurul — şi va deveni mai comunicativă...

Preocupată de gânduri cu totul străine, fiica fostului general părea că nu dă nici o atenţie celor dimprejur. Se aşezase, liniştită, pe colţul unei canapele tocite şi-şi savura cu pasiune fumul ţigaretei.

Insoţitorul meu a avut însă dreptate. Luată cu tactică, făcându-i promisiuni şi desvăluindu-i adevărata mea calitate, Sonia îşi deslegă limba.

— Nu vreau să mai amintesc niciodată ceeace am fost, — pronunţă ea oftând — e suficient să ştii că mi s'a lăsat viaţa cu preţul cinstei mele. Am fost batjocorită, în ziua când urma să mi se înainteze actele în faţa Curţii de judecată, de cinsprezece bestii cu chip de om, agenţi ai regimului. Apoi, în nesimţire, m'au transportat într'o casă necunoscută, unde n'am cunoscut altceva decât ameninţarea cu moartea şi exploatarea imfamă. Alături de mine, suferia aceleaşi chinuri, contesa M., fiica unui înalt demnitar de pe vremea ţarului. Cum tatăl ei nu fusese încă ucis de bolşevici, a fost adus, într'o seară, desbrăcat, mascat şi pus în faţa ei, deasemenea goală şi mascată. Prin şiretlicuri şi promisiuni mincinoase, au fost convinşi amândoi să păcătuiască în modul cel mai josnic. Apoi s'au ridicat măştile... Bătrânul s'a aruncat pe fereastră, iar contesa a înnebunit pe loc şi se află şi astăzi în ospiciu... Poate c'aşi fi păţit acelaş lucru, dacă sărmanul meu tată nu şi-ar fi dat sfârşitul, cu puţin înaintea revoluţiei...

Deatunci existenţa mea e ceva superficial. Simţurile mele sunt atrofiate. Nu mai am nici un fel de energie şi nici o speranţă... Singură lumea iluziei, a visului, mă face să mai simt oarecare plăcere.

Vei fi un om care mi-a procurat o clipă de plăcere, căruia-i voi păstra recunoştinţa mea, în cazul că-ţi vei ţine promisiunea făcută...

Era vorba de cocaină...

(Va urma)

DIN PRINŢESĂ, SERVITOARE

INTENDENTUL lordului Chesterfield, voia să angajeze o nouă fată în casă şi tocmai concedia pe una din postulante, care nu poseda nici un fel de referinţe: **Ida Soulkowska.**

Fata insista însă, afirmând că din toate locurile unde servise, refuzase certificatul de serviciu. Tocmai în acel moment trecu pe acolo lady Chesterfield, care se ducea să se odihnească în parc. Auzind discuţia şi plăcându-i tonul liber şi simpatic, cu care fata

îşi pleda cauza, dispuse angajarea ei, pentru serviciu-i personal.

Odată intrată 'n slujbă, Ida dovedi reale calităţi de subretă şi îşi îngriji stăpâna cu atât devotament, încât aceasta numai cu greu se putea despărţi de ea. Manierele cameristei sale, cultura şi felul de a vorbi ale Idei, erau în direct contrast, cu serviciul de cameristă, pe care-l îndeplinia cu mai mult decât punctualitate.

Lady Chesterfield încercă de câteva ori, să obţină dela protejata sa, amănunte în privinţa trecutului ei, dar Ida scăpa totdeauna prin tangentă, povestind numai lucrurile bune din trecutele locuri pe unde servise.

Aceasta ar mai fi mers multă vreme, dacă servitoarea n'ar fi fost recunoscută sub adevărata-i identitate. Lordul invitase la o masă intimă, pe Sir Douglas Rabb, fostul ambasador al Angliei, la curtea imperială austro-ungară.

La dorinţa expresă a contesei, masa a fost servită de Ida şi bătrânul diplomat căzu pe gânduri, privind apoi cu cea mai mare atenţiune, pe subreta care-i servia. Şi la un moment dat, în timp ce Ida aduse cutia cu Porto-Rico, Sir Douglas, — omul care avea reputaţia celei mai prodigioase memorii, — se ridică, făcu o plecăciune adâncă şi spuse servitoarei, — cu tonul celui mai desăvârşit respect:

— „Iertaţi-mă alteţă, dacă nu v'am recunoscut din primul moment, dar în rolul pe care-l jucaţi atât de bine"...

Dacă un trăznet ar fi căzut în momentul acela, în sufragerie, n'ar fi produs poate efectul cuvintelor şi gestului fostului ministru plenipotenţiar. Lordul Chesterfield sări ca ars de pe scaun, iar soţia sa înlemni cu paharul la gură, în imposibilitate de a scoate vre-un cuvânt.

Pe buzele Idei apăru un zâmbet. Nu era surprinsă de loc şi după siguranţa ei se putea vedea că era obicinuită odinioară, cu asemenea curtoazii.

Apoi Sir Douglas Rabb, dădu toate amănuntele originei ei: era prinţesa Ida Soulkowska, membră a uneia din cele mai vechi şi mai influente familii, dela curtea imperială austro-ungară. La balurile dela Schönbrunn, era socotită — la vârsta de 17 ani, drept cea mai interesantă apariţie. Părinţii ei aveau moşii imense în Galiţia şi Polonia, pe care le-au pierdut odată cu terminarea războiului **mondial. Săraciţi, n'au vroit să** primească mila rudelor sau a cunoscuţilor, ci toţi membrii familiei s'au risipit în lume, în căutarea unor ocupaţii, care să le asigure existenţa.

Principesa-servitoare mai dădu unele amănunte complimentare şi întrebată dece nu şi-a ales altă profesiune, a răspuns:

— „Am fost obicinuită să trăesc bine. Corpul de servitori pe care-l aveam la dispoziţie, îl consideram — fără a-l trata rău, — drept un accesoriu al traiului meu comod, la fel cu telefonul, automobilul sau baia. Le-am arătat acestor oameni indispensabili, prea puţină consideraţie şi cred că nu mi-aş putea ispăşi păcatul, decât servind la rândul meu pe alţii. Vă rog în orice caz, să-mi permiteţi a rămânea mai departe în serviciul dv., căci m'am obicinuit prea mult cu d-na şi mi-ar veni greu să plec. Renunţ eventual şi la salariu, numai ca să pot rămânea pe loc."

La aceste cuvinte, Lady Chesterfield surâse:

— „Da, vei rămânea mai departe, dar ca dama mea de companie, ca prietena mea". . . . . .

. . . .

La două luni dela această întâmplare, în urma articolelor din ziare, principesa a fost chemată de un frate al ei la Hollywood. Prinţul Joachim de Soulkowsky, este régisor cinematografic şi poartă numele de Louis Fairend, „mâna dreaptă" a lui Cecil B. Mille. Dar contesa de Chesterfield nu vrea să mai redea libertatea prietenei sale.

NOR.

La întrecere cu moartea

IN NOAPTEA de 13 Decembrie, un automobil cenușiu de sport, țâșnia ca o săgeată, prin străzile orașului. La volan ședea un tânăr, cu o figură lunguiață, slabă, cu fruntea înaltă și o privire vie, inteligentă. Părea înțepenit la conducere. Mașina stopă în fața unei case burgheze, cu aspect liniștit. Tânărul sări jos din mașină, urcă dintr'o săritură cele patru trepte dinaintea ușii și sună. Ușa se deschise. Urcă în goană până la primul etaj și bătu trei lovituri scurte într'o ușă:

— „Intră!"

. . . .

— „Ah tu ești John? Ce vânt te-aduce la mine?" întrebă șeful corpului de detectivi Mac Stone, pe tânărul său secretar John Allan.

Acesta îi puse fără un cuvânt un bilețel înaintea ochilor. Mac Stone îngălbeni.

— „Când?"

— „Acum câteva ore. Pe la orele 8 și jumătate."

— „Ce oră este acum?"

— „Douăsprezece fără un sfert".

— „Jim e liber?"

Jim era unul din cei mai abili detectivi ai postului.

— „Da, e la centrală."

— „Pasărea cenușie e pregătită?"

— „Da, așteaptă jos".

— „Documentele trebuie să reintre în mâinile noastre. Dacă trec granița, războiul devine inevitabil în Extremul Orient."

John stătu o vreme pe gânduri. Ofițerul de stat major Mac Lean, fusese asasinat, iar actele privitoare la organizarea apărării coloniilor, fuseseră furate.

In acea secundă intră în cameră un om ca de vreo 40 de ani, brunet, cu o figură energică.

— „Ce vești, Jim?"

— „Mac Lean a fost asasinat de o femee blondă, cu care a petrecut toată după amiaza. Pe la orele 8, se pregătiau să plece. Atunci a intrat în cameră un individ într'un costum maron cadrilat. Mac Lean s'a 'ntors cu fața către el. In acel moment femeea blondă îl lovi cu un pumnal în spate. Se încinse o luptă. Mac Lean mai primi câteva lovituri de pumnal. Asasinii au deschis apoi casa de fier și au furat actele. Au mers apoi pe jos, până în Flor-Square, de acolo au pornit cu o mașină de curse, spre Dunhill.

— „Dar de unde știi toate acestea?" întrebară consternați Mac Stone și John Allan.

Jim zâmbi. Privi ceasul. Apoi spuse:

— Hallo, John! Dacă ești decis să conduc pasărea cenușie cu maximum de viteză atunci mai avem vreme să vă spun."

— „Allright!"

— „Ascultați dar. Pe divanul din camera de dormit a lui Mac Lean, am găsit mai multe fire lungi de păr blond. Divanul era răscolit. Nenorocitul ofițer era îmbrăcat, gata de plecare, în momentul crimei. Cadavrul lui a fost găsit în antreu, și are o lovitură de pumnal în spate, dată cu multă putere. Cele din piept sunt mai slabe și n'ar fi putut fi mortale. De un cui înfipt în ușă, am sărit agățată o bucățică de stofă cafenie cadrilată."

— „Dar de unde știți ce au făcut după crimă ?"

— „Agentul care-l supraveghia pe Mac Lean, i-a suspectat pe asasini, când au părăsit casa și i-a urmărit. La Flor-Square îi aștepta o mașină de curse, cu care s'au îndreptat spre Dunhill".

In acel moment intră în cabinet un curier. Salută grăbit și spuse:

— „Mașina, XW 323 N, a trecut cu viteză 100 km. pe oră, prin Woods spre Dunhill".

— „Iute Jim", strigă John Allan. „Telegrafiați posturilor să ne dea drum liber. Hai... și în secunda următoare era pe scări, urmat de Jim. Deschise ușa, sări cele câteva trepte dela intrare și se repezi în mașină.

„Pasărea cenușie" era un automobil puternic, de 10 cilindri, lung și simplu. Motorul porni cu un vuet înfundat. Un țăcănit surd și mașina porni fără svâcnitură din loc.

Acul kilometrajului vibră puțin, apoi prinse să înainteze pe cadranul luminat — cinci kilometri pe oră, — 10—20....

Alt țăcănit — 25 — 30 — 45 — al treilea țăcănit și mașina intră în plină viteză. Acul kilometrajului urcă mereu pe cadran. 50 — 60 — 70 — 80 km. pe oră. Pomii de o parte și de alta a șoselei, păreau două paravane întunecate.

Viteza se urca mereu: 85 — 90 — 95 — 100 km. pe oră. Din cauza iuțelii, mașina părea că înainta printr'un tunel, apoi părea că sta locului și că panglica albă a șoselei se mișcă repede și se rostogolește sub roți.

105 km. pe oră.

John Allan părea o statue, cu mâinile cramponate pe volan. Pe figura lui nu tresăria nici un mușchiu.

115—120 km. pe oră.

In depărtare se distingeau luminile unui oraș. Mașina alerga ca o nălucă. Un viragiu. Viteza coboară. O sută, 90 — 80, — mașina a intrat în curbă. Se apleacă într'o parte ca o corabie. Intră în oraș. Stopează.

— „XW 323 N a trecut pe aci, acum două ore".

— „Să știi că au avut pană în drum" spune Jim.

— „Ii ajungem. Ce direcție"?

— „Dunhill".

— „Telegrafiați mai departe".

— „Firele sunt deranjate; probabil că le-au tăiat".

Mașina pornește. Au eșit din oraș.

Goana nebunească reîncepe. Viteza se mărește mereu.

Din nou 120 km.

Vântul șueră pe la urechile lui Jim.

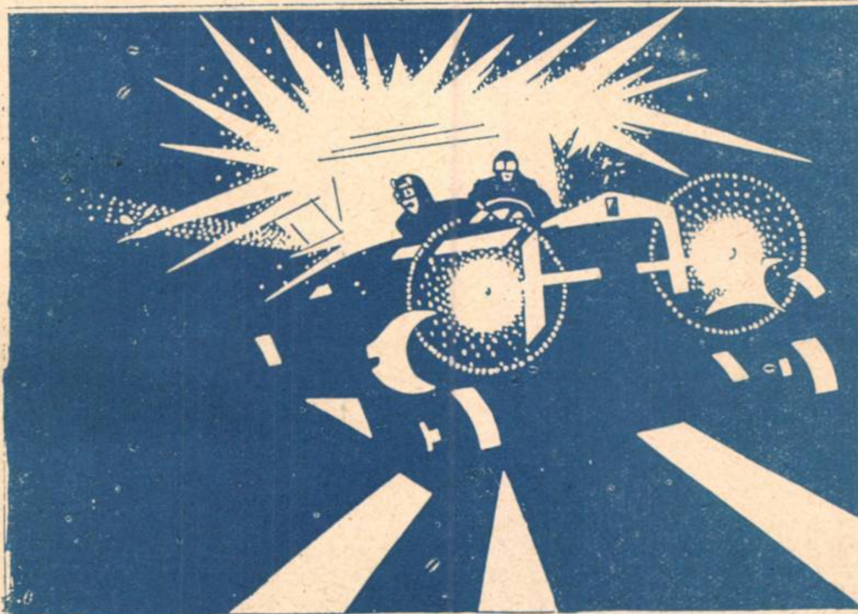
In depărtare un far roșu.

Alt automobil.

S'au apropiat. E o limuzină. Sirena șueră.

Mașina cealaltă stopează lângă șanț.

Goana reîncepe. 125 km. pe oră. O pantă e urcată cu ușurință. 130 km. pe oră.

Automobilul sbura prin noapte...

Alt oraș. — Woods. Se opresc.

— „XW 323 N a trecut acum o oră jumătate".

— „Viteza"?

— „120—130 pe oră".

Pasărea cenușie svâcni din loc, ca un alergător într'o cursă. Farurile orbeau curând din nou șoseaua.

130 km. pe oră.

— „Hallo John, nu mai cred să-i ajungem. Aleargă cu aceaș viteză ca noi. Cât mai avem până la Dunhill?"

— „400 km."?

Jim dădu fără încredere din cap.

— „Putem lua mai mult?"

— „Fără nici o răspundere?"

— „Da".

— „120 km. pe oră".

— All right. Dă-i avans în magnetou".

Maneta magnetoului începe să urce. 140 km. pe oră.

Jim și Allan, priviau cu ochii dilatați șoseaua.

Mai repede. 145—150 km.

Din ce în ce mai repede. 160 km. pe oră.

Aproape că nu mai pot respira.

Motorul geme — țiuie — urlă — se înfige ca un sfredel, în întunecimea nopții.

Repede. Demonul vitezei stăpânește.

Dar viteza scade. Pedala coboară până în fund. Viteza scade. 130 km. — 120—100—95—90... din ce în ce mai puțin.

— Mașina stopează.

5 minute.

10 minute.

Allan lucrează cu repeziciune.

15 minute.

Au pornit. 140 km. pe oră. 150—160—170.

Goana nebună în întuneric, îți ia credința în realitate.

Mai sunt 250 km.

180 km. pe oră.

Șoselele sunt pustii. Automobilul pare a fi reținut de mâini puternice. Allan surâde:

— „Ii vom ajunge".

Incă 160 km. până la Dunhill.

Privirile lui Jim, sfredelesc întunerecul. Dintr'un moment într'altul XW 323 N poate apărea la orizont. Trebue atenție. Multă atenție.

Alt viraj. Viteza coboară și urcă din nou. 185—190 km. pe oră.

Câteva puncte roșii în depăr-

(Continuare in pag. 26)

Foiletonul aviației

„MIHAIU I"

— Farman 190 Titan —

Nu de mult, într'o zi blândă și prietenoasă de toamnă, o pasăre argintie se înălța în cerul de azur al Franței, ca să străbată, într'o linie fără șovăire, câmpiile și munții, apele și văile și să vină, cu solie de dragoste și de colaborare, pe pământul românesc.

La inițiativa latină și occidentală a principelui român George Valentin Bibescu — o cupă oferită zburătorilor francezi și români pentru raidul Paris-București în timpul cel mai scurt — răspunsese elegant francezul Paul Louis Weiller, încredințând avionul său propriu aviatorului român Romeo Popescu, spre a câștiga, pentru România, Cupa Bibescu.

Și aviatorul român a făcut ceiace inima lui de copil mare îi poruncia să facă: cu penelul muiat în culorile curcubeului, a pictat cu grijă pe fuselaj — și de o parte și de cealaltă a lui — cocarda națională; iar peste cocardă a mai desenat, una câte una, cele șapte litere ale unui cuvânt magic, ale cuvântului care îndulcește spontan obrazul cel mai aspru și în care tresare cu drag și cu mândrie întregul neam dintre Tisa și Nistru, numele regelui nostru copil „MIHAIU I".

Soarele ultimei dimineți petrecute în Franța — soare tânăr de zori de zi, în care, însă, se simțea maturitatea vremii de toamnă, întocmai cum, prin frăgezimea vârstei micului nostru rege, mijește maturitatea marelui rege de mâine — a scăldat primul zbor al avionului „MIHAI I" spre țara noastră și a țintuit pentru totdeauna, în cuiele de aur ale razelor lui, numele regelui și cocarda națională de trupul minunatei păsări.

Douăsprezece ore a stat cu aripele întinse pe deasupra Europei, [illegible] tuturora, strengărește, salutul ei vesel printr'un vâjâit de motor sănătos; apoi, ca sugrumată brusc de emoția unei întâmplări fericite, și-a redus glasul până la șoaptă și — despicând felin în atmosferă povârnișuri alunecoase de aer, și-a purtat pe clina lor elastică silueta sa de argint, în evoluții armonioase, până jos de tot, pe câmpia Băneasii.

Ca stârnită de ea, o altă pasăre mult mai puternică, un vultur care învinsese cu un an mai înainte într'o grea și frumoasă bătălie sportivă patru țări vecine și prietene, s'a ridicat să-și arate puterea mușchilor lui de oțel. A pornit vijelios în drum lung, s'a avântat peste aceleași nesfârșite ținuturi îndepărtate; și în nouă ore s'a întors la cuibul său din inima României, după ce cu o pană din aripile lui însemnase o pagină frumoasă în cartea care va cuprinde povestea curajului, a îndrăsnelii și a îndemânării zburătorilor noștri.

Dacă potrivirea care a făcut ca încercatul echipaj Burduloiu-Iacobescu să plece la drum puțin după venirea lui Romeo Popescu, n'a fost numai o coincidență, atunci o părticică mică din gloria acestui echipaj revine și avionului „MIHAIU I", care a stimulat o performanța mai bună decât a sa; după cum, de aci înainte, se va revărsa asupra acestei rodnici tovărășii de meritoase realizări, o părticică din gloria oricărei încercări reușite de a scurta durata de zbor Paris-București, de a întrece drumul străbătut de el într'un singur salt sau de a lungi răstimpul de rămânere în aer fără realimentare.

Și dacă n'a fost așa, dacă numai o simplă coincidență a îndreptat, aproape deodată, gândul celor doi stăpânitori ai văzduhului către aceiași competițiune aviatică, strădania aceasta curioasă a Hasardului, de a potrivi atât de sugestiv aparențele, trebue să o reținem totuși cel puțin ca un simbol, să subliniem ca o lecție înțeleaptă dată nouă de întâmplare și să o socotim ca piatra filosofală a progresului aviației:

Orice înfăptuire de astăzi este o promisiune de mai bine pentru mâine și o datorie de mai mult pentru viitor.

Fapta aviatică frumoasă va picura întotdeauna balsam de înviorare în sufletele părăginite de inacțiune și năpădite de bălăriile răsărite din resemnarea repaosului forțat; va tăia în aceste suflete o brazdă adâncă de încredere, răscolindu-le până în cele mai tăinuite colțuri ale lor; va face ca floarea tinerească a năzuințelor vii să spargă pânza copleșitoare și grea, țesută în monotonia timpului de păianjenul descurajării peste isvoarele de energie nesecată din inima valoroșilor noștri zburători; și această floare va răzbate puternic la lumina marilor înfăptuiri, cari depășesc înțelesul unilateral de afirmare aviatică pentru a-l atinge pe acela de afirmare națională.

Au trecut câteva luni. Avionul oaspe s'a încetățenit de mult printre noi, și-a câștigat un loc de frunte în propaganda aviatică efectivă și a devenit idolul nestrămutatei simpatii a copilașilor cărora și-a dedicat fiecare bătae a motorului său.

Avionul acesta, botezat cu numele copilului-rege [illegible] fără să se știe că soarta lui îl va singulariza între celelalte avioane, a fost desigur ursit de o zână bună să fie prietenul copiilor români și îndrumătorul primilor pași pe poteca abia deschisă a aviației românești.

Regulat, la sfârșitul săptămânei, pâlcuri, pâlcuri, iau drumul Bănesii; elevii cari vreme de 6 zile au împărțit frățește gândul lor între temele de școală și imaginea închipuită a mașinei zburătoare, ce îi așteaptă tocmai la capătul drumului acesta, parcă astăzi mai lung ca niciodată. Pășesc ușor ca fulgul de nea spre Câmpul Făgăduinței visurilor lor de emancipare din puterea bătrânului Pământ, ținând strâns, în mâna înfiptă în fundul celui mai adânc buzunar al lor, hârtia prețioasă cu slova liberatoare a părintelui. Lacrimi amare, vărsate din belșug peste rezistența dârză a unui tată conservator, sunt uneori prețul scump al dobândirii acestui talisman, „învoirea" de zbor.

Mii de copii, de toate vârstele și de toate condițiile, au trăit în cabina acestui avion primitor întâia lor clipă de adevărată emoție; și nici unul nu a plecat fără să lase acolo o părticică din mica lui făptură spirituală. Din toate părticelele acestea, dăruite cu drag din inima curată a fiecărui copil, s'a plămădit în lemnul și în pânza avionului un suflet al mașinei, care parcă a prins și ea drag de copilașii curagioși și entuziaști.

Și, în vreme ce avionul își întin[illegible] lui cuprinzătoare către puhoiul de pigmei ce își așteaptă rândul la zbor, glasul domolit al motorului parcă rostește cu blândețe cuvintele acelui ce s'a jertfit pentru binele omenirei: „lăsați copiii să vină la mine".

Acestea sunt, până astăzi, viața și faptele avionului Farman 190-Titan — „MIHAIU I", după numele lui de botez — al Aero-Clubului Albastru.

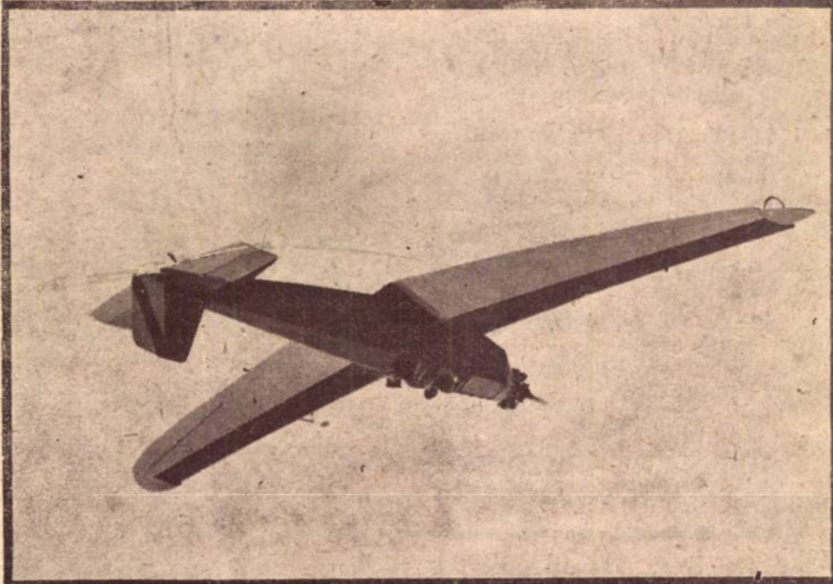
Prof. GEORGE ȚINTĂ

SUS, stânga: *Avionul „Mihaiu I" (Farman 190 Titan) al Aeroclubului Albastru;* JOS dreapta: *elevele unei școli din Capitală, înainte de primirea botezului aerului;* dreapta sus: *(dela st. la dr.) locot.* Opriș, *prof.* Țintă, *căp.* Romeo Popescu *și* Nic. Constantin, *directorul nostru.*

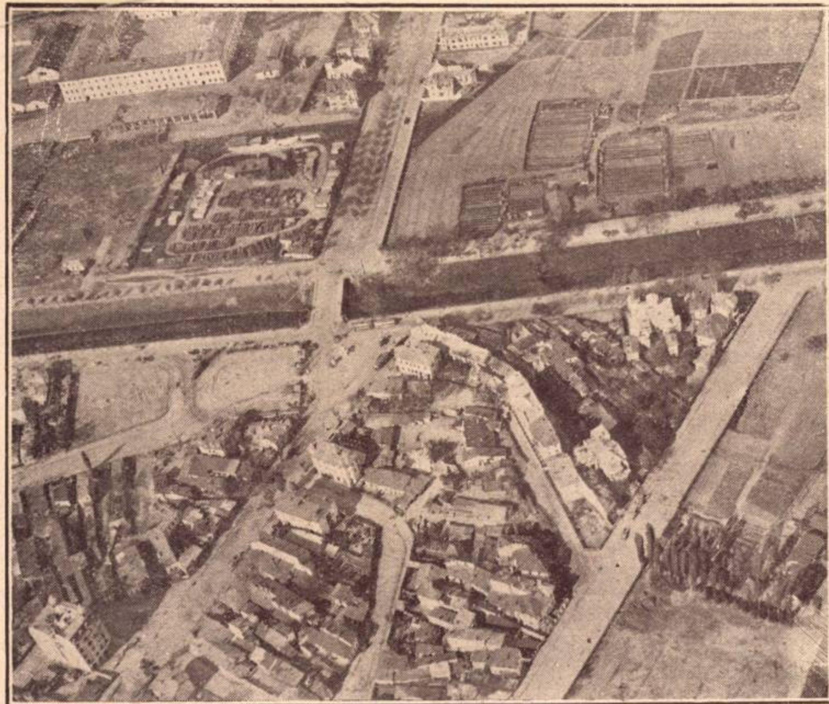

Un looping la o mie de metri. *Avionul Klemm-Salmson (40 c. p.) al Aero-Clubului Regal al României, pilotat de excelentul aviator lt. Opriș. In locul din față d. prof. George Țintă. Fotografie luată din avionul „Mihaiu I".*

Din bivuacul cercetăşesc

Aeroclubul Albastru simulează un atac aerian cu gaze

La 25 Aprilie, ora 3½, şi-au făcut apariţia deasupra cartierului Sf. Elefterie un grup de trei avioane, evoluând la mare înălţime. Ele au simulat un atac cu gaze asfixiante, în scopul de a face o interesantă demonstraţie a cercetaşilor din toată ţara, adunaţi în bivuacul depe câmpul vecin cu podul Sf. Elefterie.

Vederea aeriană a unei porţiuni din Capitală, fotografiată din avionul „Mihaiu I".

In câteva secunde, nori groşi de fum au învăluit câmpul; iar cercetaşii au luat prompt măsurile de ajutor indicate în asemenea împrejurări. Ei au simulat atât de bine, încât în public se svonise că cercetaşii purtaţi pe brancarde ar fi fost într'adevăr otrăviţi cu gaze.

Cum bivuacul era lipsit de apărare antiaeriană, cele trei avioane s'au coborît până aproape de pământ, în elegante „spirale" şi „picaje" şi au simulat un atac cu mitralierele, la fel cu acelea care-au decimat, uneori, trupele în marş spre câmpul de bătaie. Bivuacul cercetăşesc a fost străbătut de avioane în lung şi în lat în vâjiitul motoarelor, în vreme ce pânza corturilor fâlfâia de furtuna stârnită de elice.

A fost un sbor îndrăsneţ şi de precizie, care-a entuziasmat până într'atât tineretul încât, uitând şi de războì şi de duşmănie, mii de braţe cercetăşeşti au înălţat către maşinile uşoare un salut, pornit din adâncul inimii lor curate.

Demonstraţia a fost organizată de *„Aeroclubul Albastru"*, care şi-a câştigat de mult dreptul la recunoştinţa tineretului, prin activitatea sa rodnică în rândurile tinerimii (comisar sportiv fiind tot domnul profesor George Ţintă). Au participat: avionul Farman 190-Titan, proprietatea Aeroclubului Albastru, pilotat de domnul căpitan aviator Romeo Popescu şi având un observator şi un reporter fotograf; avioneta Klemm-Salmson, proprietatea Aeroclubului Regal al României, pilotată de domnul locotenent aviator Opriş, având ca observator pe domnul profesor George Ţintă; şi avioneta Klemm-Daimler, proprietatea domnului inginer Mircea Cantacuzino, pilotată chiar de d-sa.

Odată mai mult se vădeşte astfel importanţa şi utilitatea ca simpli particulari sau asociaţiuni de propagandă aviatică să posedă maşini de sbor, cu care întotdeauna ele dau un concurs repede şi necondiţionat tuturor iniţiativelor sănătoase.

Vreţi să filmaţi?

Casa cinematografică „SOREMAR" din Bucureşti, va turna în curând două mari filme sonore şi vorbitoare, în regia d-lui N. N. Şerbănescu, **având ca interpret principal pe d.** GEORGE VRACCA **de la Teatrul Naţional.**

Ambele filme vor fi lucrate după scenarii originale, şi se vor desfăşura atât în Capitală, cât şi în provincie.

Solicitată de susnumita casă, „REALITATEA ILUSTRATA" **instituie un mare concurs de fotogenie, pentru a alege interpretele rolurilor principale, interpretele rolurilor secundare, precum şi pentru figuraţie.**

Poate participa la acest concurs, orice doamnă sau domnişoară, care întruneşte condiţiunile de fotogenie, publicate în numerile noastre trecute, la concursul instituit pentru Franţa.

Toate candidatele vor trimite pe adresa revistei, str. Constantin Mille No. 7, et. II, câte trei fotografii (profil, bust şi în întregime, — pe cât posibil în costum de bae), notând pe plic menţiunea „pentru concursul de fotogenie".

Fotografiile vor fi însoţite de buletinul pe care-l publicăm în pag. 7-a şi de următoarele date, scrise pe o foaie de hârtie anexată: vârsta, profesiunea, înălţimea, greutatea, talia, părul şi ochii. Alegerea se va face de o comisiune, iar amănuntele complimentare, vor fi publicate în numărul viitor.

Marile premii ale revistei „Realitatea Ilustrată"

După cum am anunţat acordăm o serie de premii de cea mai mare valoare, — enumărate mai jos, tuturor cititorilor şi abonaţilor noştri, cari vor trebui să detaşeze cupoanele de premii, să le complecteze şi să le păstreze trimiţându-le la terminarea seriei, **pe adresa revistei, str. Const. Mille No. 7, etaj II. Data tragerii, va fi anunţată la timp.**

Iată premiile oferite:

O GARNITURA DE SALON, din lemn curbat de mahon lustruit, tapisată, cu velour albastru şi compusă din: o canapea, două fotoliuri şi patru scaune furnizate de INDUSTRIILE UNITE DE MOBILE „MERCUR", Bucureşti calea Victoriei 17.

Un pullover „Monica" şi o **duzină de ciorapi „Monica" împreună** cu cele 12 bonuri de participare la tragerea premiilor **„Monica"** (constând din voiajuri gratuite pentru două persoane, **Bucureşti-Hamburg**, Fiordurile Norvegiei şi înapoi).

O perdea superbă, de valoare artistică, executată în renumitele ateliere de broderie şi lucru de mână ale d-nei **Ing. Erdèsz,** Bucureşti, calea Victoriei 168.

Un aparat de radio cu trei lămpi, permiţând audiţia principalelor posturi europene în vorbitor, în completă stare de funcţiune, furnizat de vechea casă de încredere **J. Wappner, centrala: calea Victoriei 49, sucursala: str. Lipscani 85. (Secţiune specială de aparate şi piese detaşate pentru radio).**

Un ceas elveţian de aur marca de precizie **„Cortébert",** care a obţinut grand-prixul la expoziţia din Barcelona.

5.000 lei în numerar.

O lampă electrică din bronz antic, cu trei braţe, ornată cu abatjoururi mate, şlefuite, furnizată de cunoscuta firmă **Ingineri I. Popescu & G. Creţu,** birou technic pentru întreprinderi electro-mecanice şi depozite de materiale electrice, str. Regală 16, Tel. 337/64.

Un gramofon elegant, model de voiaj complet cu toate accesoriile şi cu două plăci (patru arii) furnizat de marele magazin de muzică **„Ipcar",** calea Victoriei 34.

Une măsuţă cu un serviciu de licheur, compus din 6 cupe şi una carafă, totul **veritabil argintat,** furnizate de cunoscuta casă de încredere **„Argintăria Pforzheim"** cel mai mare depozit de **argintărie** şi obiecte de cadouri. **Furnizor** al Curţei Regale, Bucureşti, **str.** Colţei No. 6.

10 butelii şampanie RHEIN.

Una bucată de 30 metri şifon elveţian pentru lingerie, de la păncăria elveţiană **„La Wilhelm Tell",** vechea casă de încredere, str. Colţei No. 8.

Una pereche pantofi eleganţi, de damă sau bărbăteşti, executaţi după măsură, din material fin, de către cunoscuta casă de încredere **C. Gheorghiu,** calea Victoriei 114 şi Sărindar 6, bine asortat şi cu încălţăminte gata.

O cutie montată, conţinând **un frumos serviciu de alpaca fină,** compus din 12 cuţite şi 12 furculiţe pentru fructe, furnizate de vechiul şi marele magazin **„Gospodina",** str. Câmpineanu 20, Bucureşti, complet asortat cu articole de menaj şi cadouri.

N. B. — Cupoanele 1—3 le găsiţi în numărul 168 din 17 Aprilie a. c.

La intrecere cu moartea

(Urmare din pag. 23)

tare. Distanța piere în fumul mistuit de vânt.

Agenți motocicliști, în urmărirea asasinilor. O altă clipă și au dispărut.

80 km. până la Dunhill.

200 km. pe oră.

O piatră în drum, o groapă cât de mică, o inegalitate a terenului și sunt pierduți. Moartea pândește la fiecare pas. Jim și Allan o știu bine, dar aceasta nu interesează.

205 km. pe oră. 206—208.

Nimeni, — Dunhill. Opresc în Great Square, piața centrală din Dunhill.

Un agent îi asteaptă. Salută:

— „XW 323 N a trecut acuma jumătate oră.

— „Dam"!

Goana reîncepe.

— „Pot fi la cel mult 80 km. de aci".

210—215—220 km. pe oră.

— „Continuă" spune Jim.

— „Nu prinde mai mult".

Acul kilometrajului se frânge.

— „Motorul e supra-încălzit", spune Jim.

Allan surâde.

— Indicatorul căldurii urcă mereu".

Allan surâde. In depărtare o masă întunecată. „*Ei*".

Viteza coboară. Mașina stopează în fața lor: XW 323 N.

O femee și-un bărbat, sunt plecați asupra motorului.

— „Sus mâinile".

Incearcă să se apere. Două detunături scurte. Se predau.

Actele sunt la ei. Li se pun cătușe.

— „La ce kilometru suntem?" întreabă Allan.

— „1214".

— „Cinci kilometri până la graniță".

— „Trebue să telegrafiem șefului".

In acel moment, o detunătură puternică. Motorul a explodat. Nu mai avea apă. Incă cinci minute și ar fi fost pierduți.

Allan surâde.

— „Am întrecut moartea".

Primul grup de motocicliști i-a ajuns.

Realitățile vieții

(Urmare din pag. 6-a)

Gentlemenii preferă blondele

CARTEA Anitei Loowe, care poartă acest titlu, a avut precum se știe un succes răsunător în America și în vechiul continent.

Un diplomat al cărui entuziasm pentru sexul frumos e tot atât de vestit cât și îndemânarea sa, în a face cunoștiințe, întâlni pe cheiul Wilson din Geneva o necunoscută blondă de o frumusețe uimitoare. Diplomatul o acostă, scoțându-și politicos pălăria și începu conversația, citând titlul romanului mai sus pomenit: „Gentlemenii preferă blondele".

Doamna îl privește surprinsă și răspunde a tempo cu multă răceală: „Blondele preferă gentlemenii" pornind mai departe.

Chipul diplomatului avu timp de câteva minute o expresie cu totul nediplomatică. D. GRAD.

Cea mai mare frunză din lume?

D. STEWART, un locuitor din Fresno California, este posesorul celei mai mari frunze, care a împodobit vreodată, un copac sau vre-o plantă. Ea măsoară 1.70 m. lungime și 1.15 m. lățime și a crescut pe o plantă Calladium din grădina d-lui Stewart.

Uriașa frunză a interesat foarte mult pe botaniști, și unii susțin că d. Stewart deține un record greu de egalat. Planta Calladium nu este neobișnuită în Fresno și s'au văzut adeseori frunze mari dar incomparabile cu aceasta. Numele popular al plantei este „urechea elefantului".

O domnișoară ascunsă îndărătul uriașei frunze „Calladium", despre care se crede că ar fi cea mai mare din lume.

Anumiți naturaliști cari au văzut frunza unică în lume a d-lui Stewart, admit că este rară, dar sunt sceptici în ceeace privește afirmația, că ar fi cea mai mare frunză. Ei menționează boababul din Africa, la care frunzele gigantice sunt un fapt obișnuit. Acest copac, care crește în Africa tropicală, ca și în Madagascar, este unul din cei mai uriași, trunchiul său ajungând câteodată la diametrul de 27.500 m. Frunzele în proporție cu copacul ajung la 5.50 m. lungime și mai mult de 1.90 m. lățime.

Este adevărat că boababul ca și alte plante din Africa, despre care vorbesc botaniștii, sunt ceva comun; dar numai în junglă unde cresc. Până acum n'a fost adusă la Fresno nici-o dovadă, pentru a disputa recordul d-lui Stewart.

Poșta medicală a „Realității"

Obezitate — albirea dinților

Unui cititor Leova

Contra îngrășării există un singur medicament: *tiroidin.* Dar nu se poate lua decât sub supravegherea unui medic.

Mai bine de cât medicamentele, reușește dieta fără grăsimi, fără făinoase, dulciuri și sărături.

Ca să vă înălbiți dinții, adresați-vă unui dentist priceput. In streinătate se întrebuințează *razele ultraviolete.*

On...

Iosif... Dorin

Primim zeci de scrisori ca a dv. E greu de a da sfaturi prin ziar. Cu voință cred că veți scăpa. Aveți curaj, autosugestionați-vă și desigur că veți reuși. Cumpărați un flacon de *bromon* și luați câteva zile pe lună în șir, 10 picături dimineață și 10 seara.

Citiți cartea „*Tragedia venerică*" a doctorului Ygrec apărută de curând.

Impot...

Gh. N. Huși

E ceva psichic la dv. Citiți mai sus ce am scris la On... Iosif. D...

Mens...

Carmen S. B.

Nu poate fi alt leac de cât spălături dese, cu apă și săpun, sau injecții cu irigator, în care puneți o lingură de *neol.*

Neurastenie

S. Așoaschi Bălți

Sunteți tipul clasic al neurastenicului.

Toate simptomele ce descrieți ar dispărea, dacă ați putea da de un medic priceput și conștiincios care să vă trateze. In tot cazul n'aveți nimic îngrijitor. Nu dați atenție simptomelor și nu dramatizați fiecare fleac de durere.

Infantilism

I. Niculce

Sunteți un naiv. (N'aveți se vede ocupație și vă îndeletniciți cu asemenea măsurători ridicole) ați putea bate recordul dacă ați ști să practicați *autosugestia.* Dar cine să vă învețe cum să vă scoateți gărgăunii din cap?

Picioare dureroase și urât mirositoare

Melitta

Scrieți punând timbre de francare în plic și adresa și vă vom scri personal și detailat.

Frigiditate

„Fir de praf"

Admir ideile și concepțiile dv. Sunteți o pasăre rară! Să ai 17 ani și să mai ai asemenea prejudecăți! Frumos de tot! Credeam că aceastä „prejudecată" a dispărut din sufletele fetelor de azi și când colo, îmi eșiți dv. în cale, cu un ideal ce-mi părea pierdut în noaptea unei lumi ce nu mai este! Bravo!

Nu desperați... e posibil ca sensibilitatea și sensualitatea să revie. Ascultați-mă și măritați-vă.

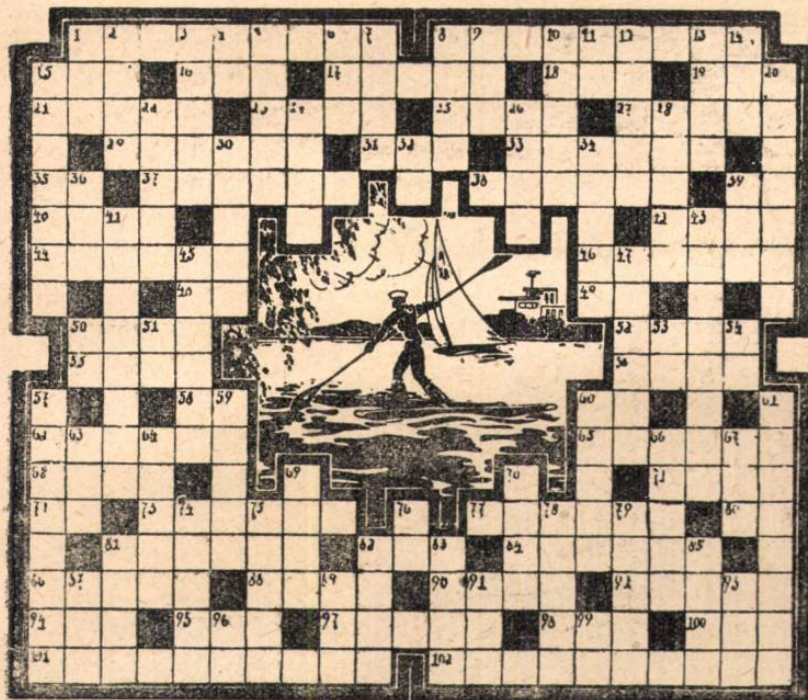

CUVINTE INCRUCIŞATE

„Barcarola"

(10 puncte) de *Rebus*

ORIZONTAL: 1) Cântec ce imită mersul legănat pe apă. 8) Conducătorul unei anumite bărci. 15) Porţiune dintr'un tot divizibil. 16) A face zgomot. 17) Suflau încetinel. 18) Calif arab. 19) Uzat. 21) Ingrămădire de case împărţite pe străzi. 23) Recipiende cilindrice. 25) Insectă care înţeapă vitele. 27) Buturugă. 29) Incălţăminte uşoară. 31) Poemă. 33) Apă adâncă şi lină (pl.). 35) Secol. 37) A pica la loc. 38) Pauză într'un vers. 39) Formă de cruce. 40) Materie ce ţâşneşte din fundul pământului. 42) Lipsiţi de cavalerism. 44) Cântece duioase ce exprimă o durere adâncă. 46) Relativ la luminătorii cereşti. 48) Negaţie. 49) Literă grecească. 50) Mişcarea celui din figura de mai sus. 52) Steag mare turcesc. 55) Necredincioase. 56) Ingrijire (fig.). 58) Unguent (inv.). 60) Interjecţie. 62) Arbore frumos ce împodobeşte parcurile. 65) Porecla ţiganului lăutar. 68) Neturburată. 71) Ridicătură de apă uşor agitată. 72) Pronume. 73) Plin de o vie mulţumire. 77) Cuvintele unei opere muzicale. 80) Diviziune de timp. 81) Marinar însărcinat cu echipamentul unei corăbii. 82) Veac. 84) Sărind repede (adv.). 86) Ţesătură ce constitue pielea. 88) Timp defavorabil pescuitului. 90) Macagiu. 92) La orice locuinţă. 94) Fiica lui Cadmus. 95) Pronume. 97) Vânt dulce şi plăcut, iubit de marinari. 98) Vehicul. 100) Stambă cu care se îmbracă scaunele. 101) Mângâiat. 102) Animal marin.

VERTICAL: 1) Metaloid. 2) Optică (pop.). 3) Peşti de apă dulce. 4) Posedă. 5) Işi pune viaţa în pericol. 6) Numire probabilă a întinderii de apă pe care aleargă cel din figură. 7) Rămâi cu bine! 8) In stare de a face ceva. 9) A scoate ouă. 10) Locuitor din Europa. 11) Vas de pământ. 12) Licărire (poet). 13) Personagii principale dintr'un roman sau tragedie. 14) Fluviu în Europa. 15) Barcarolă veslită. 20) Lemnul care opreşte apa să nu se reverse. 22) Salbă. 24) Operă de Verdi. 26) Rezervor de lapte. 28) Lucrul pe care l'am putea spune despre statura celui din figură. 30) Arşic plumbuit de lovit în ceilalţi. 32) Notă muzicală. 34) Plantă ce creşte prin lacuri. 36) Apă agitată. 39) Adverb. 41) Locuitor dintr'un splendid oraş construit pe lagune. 43) Fântână îngustă din care ţâşneşte apă. 45) Se făcea seară. 47) Susuri. 50) Chemare (pop.). 51) Notă muzicală. 53) Adverb. 54) Pronume. 57) Admirabil. 59) Lega două lucruri unul de altul. 60) Aluneci repede. 61) Demnitatea unui nobil spaniol. 63) Fiica lui Laban. 64) Regiune subpământeană locuită de zâne, smei, etc. 66) Murdar. 67) Ceeace ar păţi cel de mai sus dacă ar cădea în apă. 69) Aburi în atmosferă defavorabili marinarilor. 70) Ceeace ar face unul care se plimbă cu barca într'o noapte înstelată (fig.). 74) Depărtez. 75) Lac de munte. 76) Ochiu de lanţ. 78) Luntre mică. 79) Plasă. 81) Grosolan (fig.). 82) Geamăt. 83) Luntre uşoară turcească. 85) Numele slavilor din Ciceria. 87) Morfeu. 89) Se folosea de ceva. 91) Interjecţie. 93) Slujbă religioasă. 96) Cămaşă ţărănească. 99) Unealtă casnică.

(Jocul acesta a apărut în almanahul „Realitatea Ilustrată" pe 1930. — Figura este reprodusă din revista „Rätsel").

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Bucureşti, Str. Const. Mille 7, Etg. II
TELEFON 306/67
Director redacţional :
NIC. CONSTANTIN

PREŢUL ABONAMENTULUI

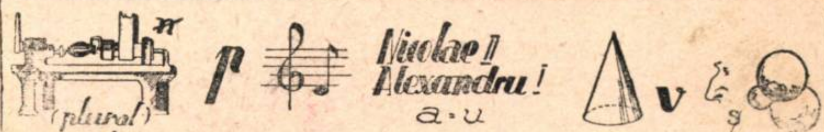
Pe un an	Lei 350
Pe şase luni	„ 180
Pe trei luni	„ 95
Pentru străinătate	„ 400

R E B U S

(10 puncte) **de REBUS**

Intr'un ziar apăruse următorul anunţ. Ce conţinea?

Poşta Jocurilor

MIC. G. IOAN.—„Nedrept" cu mine? Sunt eu de vină că dv. nu cunoaşteţi acest elementar principiu?...

CEZAR V. — Se găsesc în dicţionarul român de Şăineanu.

C. COJAN—rev. G. N. — Constat că tot nu v'aţi lăsat de plagiat, cu toată urechiala primită! Ce mai voiţi? Să vă tai şi copita ca să n'aveţi cu ce mai compromite esteticul unei opere care nu vă aparţine (Peisagiul de primăvară, No. 145), sgâriind desemnul într'un colţ, pentru ca să apară, ca din senin, celebrul **Consco**?

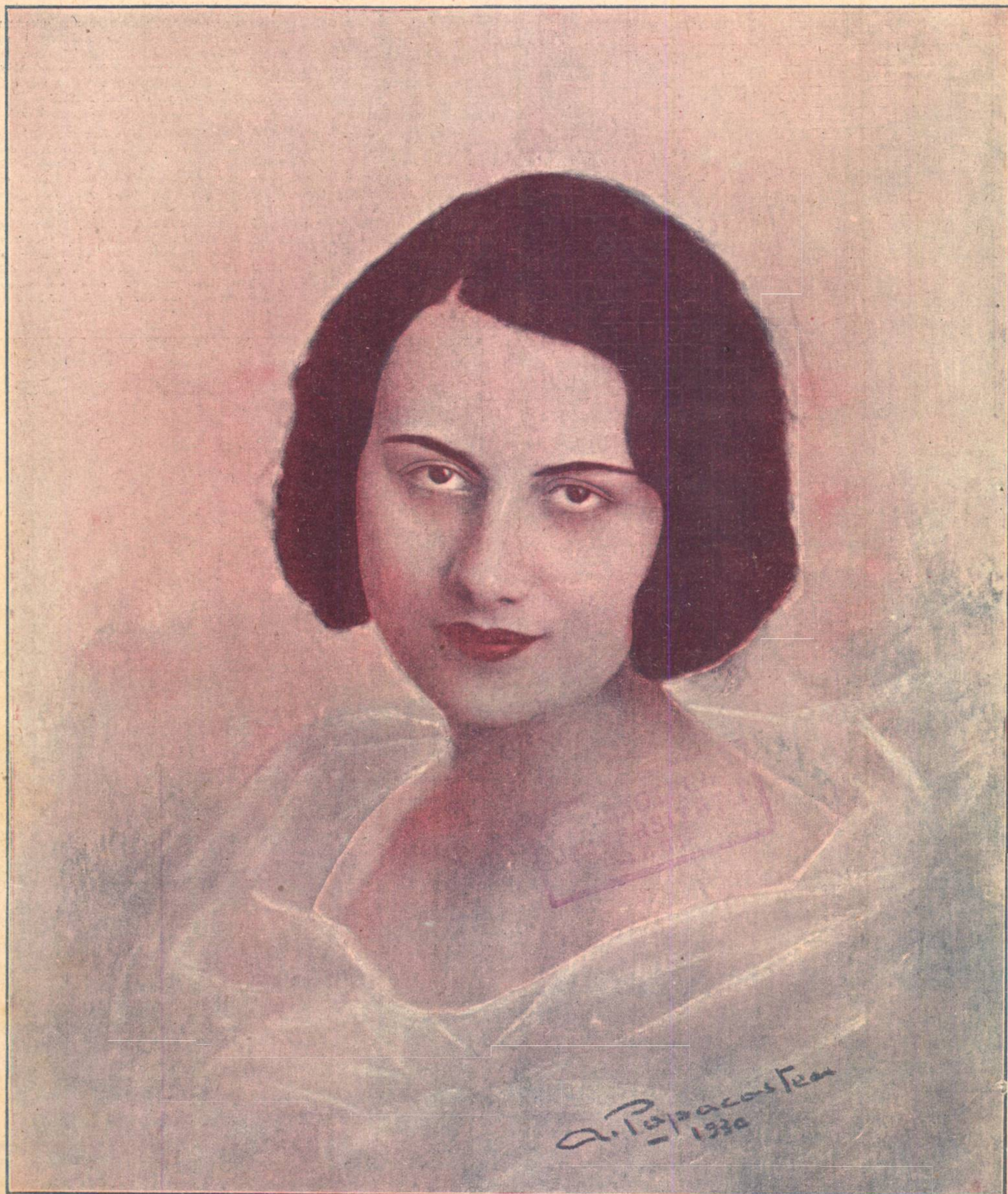
„Nomina stultorum, ubisque locorum". Nu?...

I. BERCOVICI - Botoşani. — Numai aceasta vă este **mirarea?...** Jocul n'a fost publicat, pentru că nu îndeplinia condiţiunile cerute: nu era lucrat destul de îngrijit, sau nu conţinea cuvinte interesante în încrucişare. Afară de asta, modelele acestea nu mai prezintă nici un interes. Alceva!

Rebus

Deslegările se primesc până la 10 Iunie 1930. Fiecare joc acordă deslegătorilor un număr oarecare de puncte. Cel care obţine numărul cel mai mare de puncte prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri din numerile 170, 171, 172, 173 şi 174, va primi un premiu de 1000 lei. Premiul al doilea 500 lei. Premiul al treilea 200 lei. Următorii şapte deslegători primesc câte un volum. Premiile se vor distribui la 20 Iulie 1930.

REALITATEA
ilustrată

D-ra Dorina Constantinescu, Frumuseţea plaiurilor muntene, aleasă la concursul organizat de revista noastră. (Foto Papacostea)

ANUL IV. — Nr. 172. — 15 MAI 1930.

REALITATEA ilustrată

D-na Agepsina Macri-Eftimiu, distinsa societară de onoare a Teatrului Național, a repurtat un succes extraordinar în „DAMA CU CAMELII"

PREȚUL 10 LEI

Marele artist V. MAXIMILIAN, împlinind 30 ani de carieră, a fost sărbătorit de colegi şi de public

Noui comori descoperite în mormântul lui TUTANKAMON

PRINTRE obiectele aflate în anexa secretă a mormântului lui Tutankamon, descoperit de Howard Carter, sunt patruzeci de vase pentru uleiuri şi unguete.

Această anexă, după cum am mai arătat, nu face parte din cele trei camere, care au minunat lumea.

Cuprinde un mare număr de lucruri, ca: mobile, vestminte, arme de războiu şi vânătoare, etc., care ajută să ne imaginăm felul de trai al faraonului, de acum 3.300 de ani.

Hoţii au pătruns de mult în anexă, golind cele patruzeci vase, de preţiosul lor conţinut.

Intr'unul din ele, s'au găsit amprentele digitale ale hoţului, care a scos substanţa.

Unul din cele mai frumoase vase e împodobit cu minunate figurine în calcit semi-translucid.

Archeologii au descoperit urme de ale căutătorilor de aur, cari ar fi pătruns aci, strecurându-se printr'o galerie, ce pornia din anti-cameră. O atentă examinare a arătat însă, că incursiunea a avut loc în timpuri mult mai vechi, şi anume pentru uleiurile şi unguentele preţioase, ce se aflau în cele aproape patruzeci de vase de alabastru.

Vasele erau mult prea grele şi encombrante, spre a putea fi cărate; le goliră deci în nişte rezervoare, aduse cu ei şi plecând lăsară o mare dezordine în urma lor.

Iată câteva obiecte de mare valoare istorică, descoperite în anexa mormântului lui Tutankamon.

Parte din vasele de alabastru au o origine mult mai veche decât înmormântarea lui Tutankamon.

Pe unele, inscripţiile au fost şterse cu îngrijire ca şi cum s'ar fi intenţionat ascunderea faptului, că proveniau dela vre-o altă familie. Unele poartă numiri, indicând o origine mai îndepărtată: de pe timpul Faraonului Thuthmes al III-lea, iar altele arată urme de îndelungată întrebuinţare, vechi spărturi şi reparaţii.

Par să fi conţinut o anume serie de uleiuri renumite, ce fuseseră făcute cam cu 80 de ani înaintea lui Tutankamon şi se vede că li se atribuiau proprietăţi de vindecare şi de întărire, despre care noi nu mai ştim nimic acum.

Unul din vase, are forma unui leu, într'o atitudine agresivă. Laba dreaptă e ridicată în aer, cu furie, în timp ce stânga se sprijină pe un simbol „S. A." care înseamnă protecţie.

Era uleiul un preventiv?

De vorbă cu cititorii

Incepând cu numărul de faţă, această rubrică, larg deschisă cititoarelor şi cititorilor noştri, va fi redactată de d. JOSEPH DE SAXA, colaboratorul nostru exclusiv.

Se va răspunde tuturor celor cari doresc lămuriri în materie de cinematograf sau în orice alt domeniu artistic, în mod cu totul gratuit, oricare ar fi numărul întrebărilor puse.

Miss Transilvania 1930. — Gretei Garbo îi puteţi scrie în limba engleză, sau suedeză, pe adresa: Metro-Goldwyn-Mayer Studios, Culver-City, Cal. U. S. A.

Irinel-Vasiliu. — Suzy Vernon prinţesă? Poate că viitorul să-i rezerve un asemenea titlu de nobleţă. Deocamdată ceeace se ştie despre ea este că s'a căsătorit, pentru prima oară, cu un operator de cinematograf, Léonce Burel şi oricât de capricioasă ar fi o *prinţesă* cred c'ar năzui o partidă mai bună... Insfârşit, divorţată de — haide să-i spunem — „prinţul manivelei" s'a recăsătorit cu managerul de Léon. In cinematograf şi-a făcut debutul prin anul 1922 şi a fost lansată de un concurs organizat de „Le Journal". Are 27 ani, măsoară 1.60 m. şi locueşte la Paris, 46, bd. Soult... Regret că nu vă pot da alte indicaţii de obârşie mai... nobilă.

D. R. şi P. S. — Ca cineva să ajungă a-şi face debutul într'un studio, trebue să fie înzestrat cu: talent, fizic, fotogenie, fonogenie, aptitudini muzicale, garderobă bogată, etc. Să aibe şansă şi, mai ales, un stomac rezistent tuturor intemperiilor de natură gastronomică. Un exerciţiu pe care să-l faceţi înnainte vă recomand... greva foamei.

Adela şi Ada L. — 1. Jaque Catelain locueşte la Paris, 63 Bd. des Invalides. Fiind de origine franceză preferă, fireşte, limba-i natală. 2. Cu aceleaşi mărci se franchează şi corespondenţa pentru America, bine înţeles numai în cazul că veţi trimite scrisori simple. 3. Almanahul „Realităţii Ilustrate", conţine cu totul alt material decât acela care s'a publicat până acum în revistă. Deaceea este foarte interesant şi vi-l recomand. Il puteţi avea comandându-l direct la editura noastră sau prin chioşcarul dv.

Ioan Breban. — Mă iartă, scumpe corespondent necunoscut, dacă mintea mea buclucaşă, refuză să priceapă senzul scrisorii d-tale! Despre ce fel de institut e vorba? Lecţii de chimie prin corespondenţă se predau, mai ales, în străinătate, dar fără ca aceasta să fie un *institut* adevărat ci o simplă întreprindere particulară cu emblemă universală, dar cam obscură, în fond. 2. Şi iarăş te întreb: despre ce fel de cuvinte e vorba? Vrei să publici vre-o reclamă?... Informaţiunile dela rubrica aceasta sunt date gratuit cititorilor noştri.

Nadia. — Liane Haid primeşte corespondenţa la Berlin-Wilmersdorf, Wurttembergischestrasse, 13. In limba germană, de preferat.

Shakespeare. — O, dacă şi-ar vedea bietul Shakespeare urmaşul!... Ar renunţa, cu siguranţă, să se mai numească astfel... Se poate, scumpe prieten, să mă întrebi d-ta asemenea năzbâtii?... Autorul lui Hamlet n'a scris niciodată scenarii pentru film, pentrucă pe vremea lui, cinematograful era o utopie, adică aşa ceva asemănător... *baloanelor de săpun*, dela care ţi-a venit d-tale inspiraţia de a-mi adresa această întrebare. Sunt convins c'ai vrut să faci o glumă. Insă, crede-mă, prea a fost de prost gust!...

N. Grigoraş. — 1. Olga Tschechowa s'a născut la 6 Aprilie 1897. In ultimul timp s'a apucat să facă regie. Este o artistă pe care am apreciat-o întotdeauna. 2. Olaf Fjord are vârsta de 34 ani şi e de origine norvegiană. Inălţimea: 1.75 m.

Greta-Sibiu. — Iţi răspund pe calea aceasta, bună prietenă, deoarece prin poştă mi-e imposibil, deocamdată. Numele Joan-ei Crawford se pronunţă *Giaun Grauford.*

Leonaş Nadler. — Eu te sfătuesc să renunţi la arta dramatică şi să urmezi ceasornicăria mai departe. E mai rentabilă şi... mai precisă.

J. de S.

O excursie în Italia

Dintre excursiile anunţate anterior, la cea pentru Paris toate locurile au fost completate. Excursia în Italia a suscitat asemeni un viu interes şi în curând va fi închisă. Intre 2—21 Iunie se vizitează: Venetia, Bologna, Florenţa, Roma, Neapole, Grota azura din Capri, Pompei, Pozzuoli, Trieste, celebră grota din Postumia, Belgrad şi întoarcerea pe Dunăre în jos. Hotelurile de absolut primul rang şi întreţinerea excelentă. Excursiunile în automobil, pe vapor, intrările, etc., toate cheltuelile inclusiv. Inscrierile până la 20 Mai. Inform. Cercul C. T. I. pe adresa ing. E. Erdés, Bucureşti, calea Victoriei, 168.

Sfaturi pentru frumuseţe

DIDA IACOBESCU. Nu pot veni vă constat tenul; e foarte greu pentru mine. Ce fel de alifie cu mercur şi piatră bună aţi făcut? Ştiţi reţeta? Pentru ridurile ce vi le-au cauzat, tratamentul de la Doila, Anita Page etc. din revistă.

IANCU IŢICOVICI. Reveniţi şi scrieţi lămurit, cu cerneală.

DAN. Pentru semnul operaţiei din obraz, timpul şi răbdarea e leacul. Pentru sprâncenele care vă cad: Pilocarpină 0,20 apă de roze 10 gr., Ulei de migdale 20 gr. a se unge seara la culcare cu o pensulă mică.

LYA-CLUJ. Sunteţi pe cale bună.

ADMIRATOAREA MAGDEI. Excelent remediu ca să crească genele să le tragi în fiecare zi. Excelent mai ales rezultatul: umflarea pleoapelor. Dacă ar fi aşa după o bună păruială ne-am alege cu un păr lung, până la călcâie. ar fi minunat! Utilizaţi remediul dela Dan. E ceva mai bun, ca al d-v.

ANA KARENINA. Vă rog din suflet reveniţi cu 2 întrebări scurte.

FEMMES INSPIRATRICES. Nu se poate opri cu nimic albirea părului. Cel mult îl poţi vopsi dacă vrei. De obicei albeşte de timpuriu, prin ereditate. Mama dv. a albit curând? Reţeta pentru gene se dă cu o pensulă mică, la rădăcină, în fiecare seară. Nu cauzează nici un rău ochilor.

MICUŢA CU OCHI VERZI. Vă spălaţi cu vată seara şi cu preparatul, apoi daţi cu crema.

LUCINDA, LISERON şi VANDA. E mai mult ca sigur, că îngrijirea minuţioasă a tenului reface din nou ţesuturile. Sunt mai multe institute de înfrumuseţare în Bucureşti. Eu personal şi amicele mele facem masagiile după metoda d-r Payot. Suntem foarte mulţumite.

LUISIANA. Incercaţi cu crema Laura Nr. 2.

ROMEO TITI BUZAU. Găsiţi o sumă de preparate în comerţ. Vă recomand Eau Salé un brun.

N. SABINELOR. Pentru a ondula părul din întins cum este, nu există nici o apă. Există însă ondulaţii cu apă la coafor.

MISS DOBROGEA. Crema s'a îngălbenit după un timp oarecare, pentru că ea conţine hidrochinonă şi acest preparat îngălbeneşte uleiul de vaselină şi ceara. Crema însă rămâne tot bună, cu toate că şi-a schimbat culoarea. O puteţi utiliza fără grije.

UN ESTETIC. Am primit scrisoarea şi mai ales desenul, care m'a edificat complet. Schiţa nasului denotă talent şi aplicaţie. Dar să lăsăm gluma. O operaţie la noi în ţară nu este de loc riscată. Aţi putea încerca.

O STUDENTĂ. Vă sfătuesc să nu utilizaţi nici un fel de săpun. Fardul se ia foarte bine cu vată şi cu: Mentol 1 gr. Aq. hamamelis un litru. Curăţă admirabil fardul şi pudra.

CRINUL ALB. Ciuperca de care mă întrebaţi e mai mult cunoscută decât folositoare. Aveţi atâtea tonice admirabile, nu o ciupercă.

NELU. Distrugerea părului de prisos nu e periculoasă, este puţin dureroasă şi costisitoare. La orice institut de frumuseţe.

TRANCU SILVIU. Urmaţi o cură de slăbire.

TANTI MIA. Exclus ca acele cicatrice să fie din cauza frigului. Ele provin din alte cauze. Incercaţi o cremă de cojit oarecare de ex.: Ac salicilic 0,50, ac. benzoic 0,25, Ung. Emoliens 40 gr., Zinc oxid 5 gr. Perhidrol 5 picături.

SEVASTIŢA C. Spălaţi părul odată pe săptămână cu lemn de panama, apoi cu un gălbenuş de ou crud. Utilizaţi la 2 săptămâni odată o apă: Chinină clorh. 5 gr. Rhom bun 50 gr. Ac clorh 5 gr. Alcool 50 gr. Cloral hidrat 4 gr. Ulei Ricin 10 gr.

CEZAR GALATZI. Secret profesional. Vă recomand seara alcool îndoit cu lapte. Apoi Crema Laura No. 1. Dimineaţa săpun de Palmolive. Crema aceiaşi şi pudra Perle de Paris. Veţi fi mulţumită.

GH. CAPITANU. Am citit curioasă lunga d-tale spovedanie şi cu toate că suferinţa ce ai nu intră în cadrul cosmeticurilor mele, totuş îţi răspund. Voinţă de trei ori voinţă. In fiecare zi să-ţi zici de zece ori: Sunt îndrăsneţ şi energic. Fă sporturi şi gimnastică. Cât priveşte chestia cu buza inferioară, vino la Bucureşti. Avem aci chirurgi minunaţi.

ROSARIO. Contra tenului gras: Mentol 0,25. Aether 10 gr. Ac. salicilic 1 gr. Aq. distil. 50 gr. Aq. hamamelis 50 gr. Glicerină 20 gr.

Contra ridurilor: Migdale dulci 250 gr. Cetaceum 10 gr. Ceară 10 gr. Săpun rad 10 gr. Apă de orz 150 gr. Apă de portocal 50 gr. Apă distil. 700 gr. Alcool pur 50 gr. Ulei de rosae 1 gr.

Pisaţi groscior migdalele decorticate şi luaţi numai 150 gr. din ele. Vărsaţi peste aceste migdale cetaceul şi ceara şi săpunul topite dinainte. Amestecaţi bine până la pastă, adaogaţi restul de migdale, vărsaţi alcoolul şi apa amestecând mereu. Strecuraţi prin tifon.

MIA DONICEEO. Aţi primit scrisoarea? E trimisă de 2 luni de zile.

LAURA

PRĂPĂDUL ÎNARIPAT

NĂVALA LĂCUSTELOR IN DOBROGEA

O lăcută curioasă și cam inoportună.

ANUL trecut s'a abătut asupra deltei Dunării, un stol de lăcuste. Acestea au depus ouă. Lăcustele depun ouă de două ori pe an. Această îndoită generație, a ajuns acum să invadeze, o însemnată regiune din Cadrilater, la vre-o 12 km. de Silistra.

După penibila călătorie cu trenuri personale, lansate agale pe linii secundare, am ajuns în pădurea Demicicani, unde împreună cu Duanul și cu Ciugiuc au fost năpădite vre-o 300 hectare de lăcuste.

Când te apropii, nu vezi nimic. Lăcustele nu se văd. Ele au o culoare verde-cafenie, exact cum este decorul de primăvară.

E curios cum aceste mici ființe s'au născut, având culoarea mediului înconjurător, cu care se confundă perfect. Acest fenomen se numește în știință mimetism. Sunt multe insecte și mulți fluturi, cari iau nu numai culorile plantelor pe care trăesc, dar uneori și forma mugurilor sau frunzelor acestor plante; atunci confuzia este completă. Tot astfel, când te apropii de întinsul cu lăcuste, ca de o poiană vie, ai impresia că piciorușele și elitrele fine ale acestor insecte, sunt firișoare de iarbă care au răsărit acum de primăvară. Frunzele vechi căzute de astă toamnă, au culoarea cafenie a lăcustelor, iar iarba ascunde perfect aceste ființe săltărețe.

Țăranii ies la câmp, pentru săparea șanțurilor.

Iată-ne ajunși pe marginea unui covor de lăcuste. Ai impresia unei mici mări, care palpită de o maree vie. Intr'adevăr, fiind atât de multe, ele țopăe pe loc și ai impresia că pământul palpită. Pe mari întinderi, nici nu poți călca, din cauza lăcustelor. Rapiditatea cu care aceste minuscule vietăți, — care nu au mai mult de 2 cm. și jumătate lungime, — devorează frunzișul, este nemaipomenită. Facem cu d. Ministru Mihalache o experiență simplă: legăm o cârpă albă de un copac la ducere; peste o oră la înapoiere, găsim copacul fără absolut nici o frunzișoară și nici un mugur. Așa dar lăcustele au devorat în timp de o oră, un copac întreg, dela marginea întinsului covor de lăcuste. Rapiditatea cu care valul de lăcuste înaintează, este cotropitoare.

Ca să se împiedice înaintarea ei, s'au săpat șanțuri în jurul pădurii invadate. Șanțul are unul din pereți, săpat în pantă abruptă. Lăcustele în înaintarea lor, cad în acest șanț și nu mai pot eși afară. Ele sunt încă mici și nu pot sări. De îndată ce șanțul s'a umplut, se toarnă petrol se aruncă pae și li se dau foc, pentru a se distruge și ouăle lor.

Să privim cu lupa una din aceste mici vietăți. Cap monstruos, cu doui ochi laterali bulbucați, botișor cu fălcile inferioare puternice, aripi lungi și elegante, picioare în unghiu ascuțit.

Un specialist ne spune că ele pot crește întreit mai mari decât sunt.

La sapă.

Atunci aripile lor prind putere și lăcustele sboară, emigrând în stoluri enorme, la mari distanțe.

Când se formează un astfel de nor de lăcuste, cerul se întunecă și o umbră deasă se lasă asupra pământului. Nu numai lumina solară e împiedecată, dar uneori se face întuneric, așa cum se întunecă văzduhul, când nouri groși de ploae, amenință cu furtuni groaznice. Valul sburător de lăcuste, aduce pieirea în regiunile unde aterisează. In câteva clipe, lanuri întregi sunt devorate de aceste nesătule ființe, păduri întregi sunt despuiate de frunzișul lor.

Așadar, o primejdie ar amenința dacă aceste mici lăcuste din Cadrilater ar crește mari.

In acelaș timp ele se înmulțesc repede. Deaceea administrația s'a alarmat și caută să ia măsuri. Oficialitatea s'a gândit, chiar, la ajutorul avioanelor, din care s'ar putea stropi pământul cu anumite lichide ucigătoare de insecte.

In prezent, mii de oameni lucrează la nesfârșitele șanțuri de

(Continuare în pag. 12)

In șanțurile pe care le sapă locuitorii din împrejurimi, vor fi îngrămădite lăcustele, după care li se va da foc.

Se sapă kilometri 'ntregi de șanțuri.

REALITĂȚILE VIEȚII

Clubul soților chinuiți

ANGLIA este țara cu cele mai multe și originale cluburi și asociații. Dăunăzi s'a fondat la Liverpool clubul „soților chinuiți“ Peste patru sute de bărbați s'au întrunit, pentru ca prin forțe unite, să se ferească de limbile prea ascuțite ale respectivelor consoarte. E drept că dacă membrii acestui club, ar fi aderat din timp clubului „Bachelor“, cel mai aristocrat club al holteilor, ar fi fost scutiți de a îndura mizerii casnice și de a fonda o asociație aparte, a „soților chinuiți“.

O fi chiar atât de intolerabil chinul lor? Iată un lucru, de care ne cam îndoim, căci de-ar fi astfel, divorțul ar prezenta șanse mult mai mari de scăpare, de cât clubul respectiv.

Dar, după cum am spus, Anglia excelează în cluburi originale. Așa de pildă există la Londra clubul — clandestin, bine înțeles — al ucigașilor, care desigur practică mai departe tradițiile clubului disolvat, care avea de menire „Suprimarea virtuții“. Tot la Londra găsim clubul Thugilor. Un „Thug“, —lămurește secretarul clubului,— e un tânăr, care joacă oribil golf, bea într'una bere și e mare chefliu și craiu. In inima Whitechapel-ului, dăm peste clubul vagabonzilor și de „Asociația Trișeurilor“. Membrii acestui club, se întrunesc în fiecare Sâmbătă seara. In fața președintelui se află „mărul discordiei“. La începutul ședinței, președintele aruncă acest măr în asistență.

Membrii aristocrației engleze, sunt protectorii „clubului nefumătorilor“ și caută să apere interesele dușmanilor nicotinei, în vagoanele căilor ferate, în autobuse, celule telefonice, prăvălii, etc.

La Bradford, marele centru al industriei textile, există un club al bărbaților însurați, cari se obligă să părăsească odată pe an soțiile și copiii lor, spre a petrece câteva zile împreună cu membrii clubului.

Orașul fără femei

LOCUITORII orășelului Irvigtut în Groenlanda — localitate foarte puțin cunoscută de europeni — n'ar avea nevoe să fondeze un astfel de club, ba s'ar vedea chiar în imposibilitatea de a se constitui dintr'o asemenea asociație, prin simplul fapt, că acel oraș, e locuit exclusiv de reprezentanții sexului tare.

Un medic danez, care a petrecut doui ani în acel târg, povestește următoarele:

„Orașul“ Irvigtut se compune dintr'un șir de bordee și bojdeuce înconjurate de stânci de cretă. Populația e compusă în majoritate de lucrători danezi emigrați. Din motive necunoscute, accesul femeilor e absolut interzis. Iar muncitorii stabiliți acolo, n'au voe să părăsească orașul; această măsură se explică prin teama de molimele ce bântuesc printre Groenlandezi. S'a întâmplat, ca unele femei îndrăznețe, să calce consemnul și să se furișeze deghizate ca bărbați, în acest centru misogin. Dar au fost recunoscute și aspru pedepsite.

Hoții corecți

ORICAT de paradoxal ar părea, există și pungași corecți. Dovadă pățania unui sportsman englez, viu comentată în cercurile respective. Domnul în chestie, aristocrat, care practică între altele și sportul călăriei, a fost regulat victima unui furt îndrăzneț. Ori decâteori se urca pe cal, la curse, îi dispărea ceasornicul de mare preț.

Dar cu aceeaș regularitate, primea și înștiințarea telefonică, cum că se putea iarăși pune în posesiunea obiectului șterpelit în schimbul sumei de optsute lei, dar cu condiția expresă, de a nu aduce cazul la cunoștința poliției.

Deoarece aristocratul ținea mai mult la ceasornicul său decât la descoperirea și pedepsirea pungașilor, ce i-l șterpeliseră, el se executa și primia regulat prin poștă ceasornicul, împachetat cu grijă.

Când, ultima dată, povestea se repetă, misteriosul necunoscut de la telefon, îi ceru nu 1 pfund (800 lei) ci două pentru răscumpărarea bijuteriei.

Aristocratul întrebă mirat, cum se explică această urcare de tarif.

— Scuzați, d-le baron, îi răspunse anonimul. E o excepție. Ceasornicul dv. era stricat, am trebuit să-l dăm la reparat.

După cum se vede există și hoți cinstiți. Atâta doar: Lordul în chestie nu putea oare veni la hipodrom, lăsându'și ceasornicul acasă, sau înștiințând poliția la timp, de cele ce i se întâmplă cu regularitate matematică? Ziarele engleze nu ne dau nici o deslușire în această chestiune.

Sveltețe cu prețul vieții

PE CAND managerii din Paris, ordonă fetelor din corul și baletul revistelor, o hrană substanțială, — deoarece moda zilei cere figuri mai pline și idealul scândurei de călcat, ca siluetă femenină, nu numai e en-vogue — vestitul Ziegfeld cere tiranic girls-urilor, să-și mențină linia obținută prin gimnastică acrobatică și postire eroică.

Aceasta a fost cauza, pentru care tânăra și frumoasa Allyn King, un star al trupei. Folies-Ziegfeld“ a renunțat la viață.

Când Allyn King era de 16 ani, dansa în baletul trupei cu 1600 lei săptămânal. Când într'o zi starul se îmbolnăvi, Ziegfeld descoperi pe mica „Girl“ cu ochii de cicoare și părul ca spicul grâului.

Patru ani de zile a fost idolul publicului, în grația ei naturală. Apoi începu nebunia „siluetei“ și Allyn trebui să se supună unui regim sever, spre a reduce greutatea ei normală de 65 kgr., la 52. Astfel erau condițiunile contractului cu Ziegfeld. Dar nu numai greutatea ci și măsurile erau anticipativ fixate, de inexorabilul director. Un centimetru lipsă sau supliment îl îndreptăția să concedieze „contravenienta".

Iată și măsurile dictate de Ziegfeld (pentru controlul cititoarelor dacă ar fi apte să intre în trupa lui).

Circonferința gâtului 31 cm.
Circonferința bustului 86 cm.
Circonferința taliei 66 cm.
Circonferința șoldurilor 86 cm.
Circonferința gambei 30 cm.
Circonferința încheeturei piciorului 21 cm.
Lungimea antebrațului 19 cm.
Lungimea brațului 27 cm.

Pentru a păstra proporțiile cecerute de severul director, biata Allyn se hrănea ca o păsărică. Iată menu-ul ei: Dimineața o felioară subțire de Graham fără unt, un pahar cu zeamă de portocale, la lunch mere sau pere. La cină saladă verde, pătlăgele roșii, spanac sau măsline. Și pe lângă toate purgative.....

Ani de zile Allyn King a dus acest regim de tortură până când într'o zi în timpul unui turneu, a leșinat de slăbiciune. Allyn a studiat apoi canto, dar pasiunea ei pentru dans, și apriga-i dorință de a redeveni un star la Ziegfeld n'o lăsau să se bucure de viață și de silueta ei, redevenită normală. De disperare, s'a aruncat de pe balconul casei, alegându-se cu răni grave.....

Și peste puțin timp, a murit.

D. GRĂD.

Cronica sportivă

DUELUL

— Ştii, dacă te duci în Germania, — mă povăţuia profesorul meu de nemţeşte, în ajun de-a pleca să-mi fac studiile de inginer la Charlottenberg, — să te fereşti de duel.

Profesorul meu era ceeace se chiamă un Prussac, un dascăl riguros, neimpresionat de Goethe, rebarbativ la poezia lui Schiller, anti-poetic, anti-visător şi anti-melancolic. Romanul lui Werther era foarte gramatical, însă dureros : n'au ce căuta în mâna tineretului cărţile bolnave. In. fond, profesorul meu era un mare sentimental desamăgit, care îşi comandase o atitudine de ură ,împotriva aceloraş motive, care îl chinuiseră pe Werther şi care contribuiseră să-l ţină ca şi pe el, până la începutul bătrâneţii, în stare de flăcău.

— Să te fereşti în special de sabie, adaose profesorul meu, pe pragul uşii. E îngrozitor !

Ne-am îmbrăţişat şi am plecat. Gazda mea sta într'o stradă, care şi-a schimbat numele de opt ori în trei ani de zile, după preferinţele Primarilor succesivi şi ai membrilor consiliului municipal, cititori de literatură, generali la pensie sau acţionari cu admiraţia consacrată oamenilor de finanţe ai Mexicului sau ai Guadalupei. Mi-am luat geamantanul şi cu el nedesfăcut am ajuns după câteva sute de staţii, probabil, la Lipsca, un oraş care ,spre suprinderea mea, nu semăna nici de cum cu Lipscănia.

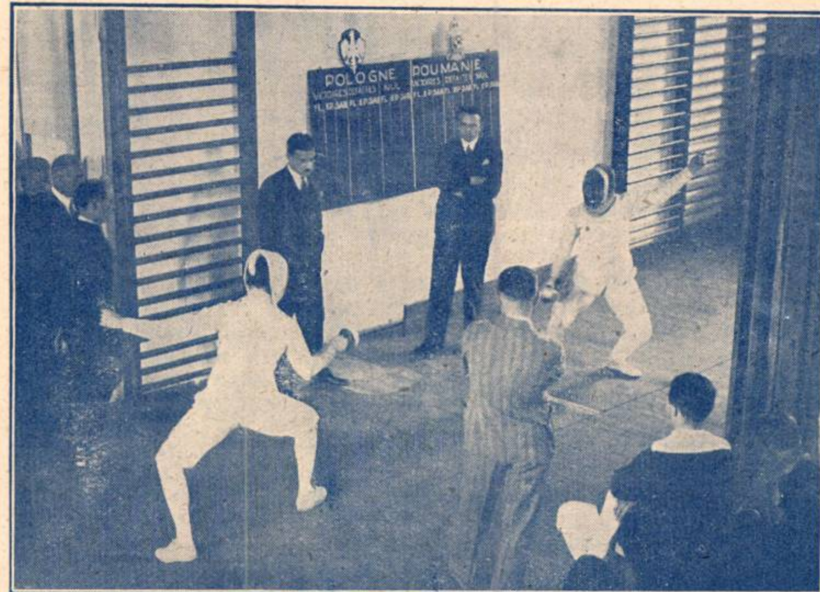
Sfaturile profesorului meu, mă influenţaseră într'atâta, încât îmi închipuiam Germania acoperită de oameni cu sabia scoasă şi când zăriam un militar cu sabie adevărată, îmi ziceam „Haidi! domnul acesta s'a pus în uniformă, ca să-mi caute pricină de duel". Ceeace nu înţelegeam însă, omul ştia să şi surâdă şi trecea pe lângă mine, ca şi cum nici nu m'ar fi cunoscut; eveniment perfect adevărat, însă vexatoriu. Probabil e stilul local de-a căuta pricină, mi-am zis: se face că nu te cunoaşte să te aţâţe şi după ce te-a aţâţat, te taie.

Un Englez, scoborându-se odată din vapor în Franţa, pentru întâia oară în viaţa lui, s'a întâlnit cu doi cocoşaţi şi numai decât i-a şi trimis soţiei din Birmingham o carte poştală, descoperindu-i că Francezii sunt un popor de oameni cocoşaţi.

Intre timpuri căpătasem un curaj de om, care nu se mai temea de nimic şi uitasem cu totul pe fostul meu profesor. Trebuie să fie un german special, dintr'o regiune specială, unde în loc de papură cresc lame de oţel şi oamenii neavând ce face altceva cu ele ,te măsoară, te provoacă şi te împung. Adunat cu noii mei camarazi, Germani autentici cu toţii, ne-am îmbătat — nu ştiu cum se zice pe nemţeşte — într'o noapte, turtă. La bere, arţagul fiind amar şi cu spumă, ne-am luat câţiva la ceartă şi cu o halbă de piatră, am spart şase capete şi am strâmbat două perechi de fălci, personal nemai ştiind ce am păţit, căci în situaţie de indiferenţă, leşinat, am fost purtat pe targă acasă. Zic „targă" pentru necesitatea eroică a imaginii insului rănit; de fapt, cred că am fost dus cu trăsura.

Intr'a 15-a zi fiind în convalescenţă, am primit 24 de perechi de martori ai unui cârd imens de ofensaţi, care îmi cereau „reparaţiune". Argumentul meu, repetat faţă de fiecare grup de martori şi trecut în câte un aşa zis „proces verbal" fusese unul şi acelaş :

— Mi se cer reparaţii şi încă nici eu nu sunt reparat. Imi lipsesc patru măsele, braţul din umăr nu mai funcţionează şi osul genunchiului umblă de colo până colo, ca într'un buzunar. Ajutaţi-mă să

mă repar mai repede şi vă făgăduiesc să devin reparator.

Nu-i mai puţin adevărat, că din atâtea provocări la duel, una era matematiceşte necesar să devie fatală. După toate calculele technice făcute în pat cu creionul, am chemat pe „Burschul" meu.

— Ia ţine-mă niţeluş, Leopold, să văd dacă mă mai pot scula. Dă mâna încoace şi pune-mi braţul drept subt umăr: să vedem. Am de gând să fug cu primul tren în Danubiu, îndărăt. Decât să-mi număr zilele aci, mai bine mă duc să număr ţânţarii. Ai tras desigur cu urechea pe la uşă; ai văzut ce mi-au spus; că dacă nu mă bat în duel rămân „descalificat", adică un mort printre vii. Chelnerii vor refuza să mă servească, birjile nu mă vor mai primi să mă transporte, fetele vor rîde de mine şi cred că nici voi nu veţi mai primi să vă plătesc chiria. Sunt un nenorocit !

Avui o criză de lacrimi, mai aspră decât o criză de rinichi, dar susţinut de Leopold, făcui un pas, doi, trei, patru. Incheeturile îmi funcţionau, cum se poate mai exact şi-mi dădui seama cu ruşine, că stătusem în aşternut, sugestionat de frică. La gândul că mă voiu putea îmbrăca şi că voiu putea să ies, să dau ochii cu lumea dela Kabaret, îmi venea să fug în ţară pe fereastră, prin văzduh (Incă nu se cunoştea cârma precisă a avionului).

— Nu te teme, domnule Ionika, îmi zise burşul. Tinerii cari te-au provocat la duel nu ştiu să se servească de aparate nici cât dumneata. Mă duc să chem pe d. Nikolai, profesorul de spadă, dela etajul al doilea şi el te va învăţa în 24 de ore o serie de mişcări, care vor face din dumneata, până mâine seară, o somitate.

— Perfekt! am răspuns lui Leopold. Chiamă te rog pe d. Nikolai.

D. Nikolai era un fost sergent major, într'o cazarmă din Prusia orientală, cu mustăţile epocii, întoarse în arabesc, din coada gurii, pe obraji, până la jumătatea distanţei dintre aripa nasului şi pleoapa inferioară, de fiecare parte a feţii precis.

— Duelul la noi se face su sabia, zise profesorul de scrimă. Totul consistă în a tăia cu eleganţă urechile adversarului, fără să ataci vâna tâmplei; aşa fel, încât, după vindecare, locul sgârciului să nu se mai cunoască, să rămână neted ca o sitclă şi omul să-şi poată trage seara pălăria tare pe ochi, fără să-l mai jeneze vre-un obstacol. De altfel, — zise d. Nikolai, — toţi fiziologii sunt de acord, ca şi în chestiunea apendicelui, că organele inestetice ale urechii, nu slujesc la nimic.

— Brrr! răspunsei eu .

— O altă figură. Retezi adversarului vârful nasului, nu mai mult decât volumul unei unghii sau al unui solz. Dacă ajungi din greşală la rădăcina nasului, e mai grav: eşti obligat să lipeşti nasul la loc şi cum aveţi 24 de adversari pe teren, se poate face o schimbare de nasuri şi un cârn să ajungă un acvilin, ceeace este totdeauna supărător, în special în timpul vacanţelor, când părinţii pot să nu te mai recunoască şi să te dea afară. E în definitiv desagreabil: părintele nu-i face fiului său la Mülhausen un nas, pentru ca să fie schimbat cu nasul unuia din Hamburg. Se vatămă profilul familiei şi un portret buzat în galeria strămoşilor, este ceva repudiabil. In sfârşit, figurile secundare: Tai pe adversar în latitudinea capului, crestându-i fălcile, gura, urechile, bărbia ,dela dreapta spre stânga sau dela stânga spre dreapta, cum îţi vine mai la îndemână.

— Brr! mai zisei odată. Mi se scoală părul şi mi se beşică pielea. Nu-i aşa de uşor cum credeam.

— **Aller Anfang ist schwer,** zise d. Nikolai.

Veţi fi crezând că am primit acest duel, care nu mai era un duel ci un adevărat războiu; că am tăiat sau că am fost ucis. Niciodată! In Germania, unde practica umblă pe stradă, am devenit mai practic şi peste noapte am fugit la Mittweida, căci mi-am zis:

— La ce bun să fiu un diplomat din Charlottenburg şi să ies un inginer, ferească Dumnezeu, chior, de pe urma unei figuri bine executată cu sabia. Mai bine capăt la Mittweida un titlu inferior de lăcătuş. Sunt sigur cel puţin de un lucru: că voi deveni profesor universitar, la Facultatea de Ştiinţe.

T. ARGHEZI

ÎNVIEREA LUI KURT WALD

F. ADERCA

Nu s'ar putea spune că locotenentul Kurt Wald, — care în fruntea companiei de artilerie de munte, a răsbit întâiul pe la Petroşani, frontul românesc în 1916, — era un om ciudat. Işi puse pielea, cum se zice, la bătaie şi câştigase. Că şi-a pierdut un picior, nu era mare pagubă pentru un ofiţer, al cărui suflet ca o cască de oţel rămăsese cu vârful spre cer, ascuţit şi strălucitor, ameninţător către stele. Un picior de lemn şi Kurt Wald rostogolit trei luni prin pansamentele şi vata unui spital din Târgu-Jiu, era din nou Kurt Wald.

Ura lui se îndrepta mai curând asupra laşului picior de carne, căzut la spital într'o căldare, decât împotriva lemnului, care se poticnea de bolovanii oraşului. E nesimţitor drugul de lemn, dar ce eroic ţine locul unui picior, care se dovedise de-o gingăşie umilitoare.

N'a scris nimic logodnicei la Colonia,—o Lisl, naltă şi de un blond argintiu, ca un crin, — din păţania de război care pe altul l'ar fi preschimbat în infirm. La vestea că va rămânea la Tg.-Jiu, numit comandant al oraşului, Kurt Wald, care se temea că va fi trimes acasă înainte de sfârşitul războiului, a făcut o preumblare victorioasă prin ninsoare şi noroiul oraşului, urmat de câinele ciobănesc, prietenul neaşteptat din munţii Apuseni. I-a bătut vântul cu chiciură şi bice de zăpadă; la colţul Străzii Mari, vârtejul văzduhului în răscruce era să-i răstoarne; dar Kurt Wald nu s'a lăsat, până n'a trecut de două ori, pe-o parte şi pe alta a străzii principale.

Nu l'a văzut nimeni. Soldaţii germani, rezervişti bătrâni cari făcuseră pace cu localnicii, stăteau la taifas lung în camerele calde, cu pipă şi ceai fierbinte, în familii supuse, între copii.

Poate că tirania lui Kurt Wald, deslănţuită de-a doua zi peste oraş, să fi părut de o cruzime neobicinuită, iar firea lui într'adevăr drăcească. Muerile şi moşnegii din Tg.-Jiu, au fost scoşi din obiceiurile de iarnă, când tot omul mai mult dormitează şi visează, decât veghiază şi se sbate. Au fost puşi să dea jos zăpada de pe acoperişe, să curețe trotuarele şi neaua după drum, s'o adune mormane. Ordinul comandantului Kurt Wald, nu ţinea seamă că după o noapte de viscol, munca zadarnică de eri trebuia începută la fel a doua zi din zori, în loc să respecte — ca marii cuceritori — Alexandru Machedon, Cezar şi chiar Napoleon— obiceiul locului, după care omătul trebue lăsat în pace, până se topeşte dela sine, în luna Martie. La brutării nu se mai dospea şi cocea pâinea, de rămânea de aruncat şi la câini, ci după numărul locuitorilor cari-şi luau porţia la rând, aşteptând o jumătate de noapte, unul în spatele altuia.

Şi s'au împăcat oamenii şi cu aceste rânduieli, despre care aflaseră că sunt la fel şi în alte oraşe ocupate de duşmani, iar Kurt Wald n'a mai părut atât de fioros, decât în vara aceluiaşi an, când a dat poruncă aspră, ca toţi câinii cari umblau prin târg să fie ucişi.

Şi pentru întărirea poruncii, comandantul cu piciorul de lemn şi cu faţa roşie încruntată, cu genele şi mustăţile ţepoase, şi-a luat câinele ciobănesc după el, în faţa cafenelei din Centru. Câţiva pensionari, vechi proprietari, toţi cu câini acasă, s'au ridicat de lângă mesuţele de pe trotuar, cu cafelute şi au salutat pe comandant cu adânc respect. Locotenentul Kurt Wald n'a răspuns la salut ci cu degetul arătător al mânei stângi spre câine, i-a poruncit:

— **Schlaf, Bade!...**

Badea ciobănesc s'a culcat lângă piciorul viu al stăpânului şi a închis ochii; a mai dat de două ori din coada-i flocoasă şi n'a mai clintit. Locotenentul a scos revolverul din tocul de piele, dela coapsa stângă şi ţintind drept în mijlocul ţele răvăşite dintre ochii câinelui, a tras.

Se opriseră şi câţiva trecători pe celalt trotuar.

La descărcătura trăznită a revolverului, toţi cei de faţă au tresărit din călcâe, scuturaţi deodată.

— So, alle Hunde!... Toţi câinii!... articulă răguşit pe româneşte comandantul, şi cu piciorul de lemn împinse deoparte stârvul fostului prieten din munţi.

Dar această cruntă întâmplare a fost lesne uitată când s'a aflat de fapta şi mai cumplită dela comandatură: un sublocotenent tânăr

prinţ bavarez, trimis în România, spre a-şi veni în fire, după bombardamentele dela Verdun, unde era să-şi piardă viaţa, era acuzat de către comandantul Kurt Wald, de furt şi destrăbălare. Sublocotenentul von Ronhaufen, nalt, palid şi mistic ca Lohengrin, cam ţicnit din ultima bătălie, luase pe neaşteptate darul beţiei cu muieri, şi al răzvrătirei.

La Târgu-Jiu, unde fusese trimis pe lângă locotenentul Kurt Wald, nu putea să aibe prilejurile de la Muenchen sau Berlin. De unde să cunoască Marele-Cartier german, soiul ales al prinţeselor cu picioarele goale din periferiile urbane româneşti ? O singură Leană, oacheşă şi cu mustăcioară, pricepută la vin şi dedată cu dragostea'n năbădăi, l'a făcut pe prinţul bavarez mai ascultător ca un copil.

Von Ronhaufen a pus mâna pe câţiva din banii regimentului. Kurt Wald a scris un raport amănunţit. Şi pentru că ţinea la bietul von Ronhaufen, zăpăcit mai de mult, din Apus, l-a chemat şi i-a citit documentul care trebuia să-l târască în faţa Curţei Marţiale, a degradării şi poate a plutonului de execuţie.

Von Ronhaufen a ascultat,—mai palid ca paloarea lui, ca niciodată — raportul superiorului şi salutând, a grăit:

— Domnule comandant, înainte de a trimite acuzarea d-stră voiţi să-mi faceţi un hatâr ?... Ar fi şi o dovadă că, înainte de ticăloşie, m'aţi iubit... Vă poftesc diseară, la mine, la un pahar de vin.

In aceiaşi noapte, prinţul von Ronhaufen, palid Lohengrin, care lăsase în odaia lui pe Leana, cu gâtul graţios de lebădă neagră, — ciocnind şi râzând din ochii drăcoşi şi dinţii albi, cu asprul comandant, a coborit în pivniţa casei boiereşti, unde era încuartiruit şi s'a spânzurat. Centironul multă vreme a rămas atârnat în cui, legănându-se până la retragerea armatelor germane din ţară.

Fost-a comandantul Kurt Wald, un om ciudat, purtându-se astfel ? Nu, desigur că nu !...

Ciudăţenia lui s'a iscat pe neaşteptate, şi dintr'odată cu veştile de retragere şi înfrângere.

Brusc, comandantul n'a mai eşit în oraş pe jos, ci totdeauna în trăsură şi cu picioarele bine învăluite în pled, să nu se vadă lemnul. Nu mai primea pe nimeni, în biroul cel mare din palatul prefecturei, unde era instalată comandatura şi când totuş un feldwebel, în trecere cu prizonieri spre Sibiu, neştiind consemnul, s'a înfăţişat comandantului, acesta a răcnit, ascuns după biroul mare, de nuc:

— Afară !... Eşi afară !... Iţi poruncesc să ieşi !...

Şi după ce feldwebelul s'a reras grăbit şi uluit, comandantul s'a ridicat şi schiopătând prin odae, a exclamat cu braţele către cer şi ochii albaştri sgâiţi în chipu-i de un roşu învineţit:

— Toţi vor să-mi vadă piciorul de lemn !... Toţi !.. Hans !.. Hans !..

Ordonanţa, dârdâind, s'a prezentat. Comandantul cu piciorul de lemn bine ascuns după birou, a rostit răspicat şi greu:

— Dacă mai dai drumul unuia singur să intre aci, ca să se amuze, privind la piciorul de lemn al unui dobitoc, te'mpuşc !... Auzi ? Te'mpuşc ca pe-un câine !... Am încă drept să te'mpuşc !... Capul sus ! Unde tragi cu ochiul ? Eşi!!...

Zi şi noapte străzile Târgu-Jiului duduiau de tunurile şi chesoanele armatei germane în retragere. Comandatura oraşului a primit ordin să nu se clintească până la noui porunci. Dar locotenentul Kurt Wald ştia că totu-i în zadar; nici o strategie nu mai putea lecui înfrângerea! Privia ceasuri întregi, ziua, de sus, din balconul palatului Prefecturei, retragerea oştilor, şi asculta noaptea întreagă, întins în pat, cu ochii deschişi, în întuneric.

Nebunia lui devenise deodată voioasă şi mucalită, spre fericirea ordonanţei Hans, care nu mai credea să scape cu viaţă. Comandantul s'a fotografiat în oraş cu toate decoraţiile pe piept şi cu piciorul de lemn scos înainte. Apoi a pus de i s'a fotografiat numai piciorul. A trimis fotografiile la Colonia, cu această dedicaţie, logodnicei: **Pentru Lisl, crinul meu de argint, în semn de dragoste, un picior de lemn.**

A chemat într'o noapte la Comandatură pe Leana, oacheşa cu nuri, a desmierdat-o şi a silit-o să-i desfacă lemnul şi să-i îmbrăţişeze ciotul sgârcit.

In ajunul retragerei trupelor de ocupaţie din Târgu-Jiu, comandantul a telegrafiat din nou la Colonia: **Sosesc în curând. Şontâc! Şontâc!...**

Şi a chemat pe Hans din sală, — unde făcea bagajele, — în salon. Locotenentul era la pian... Comandantul Kurt Wald la pian, era mai caraghios ca un bivol care surâde.

— Hans, ascultă aici!... Ţine minte să cânţi şi tu acasă!... Să cânţi ori de câte ori te-o chema la manevre, la concentrare sau la mobilizare:

Seid unschlungen Milionen...

Şi comandantul, acompaniindu-se la pian, începu să urle finalul Simfoniei a 9-a de Beethoven, cu strofele poetului, care prevesteşte bucuria dumnezeească a oamenilor înfrăţiţi într'o lume de iubire.

— Hans, ce învicre, înfrângerea noastră!... Nu ţi se pare că devenim iar oameni? Hans, am lovit prea tare pedala, şi mă doare, ah!, mă dare piciorul de lemn!... Dar nu face nimic:

Imbrăţişaţi-vă, milioane de oameni
Se apropie veacul iubirei...

— De Mehler ai auzit ?... Ascultă, Hans, ascultă aici Andantele cu clopote...

Nu, comandantul nu mai era un om ciudat. Era de-adreptul nebun! Se vedea cât de colo!... De-aceea Hans a şi rupt-o la fugă, scoborând scările două câte două, în puterea nopţii şi cu capul gol, lăsând în plata Domnului şi pe comandant şi bagajele...

F. ADERCA

Marile premii ale revistei „Realitatea Ilustrată"

După cum am anunţat acordăm o serie de premii de cea mai mare valoare, — enumărate mai jos, tuturor cititorilor şi abonaţilor noştri, cari vor trebui să detaşeze cupoanele de premii, să le complecteze şi să le păstreze trimiţându-le la terminarea seriei, **pe adresa revistei, str. Const. Mille No. 7, etaj II. Data tragerii, va fi anunţată la timp.**

Iată premiile oferite:

O GARNITURĂ DE SALON, din lemn curbat de mahon lustruit, tapisată, cu velour albastru şi compusă din: o canapea, două fotoliuri şi patru scaune furnizate de INDUSTRIILE UNITE DE MOBILE „MERCUR", Bucureşti, calea Victoriei 17.

Un pullover „Monica" şi o **duzină de ciorapi „Monica"**, împreună cu cele 12 bonuri de participare la tragerea premiilor **„Monica"** (constând din voiajuri gratuite pentru două persoane, Bucureşti - Hamburg, Fiordurile Norvegiei şi înapoi).

O perdea superbă, de valoare artistică, executată în renumitele ateliere de broderie şi lucru de mână ale d-nei **Ing. Erdész**, Bucureşti, calea Victoriei 168.

Un aparat de radio cu trei lămpi, permiţând audiţia principalelor posturi europene în vorbitor, în completă stare de funcţiune, furnizat de vechea casă de încredere **J. Wappner**, centrala: calea Victoriei 49; sucursala : strada Lipscani 85. (Secţiune specială de aparate şi piese detaşate pentru radio).

Un ceas elveţian de aur marca de precizie **„Cortébert"**, care a obţinut grand-prixul la expoziţia din Barcelona.

5.000 lei în numerar.

O lampă electrică din bronz antic, cu trei braţe, ornată cu abatjoururi mate, şlefuite, furnizată de cunoscuta firmă **Ingineri I. Popescu & G. Creţu**, birou technic pentru întreprinderi electro - mecanice şi depozite de materiale electrice, str. Regală 16, Tel. 337/64.

Un gramofon elegant, model de voiaj complet cu toate accesoriile şi cu două plăci (patru arii) furnizat de marele magazin de muzică **„Ipcar"**, calea Victoriei 34.

Una măsuţă cu un serviciu de lic-heur, compus din 6 cupe şi una carafă, totul veritabil argintat, furnizate de cunoscuta casă de încredere **„Argintăria Pforzheim"** cel mai mare depozit de argintărie şi obiecte de cadouri. Furnizor al Curţei Regale, Bucureşti, str. Colţei No. 6.

10 butelii şampanie RHEIN.

Una bucată de 30 metri şifon elveţian pentru lingerie, dela pânzăria elveţiană **„La Wilhelm Tell"**, vechea casă de încredere, str. Colţei No. 8.

Una pereche pantofi eleganţi, de damă sau bărbăteşti, executaţi după măsură, din material fin, de către cunoscuta casă de încredere **C. Gheorghiu**, calea Victoriei 114 şi Sărindar 6, bine asortat şi cu încălţăminte gata.

O cutie montată, conţinând **un frumos serviciu de alpaca fină**, compus din 12 cuţite şi 12 furculiţe pentru fructe, furnizate de vechiul şi marele magazin **„Gospodina"**, strada Câmpineanu 20, Bucureşti, complet asortat cu articole de menaj şi cadouri.

Julius Popper

UN BUCUREŞTEAN, REGE AL ŢĂRII DE FOC

ŢARA DE FOC! Nu e nicidecum o ţară fierbinte, cum s'ar putea crede, ci a fost numită astfel, pentru că descoperitorii ei văzuseră de pe corabie, focurile băştinaşilor. Ca extremitate de miază-zi a Americei de Sud, făcând parte din zona antarctică, ea se numără între cele mai sălbatice, mai ursuze şi mai reci ţări ale pământului.

Platourile sale sunt locuite de câteva sute de patagoni, pe jumătate goi, bieţi nomazi cari mai vânează şi azi cu arcul şi săgeata, o specie de lama, numită guanako şi pescuesc cu undiţe preistorice, peştele din apele încărcate cu sloiuri de ghiaţă.

Şi ţara asta a avut un rege? Un despot care nu se sinchisea câtuş de puţin de guvernul argentinian şi totuş „domnia"? Şi omul acesta, să fi fost un român, un bucureştean? Sună fantastic, de necrezut, sună ca o farsă, şi totuş e un strict adevăr istoric. Şi acest bărbat nu e de personalitate legendară a trecutului, nu e vre-un contimporan al conchistadorilor Cortez ori Pizaro de prin 1500, ci un om al zilelor noastre, un supus al regelui Carol I al României şi un admirator al versurilor Carmen Sylvei.

Julius Popper

Un efect de explozie a produs în 1885 ştirea, străbătută din Ţara-de-foc spre Buenos-Aires, că se găsise acolo aur!

Aur! O Californie nouă, ispitia pe cutezători. Un om care avusese până atunci o carieră burgheză — era inginer, evreu-român, *Julius Popper* venit de curând din Bucureşti, adună numai decât o trupă de vre-o 50 oameni, şi porni spre sud cu expediţia lui.

Monsegnorul de Agostini, — în cunoscuta lui scriere asupra Ţării de foc, îi numeşte pe tovarăşii lui Popper „fugari şi criminali de cel mai rău soiu", ceeace ar reedita în plin modernism, tabloul romantic al expediţiilor conchistadorice. Oricum, oamenii lui Popper erau bine echipaţi, bine înarmaţi şi sub isteaţa şi îndrăsneaţa conducere a inginerului Popper, pătrunseră repede în Ţara-de-foc, prin strâmtoarea Magellan. Iscodesc întâi coasta, şi găsesc aur în cantităţi aproape de necrezut. Metalul galben zăcea spălat de unduirea valurilor, la vedere, în bolovani şi boabe, prin toată stâncăria ţărmului. Popper întemeie colonia El Paramo, şi prin instalaţia de curăţire ce o înjghebă acolo, obţinu cantităţi nemaipomenite de aur. Aşa ceva nu putea rămânea secret. Vestea noului Eldorado pătrunse până la Punta Arenas, capitala Ţării-de-foc.

O mulţime de aventurieri porniră spre El Paramo şi poposiră în apropierea „reşedinţei" lui Popper. Atunci inginerul puse să se lege pe cai, o mulţime de momâi de pae, îmbrăcate în tunici de uniformă, merse în persoană la noii sosiţi, le ceru aurul găsit şi le porunci cu gest regal, să părăsească numaidecât ţinutul. Se împotriviră. Il ameninţară, — atunci apăru din depărtare „cavaleria" lui Popper şi noii căutători de aur, cuprinşi de panică, fug rupând pământul, spre a nu mai reveni niciodată.

In anul 1888 acest Napoleon se transformă în explorator: Popper întreprinse câteva mari călătorii de explorare, în interiorul aproape necunoscut al ţinutului. Iar găsi zăcăminte enorme de aur. In insula Lennox şi Isla Nuova, 14 austriaci din trupa lui Popper, recoltară în 27 zile, 115 kg. aur. Altă

...ucerit de Popper.

justiţie şi o miliţie. Tot pe atunci, începu să procedeze fără milă, contra pieilor roşii Aino, pe cari îi împuşca, cu sutele. După câte spune monsegnorul Agostine, Popper s'ar fi fotografiat chiar, lângă un indian ucis. Toate acestea şi marea lui dorinţă de a strânge prăzi îi atraseră duşmănia guvernatorului din Punta Arenas. Intr'o întrunire de protestare, ţinută în ziua de 9 August 1888, Popper, care nu avea nici un drept formal asupra ţării asupra căreia domnia, fu proscris şi se organizară împotriva lui, expediţii de pedepsire. Dar „tiranul" sta nepăsător la El Paramo, întrucât de măsuri răsboinice în stil mare, nici gând nu putea fi, în clima ucigătoare, a Ţării-de-foc.

Se pare că la urma-urmei, guvernul argentinian, vrând nevrând a trebuit să recunoască pe Popper şi să se împace cu el, căci în anul 1891, îl găsim în Buenos-Aires, unde Societatea Geografică ţinu în onoarea lui o şedinţă solemnă. El ţinu o cuvântare, pe care societatea o tipări, împreună cu un portret al lui Popper şi o hartă, rezultat al explorărilor lui, în Ţara-de-Foc.

Această hartă e extrem de interesantă pentru noi: In afară de faptul că pe Rio Grande, îl însemnează cu Rio Popper, iar un port cu numele de Puerto-Popper, exploratorul — după relatarea ziarelor depe-atunci, botezase munţi şi râuri de-acolo cu nume ce le onora din patria mamă: *Carmen Sylva*, Brătianu, Kogălniceanu, etc. Pe alăturatul fragment, reprodus din harta lui, se citeşte clar sfârşitul cuvântului „(Carme) n Sylva", celelalte nume româneşti sunt fie nedescifrabile, fie aşezate în altă regiune, decât cea încăpută în clişeul fragmentar.

Din această expunere a lui Popper, tipărită în broşură, — care în prima parte cuprinde serioase şi rodnice studii de erudiţie, iar în a doua respingerea documentată a învinuirilor, ce i se aduseseră, — rezultă că la El Paramo el personal, a căpătat 600 kg. aur, din care 175 kg. a trimis pentru baterea monedelor la Buenos-Aires, 90 kg. firmei Wehrhahn în Punta Arenas (casă hamburgheză); restul a fost împrăştiat. Pe însoţitorii lui îi caracterizează „supuşii energici" şi pomeneşte că din cei 540 lucrători ai lui, în timpul dela 1888 la 1891 numai doi au murit de boală; adaogă însă că morţile prin accidente, nu le socoteşte.

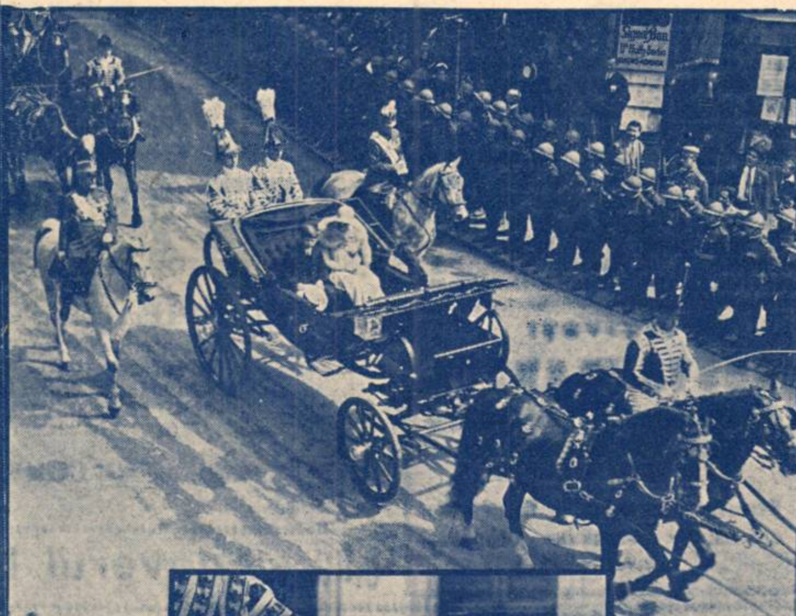
După sărbătorirea lui de către societatea geografică, şi acea editare oficială a raportului lui, urma lui Popper se pierde. Işi va fi trăit restul zilelor la Buenos Aires? Se va fi reîntors în ţara lui natală, în România? Va mai fi plecat odată în Ţara-de-Foc şi va fi murit acolo?

Mister! Atâta ştim că are rude foarte apropiate în Bucureşti, — părinţi sau fraţi, — care vor fi ştiind mai mult despre el. Ba şi ziarele au publicat acum câţiva ani ştirea, că s'ar fi găsit mormântul lui, în Ţara de Foc.

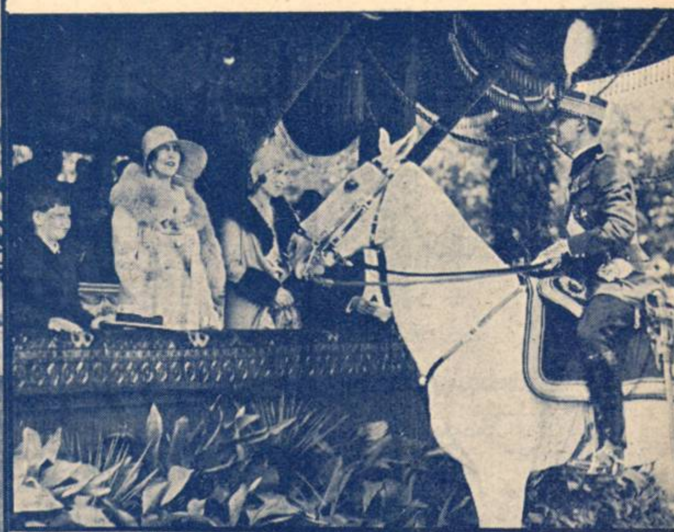
Oricum ar fi, el e un descoperitor, un exemplar de măreaţă energie umană, produs de solul nostru şi poate ultimul mare aventurier, în mijlocul unei lumi treze şi rânduite.

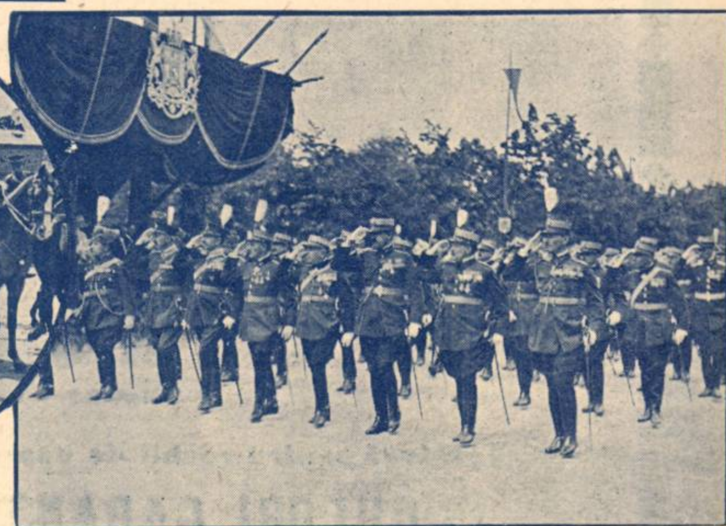
ATOS

10 MAI

Serbarea zilei de 10 Mai, s'a desfăşurat în Capitală, cu fastul obicinuit.

Fotografiile noastre reprezintă:

RÂNDUL I, stânga: Regele Mihai, *Principesa mamă* Elena, *Patriarhul Regent* Miron Cristea *şi d.* Sărăţeanu, *Regent;* mijloc: *Cortegiul în drum spre Patriarhie;* dreapta: *Plecarea dela Patriarhie, după oficierea serviciului religios.*

RÂNDUL II, stânga: Regele Mihai, *familia regală şi înalţii regenţi, în tribună;* mijloc: Regele Mihai *şi Principesa Mamă, în trăsura care-i conduce spre locul defilării;* dreapta: Regele Mihai, *întreţinându-se cu Principele Regent* Nicolae.

RÂNDUL III, stânga: *Membrii guvernului şi parlamentarii, în tribună;* mijloc: *Ataşaţii militari străini;* dreapta: *defilarea ofiţerilor superiori.*

Prăpădul înaripat

(Urmare din pag. 5-a)

baraj. Peste două mii de oameni din două sate, au încercuit pădurea; ei cer să se dea drumul vitelor să pască în regiunile invadate, închipuindu-şi că vitele lor, vor călca în picioare stratul de lăcuste. Măsura — desigur — nu ar fi eficace, dar oamenii nu au islaz...

De câteva ore mergem printre insulele de lăcuste. Micile vietăţi ni s'au suit pe manta, până la talie, ne-au intrat în pantofi şi în buzunar, le simţim în guler, de unde le dăm jos, cu un fior.

Sătenii ni se plâng, că lăcustele au început să devoreze minunatele vii din jurul Silistrei. Pe alocuri sătenii au aprins focuri, dar măsura nu e bună, fiindcă s'ar putea aprinde pădurea.

Şi acum, să vă spun ceva în adevăr uimitor, din viaţa şi obiceiurile acestor insecte:

Ele au apărut aşa dar mai întâi în Deltă, iar acum le găsim în Cadrilater. Cum au trecut aceste plăpânde vietăţi Dunărea? Ei bine, am stat ceasuri întregi pe malul apei, urmărind un fenomen extraordinar. Am observat că grupuri întregi de lăcuste, aşteaptă pe mal un vânt favorabil, de par'că ar fi nişte corăbioare vii. Când vântul bate din spate, spre malul opus, ele descind în apă, întind aripele din faţă şi ţinând puţin în sus pe cele mici, par atunci un stol de hidroavioane minuscule, care plutesc pe suprafaţa apei, spre malul din faţă duse de vânt şi de curent. Să fi trecut oare astfel lăcustele Dunărea?...

SANDU VORNEA

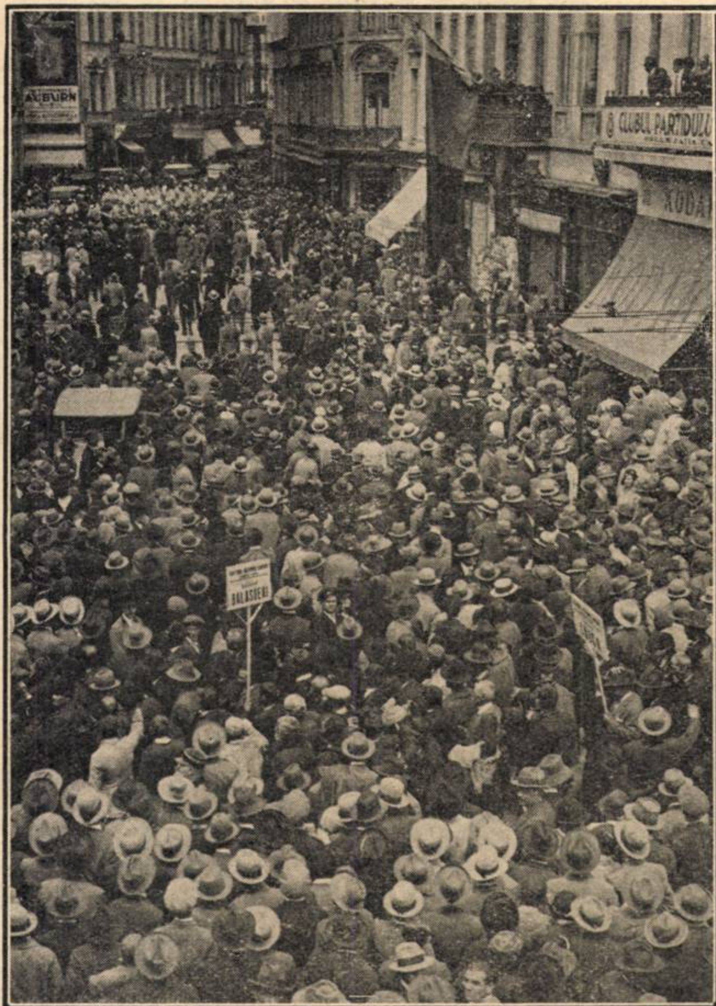

Frumuseţea

Fragilul dar al femeii trebue îngrijit în deosebi primăvara. Vânturile uscate, soarele sunt nefaste celui mai frumos ten. Pentru a păstra însă pielita mereu albă şi netedă, fără pistrui şi pete, nimic nu egalează renumita cremă **Laura No. 1.** Pentru vindecarea butonilor, coşurilor de primăvară, **Crema Laura No. 2** e deasemeni neîntrecută. Se găseşte la farmacia Bruss, Victoriei, coaffeur Léon, Victoriei; drogueriile Sf. Gheorghe, Academiei 3, Ilie Bardeanu (Bruss) b-dul Elisabeta şi drogueria Arsenescu calea Victoriei. Depozit general Drog. Zaharia, piaţa Sf. Gheorghe.

Cupon pentru jocuri
No. 172
Numele şi pronumele ________
____
Adresa ________

CONGRESUL LIBERAL DIN CAPITALA

Un aspect al Căiei Victoriei în timpul manifestaţiei.

Sus: D. Vintilă Brătianu, şeful partidului liberal, citindu-şi discursul în faţa microfonului.

Dreapta: *Organizaţia liberalilor din Bacău.* Stânga jos: *Delegaţia din Braşov.* Dreapta jos: *Fruntaşii partidului, în drum spre mormântul eroului necunoscut.*

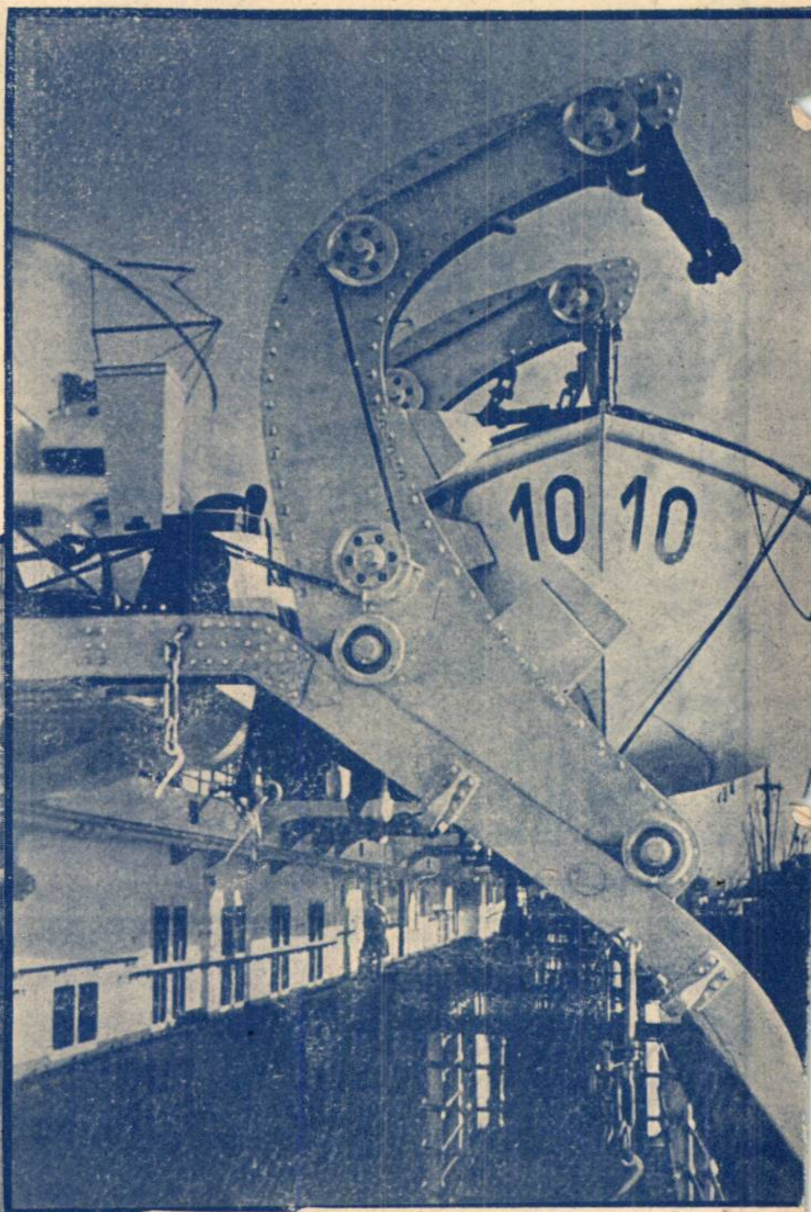
Actualități

La Paris a avut loc semnarea ultimelor acorduri definitive, ale Tratatului dela Trianon. In dreapta fotografiei, semnând, d. ministru plenipotențiar al României, N. Titulescu.

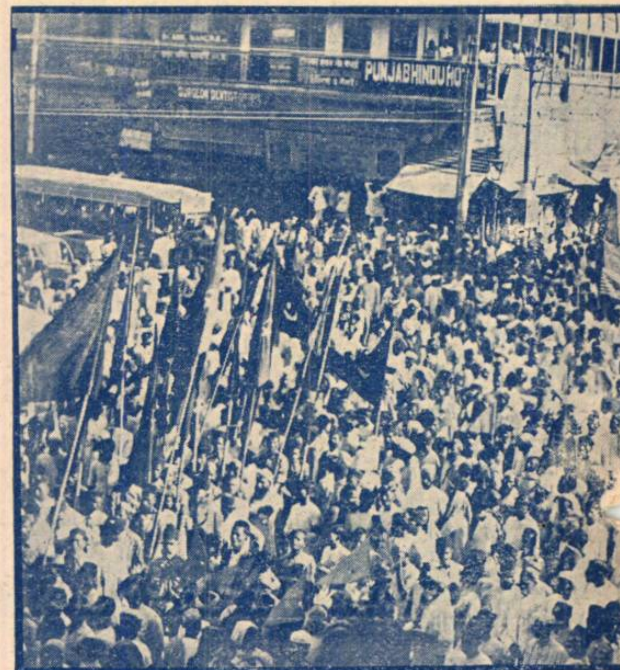
Jos: *La 1 Mai nobilii englezi ies la câmp în echipagiile lor tradiționale și în sunete de goarnă.*

Sus: *Bărcile de salvare ale transatlanticului „E... sunt montate pe un sistem original de șine.*

Jos: *In India agitațiile naționaliste*

D. Rockefeller, a donat încă 1½ milion dolari, pentru Cetatea Universitară din Paris.

Aviatoarea Lena Bernstein a stabilit un nou record de distanță.

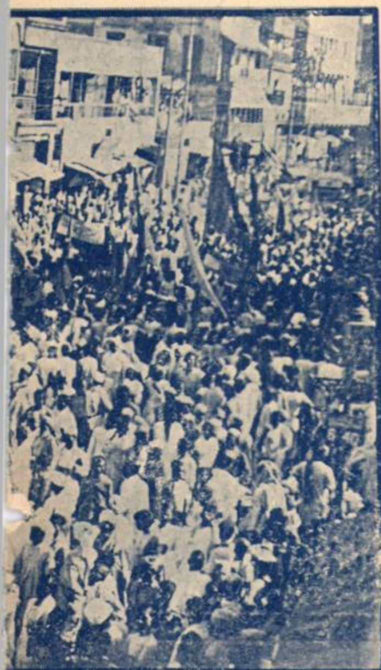
Sus: *Autobuzele londoneze au introdus cutii de scrisori, pentru uzul pasagerilor.*

Intr'un bazin din California, s'a organizat o cursă de înot printre portocale presărate în apă.

ropa",

ontinuă.

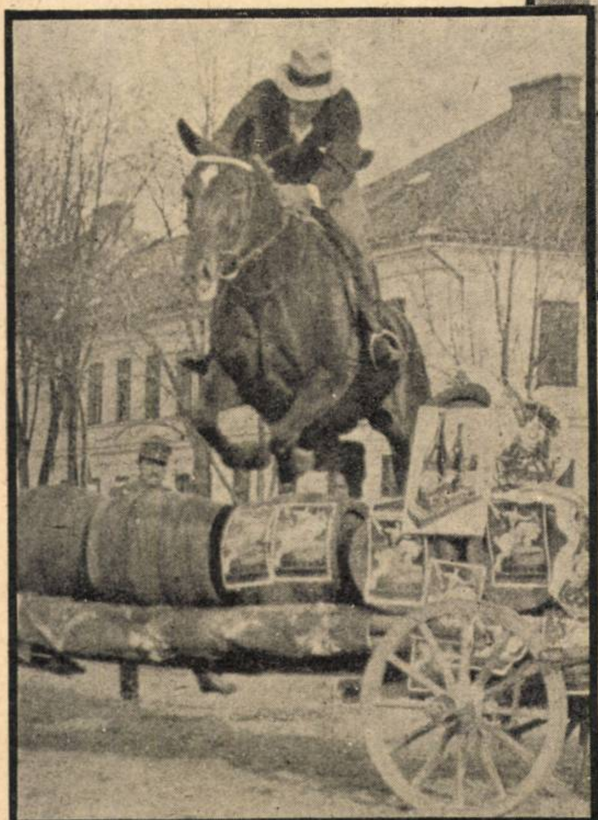

Mussolini vorbind mulțimii, la aniversarea marșului fascist.

concursul hippic dela ORADEA

La Oradea Mare a avut loc un concurs hipic, care s'a bucurat de o participare numeroasă și de un frumos succes. Fotografiile noastre reprezintă stânga sus: D. Fortunescu, sărind peste un car cu bere. Stânga jos: Un salt impresionant al locotenentului Popov. Dreapta sus: O săritură îndrăzneață a fiului d-lui Col. Tătărescu și dreapta jos: O săritură de maestru a sub-lt. Jitianu.

La Costeşti

Stânga: *Principele Nicolae, împărţind distincţiunile la locul dezastrului.*

Dr.: *Regina Maria şi membrii Regenţii, discutând cu supravieţuitorii.*

Stânga: *Şcoala din Costeşti numără multe victime. Preotul Dumitru Vişinescu şi Ştefan Ilie, învăţători şi 41 elevi.*

Sus dreapta: *Regina Maria depune flori pe mormântul unor victime.* Jos: *Un moment impresionant. In timpul oficierii slujbei religioase membrii Regenţei şi ai guvernului, care asistă la parastas, au lumânări aprinse în mâini.*

Un record

Alimentarea avionului, la Buzău

Decolarea avionului, pe aerodromul Buzău

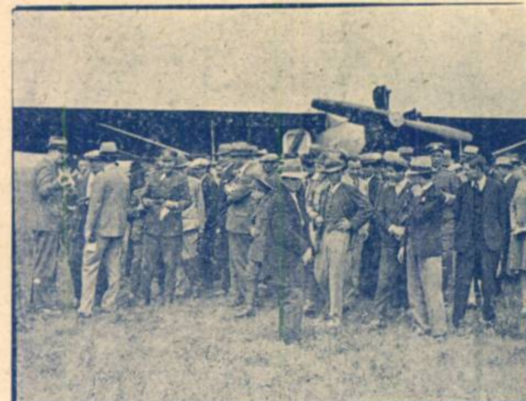
Căpitanul aviator Romeo Popescu, *însoţit de prof.* Ţintă *şi de mecanicul francez* Dammet, *a bătut recordul naţional de durată, sburând în circuit închis, — cu avionul „Mihai I", al Aeroclubului Albastru, — timp de 21 ore;* stânga sus: *căpitanul* Romeo Popescu *şi prof.* Ţintă, *în carlinga avionului;* dreapta: *încărcat cu flori, aviatorul este condus spre automobilul său;* jos: *Record la record trage. In momentul aterisării, îndrăzneţii sburători, citesc în ediţia specială a „Dimineţii", amănuntele performanţei lor.*

Sus: *Publicul alergând spre locul aterisării;* jos: *avionul şi aviatorii, înconjuraţi de public.*

Două luni în Republica Roşie

Joseph de Saxa

SPELUNCILE RĂSVRATIŢILOR

DIN ATMOSFERA urâtă a lupanarului, însoţitorul meu mă conduce în lumea speluncilor, acolo unde-şi trăesc viaţa indivizii cu caziere bogate, poporul de „milieu" — cum l-au supranumit francezii.

Cu câteva zile mai înainte, o razzie a poliţiei, capturase acolo **păsări minunate**, al căror ciripit tainic, lăsând preocuparea pur individualistă, începuse să comploteze în massă, contra guvernului.

Indemnat de agenţi anti-revoluţionari, cari mişună în număr considerabil în republica sovietică, poporul de **milieu** pusese la cale una din acele faimoase lovituri, cu bombe şi manifestări ostile guvernului.

Târgul de alimente din Moscova.

Autorităţile însă au prins de veste la timp. S'au operat, într'o singură noapte, opt sute treizeci şi două de arestări. S'au produs ciocniri sângeroase între poliţie şi popor şi dacă oamenii forţei publice n'ar fi fost destul de numeroşi şi n'ar fi avut la dispoziţie aparatele cu gaze lacrimogene, — comandate pe ascuns în America, — e sigur că poporul ar fi ieşit victorios şi cine ştie ce complicaţie se putea ivi de aici. Politica sovietelor e fragilă ca un ou, periculoasă ca o bubă coaptă. O simplă neatenţie, o înţepătură şi oul se sparge, buba răsuflă, supurează, îşi împrăştie otrava. Complicaţia, odată născută, va fi greu de înfrânat.

De aceea poliţia şi siguranţa sovietelor, numără cei mai mulţi agenţi secreţi, răspândiţi prin toate unghiurile ţării. De vigilenţa acestora, depinde liniştea interioară a republicei roşii...

Automobilul uşor, — de fabricaţie indigenă — stopează la un colţ de stradă, după ce orbăcăise timp de o jumătate oră, prin cele mai despietruite uliţe ale Moscovei.

Un felinar şubred, asvârlit par'că din cer şi susţinut de o mână nevăzută, lângă zidul unei case, se căznea să-şi împrăştie razele anemice, în bezna nopţii, fără stele. La lumina lui pală, reuşesc totuş să descifrez firma roasă de vremuri, în faţa căreia ne oprisem. Traducerea ei corectă ar fi **„Potopul"**. Nu ştiu ce vroia să exprime cuvântul acesta, în legătură cu un local de consumaţie. Probabil însă, că avea cu totul alt înţeles, pentru cei iniţiaţi, deoarece — după câte îmi spusese ghidul meu, — era taverna unde se prepara răsvrătirea şi de unde au ieşit sute de indivizi în lanţuri, spre a trece în faţa carabinelor, în acelaş colţ de stradă şi în văzul tuturor .

La intrarea noastră, numeroşii consumatori instalaţi la mese şi înfierbântaţi în discuţii, tăcură şi ne priviră cu bănuială. Avusesem totuş prudenţa, de a mă îmbrăca într'una din acele bluze albastre, care a devenit un fel de uniformă în Rusia, atât la bărbaţi cât şi la femei. Dar animaţia îşi reluă cursul, de îndată cu şoferul meu pronunţă câteva cuvinte, misterioase pentru mine, convingătoare pentru ei; era, probabil o parolă convenţională.

Ne aşezarăm la o masă retrasă, în fundul localului şi am comandat reglementara vutcă, băutură spirtoasă, pe care o observasem în paharele tuturor.

— In cazul că vom avea o razie în noaptea asta şi te va găsi aici, nu-ţi garantez de scăpare, — îmi spuse, zâmbind, însoţitorul meu. In schimb, vei avea multe lucruri interesante de văzut...

Perspectiva faptului că voiu afla noutăţi învinse însă teama de pericol şi am rămas. N'aş putea spune totuş, cum mi-a funcţionat inima, în cele două ore, cât am stat acolo...

A fost un vis, o halucinaţie sau pura realitate? Nici azi nu-mi vine mie însumi, să cred c'am asistat la asemenea spectacole...

Până la miezul nopţii, taverna destul de încăpătoare, a devenit tixită de popor. Se consuma, se agitau fraze ameninţătoare, se ţineau mici discursuri înflăcărate. După câte am înţeles, cei adunaţi aici erau singurele vlăstare ale unor familii, care au fost sortite să sufere consecinţele revoluţiei. Fiecare dintre ei, avea fraţi, părinţi, sau rude, ucişi de gloanţele necruţătoare ale regimului sau vârâţi prin închisorile negre ale Rusiei, de unde nu mai poate spera nimeni să vadă lumina soarelui.

Copiii săraci sunt părăsiţi de părinţii lor şi lăsaţi în voia întâmplării, pe străzile mahalalelor.

Unii, de origină nobilă, scăpaţi, prin cine ştie ce miracol, cu viaţă şi despuiaţi de toate bunurile; alţii, din straturile de jos ale societăţii, nemulţumiţi cu soarta lor de acum, din cauza nedreptăţilor cauzate în organizarea noului fel de viaţă. Cei mai mulţi, porniţi, din spirit de solidaritate, să răsbune soarta semenilor lor şi să lupte pentru restabilirea bisericii.

In toţi fierbea aceeaş ură şi din gura tuturor porneau aceleaşi blesteme. Fiecare avea de relevat o nouă ispravă a guvernului, pe târâm religios sau politic, şi la fiece minut tumultul creştea, înăbuşit de atmosfera greoaie a speluncii cu ziduri groase.

Când orologiul bătu ora douăsprezece sgomotul se potoli ca la o comandă magică. Unul câte unul, răsvrătiţii se strecurau pe o uşă dosnică şi dispăreau în dosul ei.

— Să-i urmăm! — propuse şoferul.

Nenorociţii orfani dorm sub cerul liber.

— Unde se duc? — întrebai nedumerit.

— Vei vedea....

PÂNĂ UNDE MERGE RELIGIA

Era ceva enigmatic; un suflu de mister plana în atmosferă... Unde se duceau aceşti obidiţi ai soartei? Ce voiau să facă?... Şoferul, îmbujorat şi el la faţă, de manifestările de pân'atunci, părea că ia parte cu trup şi suflet, la întreaga acţiune. Nu-mi spusese şi el că se numără printre cei ce nu mai pot suferi?... Dar unde se duceau căci, la un moment dat, nu mai rămăseseră decât câţiva în interiorul tavernii?

Muzeul Lenin.

Intâmplă-se orice, voiu merge după ei!...

Trecurăm şi noi pe uşa strâmtă din fundul speluncei. In faţa noastră, un culoar cimentat şi luminat cu gaz.

Am mers până la capătul lui şi-am coborît o scară de piatră roasă şi prăfuită. Incă două uşi grele deschise şi iată că i-am ajuns pe cei plecaţi înaintea noastră. Sunt cu toţii într'o pivniţă uriaşă, boltită şi mucegăită, ca o catacombă. Dar sgomotul a încetat. Nimeni nu mai vociferează. Cu capetele descoperite şi plecate ,aşezaţi unul lângă altul smeriţi ca 'n timpul unei rugăciuni, gălăgioşii de adineauri, au consacrat ora aceasta religiei.

Privind mai cu atenţie interiorul pivniţei, observ pe peretele din faţă, cruci şi icoane atârnate. Lumina purcede dela lumânări groa-

se, lipite de pietrele zidurilor.

Şi iată că în faţa icoanelor, apare un preot, în odăjdii sfinte. Un preot bătrân, unul dintre aceia, cari au avut norocul să scape cu viaţă de urgia bolşevicilor.

Destul de încet, ca să nu poată fi auzit de afară, preotul oficiază slujba religioasă. Aceeaş slujbă care se face la biserică, dar adaptată împrejurărilor şi posibilităţilor.

Cedincioşii o ascultă cu evlavie, îngenunchiaţi pe pământul umed al pivniţei. Din ochii unora se preling lacrimi. Buzele lor rostesc rugăciuni fierbinţi. Afară blestemau, aici se roagă... Mare trebuie să fie suferinţa acestor oameni!

La sfârşitul slujbei improvizate, preotul rosteşte o cuvântare caldă, îndemnându-i pe credincioşi, să nu-şi lepede cu nici un chip religia în care s'au născut ei şi în care au murit strămoşii lor.

— Dumnezeu e sus, vede totul, şi va şti să-i pedepsească pe nelegiuiţi! — termină preotul, cu lacrimi în ochi.

La ieşire, fiecare se grăbeşte să vâre cât poate, în urciorul de pământ pus lângă uşă, care constitue salariul, pâinea acestui nenorocit preot.

TEATRU, DANS, CINEMATOGRAF

Dacă religia a fost distrusă şi bisericile transformate în bordeluri nu tot acelaş lucru s'a petrecut cu celelalte manifestări culturale şi artistice ale Moscovei.

Pe tărâmul acesta, geniul rus şi păstrat integritatea.

Există la Moscova teatre şi cinematografe, cari reprezintă cele mai selecte producţii artistice, în schimbul uuni preţ de intrare infim.

Există regisori şi actori cu reputaţie ,consideraţi ca adevărate genii, dar despre cari noi nici n'am auzit pomenindu-se.

Există o producţie cinematografică naţională, pe care n'o poate întrece până astăzi decât Hollywoodul american.

Există, însfârşit, numeroase şcoli de balet, ale căror eleve se relevă ca cele mai bune dansatoare.

Păcat numai. că mai toate aceste manifestări artistico-culturale sunt puse în slujba propagandei. Aşa se şi explică dealtfel, desvoltarea şi înflorirea lor. Guvernul le-a pus la dispoziţie subvenţiuni suficiente ,ca să trăiască şi să activeze în folosul propagandei. Reţeta de cassă puţin interesează; totul e ca sălile să fie pline şi spectacolul **convingător** în tendinţele lui.

Sălile de cinematograf sunt extrem de numeroase la Moscova.

Construite şi prevăzute după cele mai moderne principii, ele posedă, între altele, o luxoasă sală de aşteptare, prevăzută cu bufet, orchestră şi bar. Pentrucă spectacolul deşi continuu, ca la noi, odată început nimeni, nu mai are voie să pătrundă în sală, până la sfârşitur pragramului care durează maximum o oră şi jumătate. Cine nu vine la timp, trebue să aştepte până la pauza cea mare şi tocmai spre mulţumirea acestora, au fost făcute acele săli de aşteptare, unde se poate asculta muzica de balalaici se poate gusta un sandwich, un vin sau o limonadă.

Filmul sonor şi vorbitor a cucerit şi aici sufragiile publicului. Intre timp studiourile îşi fac instalaţiile necesare pentru asemenea producţii. Discursurile care până acum erau emise prin radio, vor fi pronunţate în faţa publicului pe pelicula miraculoasă.

Un avantagiu în plus pentru propaganda sovietelor...

Am văzut un film de propagandă medicală, în care se arăta cum trebuiesc crescuţi şi îngrijiţi copiii.

Dacă efectele întregei propagande pe care o fac ei pe calea aceasta, sunt tot atât de invizibile, toate sforţările lor sunt nule.

Intr'adevăr nu există spectacol mai desgustător ,mai demn de compătimire, decât acela pe care ţi-l oferă copiii Moscovei, pe străzile prăfuite şi pe maidanele mahalalelor îndepărtate, în pofida bunelor indicaţii de creştere, propovăduite de stat.

Sunt copii cari dorm sub cerul liber, cari se hrănesc din cerşit şi cari nu-şi cunosc părinţii. Au fost abandonaţi fără milă, dela cea mai fragedă vârstă.

Sdrenţăroşi, murdari, desculţi, neştiind altceva decât să se certe şi să se bată între ei şi să întindă mâna după fiece trecător, aceşti oropsiţi duc o viaţă de câine.

Cele câteva aziluri, construite pentru adăpostirea lor, au devenit deodată neîncăpătoare. Numărul copiilor abandonaţi, ai Rusiei sovietice, e enorm.

Se povesteşte că, la un moment dat, autorităţile ar fi purces la distrugerea acestor nenorociţi nevinovaţi, cu scopul de a evita catastrofa societăţii de mâine, în care sute de tineri ar intra nepregătiţi, analbeţi şi idioţiţi de mizerie. Se şopteşte chiar, că mulţi dintre sărmanii orfani, suferinzi de cine ştie ce maladii, ar fi fost ucişi, din dispoziţia medicilor.

Confirmate nu sunt faptele acestea, dar oricât de grozave ni s'ar părea ,ele nu sunt o imposibilitate, pentru mentalitatea care s'a dovedit mult mai crudă şi mai decisă şi în alte împrejurări.

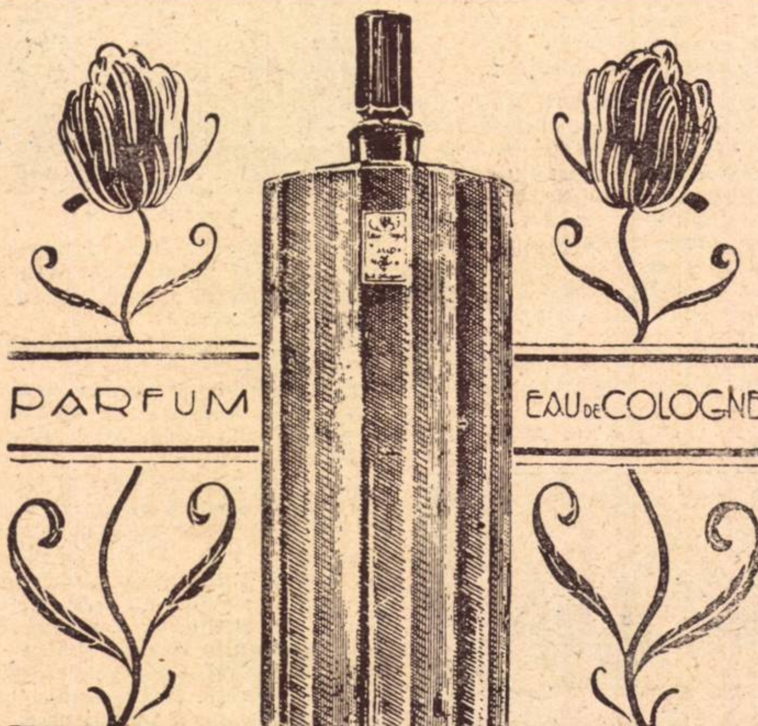
Singura scuză a tuturor ororilor este intereseul suprem al Statului.

Şi acţiunea lor ar fi deastădată cu atât mai justificată, cu cât toată atenţia le este îndreptată asupra tineretului. Tinerii sănătoşi, crescuţi în atmosfera de reformă de astăzi, convinşi de principiile noului fel de viaţă, sunt speranţele viitorului, sunt stâlpii societăţii de mâine.

Numai de instruirea lor, depinde viitorul comunismului.

Atât că, deocamdată, procedeele sunt absurde, sunt criminale...

(Va urma)

săraci, genialul interpret din „The Kid", şi „Trăiască Regele", a fost descoperit printr'o întâmplare de către Charlie Chaplin. Erau amândoi în acelaş compartiment de tren. Jackie, stătea în braţele părinţilor săi. Profunzimea ochilor, viaţa, voioşia ce radia din toată înfăţişarea acestui copil sărac, l-au impresionat adânc pe Charlot. Imediat şi-a dat seama, că acest copil va putea realiza lucruri frumoase. A întrebat pe părinţii săi, dacă nu ar vrea, ca fiul lor să facă cinematograf. Răspunsul a fost afirmativ.

Şi lucrul începu. Din primele zile, Charlie Chaplin, şi-a dat seama că descoperise un geniu. Micul Jackie, era dotat cu o inteligenţă formidabilă pentru un copil de vârsta lui, înţelegând şi interpretând ca un mare actor, indicaţiile date de Chaplin. Filmul a avut un adevărat triumf. Un copil, un fleac, a reuşit în „The Kid", să se apropie de creaţia genialului său profesor, unanim recunoscut drept cea mai puternică personalitate cinematografică, din câte au existat vreodată.

De aci înnainte, micul Jackie, a avut un nesfârşit şir de succese.

Cei câţiva anişori ce-i avea, cucerisera lumea. Ochii frumoşi şi adânci, gesturile parfumate de candoarea copilăriei, lacrimile impresionantele şi atât de adevăratele lacrimi ale micului Jackie, stârneau admiraţia şi emoţia spectatorilor de toate vârstele. Ar fi trebuit să i se spună „micul tragedian", sau dacă vreţi „prinţul ecranului". Profundul omenesc pe care cea mai mare parte din vedetele ecranului nu reuşesc să-l redea, a isbutit să-l exteriorizeze el, un mic copil nevinovat, în sufletul căruia ardea însă, focul sacru al geniului.

Dar vremea a trecut. Jackie se făcea din ce în ce mai mare, şi filmele sale se răriau.

Astăzi, Jackie Coogan, eroul reprezentativ al copilăriei, are 16 ani. E ca şi cum ar fi murit. Mai toţi l'au uitat.

Şi poate, de multe ori, în nopţi de insomnie, tânărul Jackie de azi, îşi aduce aminte cu o nostalgică tristeţe, de vremurile copilăriei sale celebre.

Va mai fi el peste zece ani,— când poate îşi va relua meseria, — sărbătoritul de pe vremuri? Iată un semn de întrebare, căruia numai timpul, îi va aduce răspunsul...

* * *

Cu adevărat înduioşătoare, este povestea micului David Lee interpretul lui Sonny Boy, din „Cântăreţul Nebun", nepieritoarea creaţie a lui Jolson. Desigur că toţi acei cari aţi văzut filmul, aţi trăit odată cu acest suflet de copil, aţi râs, v'aţi bucurat, aţi plâns odată cu el. Iar atunci când moartea necruţătoare l-a răpit, — în film, desigur, — aţi fost îndureraţi, şi aţi resimţit şi voi o parte poate, din tragedia grozavă ce se năştea în sufletul lui Al, cântăreţul nebun de mai târziu.

Dar micul David Lee, a fost urmărit de fatalitate. Puţin după sfârşitul filmului, minunatul copilaş cu ochii de tăciune, s'a îmbolnăvit. A suferit mult. In ziua agoniei, la căpătâiul său, veghia pe lângă o mamă copleşită de suferinţă, Al Jolson. Interpretul „Cântăreţului Nebun", plângea de astă dată lacrimi adevărate. O dragoste nemărginită, îl legase de acest copil.

Şi David Lee, micul Sonny Boy, muri. De astă dată nu în film. Copilaşul a închis ochii pentru totdeauna.

Tragedia vieţii, pe care el o interpretase atât de magistral, în primul şi ultimul său film, a trăit-o de astă dată cu adevărat, şi s'a abătut cruntă, asupra sufletului său nevinovat.

Lume multă a fost la înmormântare, şi vedetele plângeau, adevărat, sincer, fără glicerina convenţională, a studioului.

HORIA TRAIAN ŞERBĂNESCU

interpretul lui Statu-palmă pe scena Teatrului Naţional. In curând va juca rolul principal într'un film românesc.

* * *

Dar după cum vă spuneam ceva mai sus, nenumăraţi sunt copiii cari apar în filme. Despre fiecare s'ar putea povesti romane întregi.

Să vă mai amintesc de celebra Bandă Veselă, ştrengari incorigibili, dar simpatici, extraordinar de simpatici, Apoi Baby Peggy, o Coleen Moore în miniatură, micul Big Boy, pentru a nu pomeni decât numele câtorva mai răsăriţi, dintre ei.

La noi în ţară, revista *„Realitatea Ilustrată"*, intenţionează să realizeze un film, cu copilul artist român, Horia Traian Şerbănescu, care s'a afirmat ca un real talent, pe scena Naţionalului. Director de producţie, va fi d. Maximilian Obler.

Pe toţi îi urmăreşte însă deaproape, soarta avută de Jackie Coogan. Toţi cresc, se fac mari, şi odată cu fiecare zi de aniversare a naşterii lor, se desprinde o frunză din cununa celebrităţii universale.

A!... Dacă timpul ar rămânea locului pentru aceşti copii, geniali fără voia lor, făcuţi celebri, fără să-şi dea bine seama, şi apoi aruncaţi în întuneric fiind înlocuiţi cu alţii, cari au norocul să aibă câţiva ani mai puţin.

Ar fi nişte fericiţi vecinici, căci toată viaţa lor ar fi copii, şi nu ar înţelege nimic din sbuciumul vieţii, trecând în lume naivi, inocenţi, şi bine înţeles... geniali !

RAVACHOL

ROMANUL UNUI AVENTURIER ANARHIST

ZORILE reci de Martie, plutiau ca o lumină murdară, peste comuna Varizelle.

Mahala cenuşie, la porţile orăşelului.

Bang... Bang... Bang... Bang...

Ora 4 dimineaţa, la ornicul primăriei.

Pe uliţa pustie, un singur om, E Fermail, paznicul de noapte al liniei de tramvaiu. Vagoanele n'au început încă să circule. Fermail, cu o lanternă galbenă şi toiagul de corn, ca vechii paznici din oraşele medievale, işi face rondul. S'ar zice, într'adevăr, o scenă medievală, dacă n'ar fi liniile de tramvai şi dacă acţiunea nu s'ar petrece în 1886.

Fermail merge agale, bodogănind din gură. De prea multă singurătate, s'a obicinuit să vorbească singur:

— Aşa... Bine că s'a sfârşit noaptea... Mi-a venit şi mie rândul acum la somn....

Dar când trecu prin faţa cafenelei lui Ioseph Rabat, se poticni într'o mogăldeaţă. Aproprie laterna, spunându-şi:

— Un beţiv?... Un... O femee!...

O femee era întinsă pe trotuar. Şi Fermail zări în jurul femeii, o baltă de sânge.

— Dumnezeule!... Sânge!...

Era un cadavru de femee cu capul despicat în două, ca o cărare adâncită până la gât.

Paznicul îşi pierdu cumpătul. Incepu să strige ajutor şi alergă să bată cu toiagul său de corn, în uşile vecinilor. La ferestre, se aprinseră lumini galbene, de gaz. Femei şi bărbaţi, în costumede noapte, apărură în prag. Intr'o clipă, întreaga uliţă fu cuprinsă de larmă. Oamenii făcură cerc în jurul cadavrului.

Doi vecini voinici, aduseră felinare, le aşezară lângă cadavru şi ridicară capul femeei.

— E văduva Faure! zise unul din ei.

— A fost ucisă! adăugă cel lalt.

Femeea era îmbrăcată într'o cămaşă de pânză groasă, cu o basma pe cap. Basmaua devenise roşie-brună de sânge şi creeri, şi fusese şi ea tăiată în două, odată cu ţeasta femeei.

— I-a despicat capul, cum ai crăpa un lemn în două!.

— A lovit-o cu toporul! comentară vecinii.

Comisarul şi procurorul însoţit de un agent, sosiră. El priviră cadavrul, apoi procurolul spuse gardistului:

— E o crimă. Anunţă la telefon pe domnul judecător şi pe domnul medic legist.

Alţi agenţi sosiră şi lărgiră cercul din jurul moartei.

Comisarul găsi ceva mai departe, pe trotuar, papucii femeei ucise. Un vecin, culese o mică lanternă spartă, cu un rest de lumânare în ea.

Publicul fu îndepărtat din faţa prăvăliei lui Rabat, ale cărei vitrine erau stropite cu sângele şi creerii femeei.

— Cine e femeea aceasta? întrebă procurorul.

— E văduva Faure, servitoarea lui Rivolier, răspunse comisarul.

— Chemaţi aci pe Rivolier.

In timp ce poliţiştii se îndreptau spre casa lui Rivolier, din colţul străzii sosi cu trăsura, medicul legist. El desfăcu, împreună cu procurorul, cămaşa leoarcă de sânge a cadavrului, şi numără zece răni adânci, afară de oribila rană dela cap.

— Rănile sunt făcute, spuse doctorul, cu un topor. Asasinul a lovit cu o putere extraordinară.

— E cert, zise procurorul, că victima a căutat să scape cu fuga, de asasin. Dovadă că fugia, este că papucii ei şi lanterna, au fost găsiţi mai departe de cadavru. Aşadar, a fost fugărită de un individ misterios, în timpul nopţii, ajunsă din urmă şi lovită cu furie în cap, cu un topor. Femeea s'a prăbuşit şi asasinul s'a repezit asupra ei, ciopârţindu-i pieptul cu lovituri de topor...

Un fior de groază trecu prin şirul de spectatori, în dimineaţa rece.

Se dădu ordin de ridicare a cadavrului. Apoi procurorul şi medicul legist, se îndreptară spre casa lui Rivolier. Din curte tocmai eşia comisarul, care spuse:

—Domnule procuror, uşa e încuiată. Am bătut, dar nimeni nu răspunde dinăuntru.

Autorităţile intrară în grădina casei.

— Nu are o intrare pe din dos? întrebă procurorul.

— Ba da! să încercăm pe acolo. In spatele căsuței, se afla o ușe, care era întredeschisă. Apropiindu-se de ea, cei de față constatară că zăvorul fusese smuls și broasca spartă.

— Efracție! zise comisarul.

— Broasca a fost spartă cu un drug de fier, adăogă procurorul.

Impinseră ușa și intrară într'o mică bucătărie.

— Aci dormia văduva Faure, zise comisarul, arătând un pat de lemn.

— Cineva a pătruns noaptea în bucătărie, ea a reușit să fugă pe stradă, dar asasinul a urmărit-o și a ucis-o.

— Dar Rivolier? întrebă medicul.

Intrară apoi în camera vecină, unde o priveliște înfiorătoare îi înmărmuri. In odaia sumbră, se aflau două paturi sărăcăcioase, amândouă goale. Dar la picioarele unuia din ele, zăcea un trup omenesc, cu fața spre pământ.

Polițiștii se apropiară. Călcară în sânge.

Intorcând cadavrul cu fața în sus, își dădură seama că e trupul lui Rivolier. Astfel, cu fața în sus, cadavrul prezintă un aspect și mai înfiorător. Primise o lovitură de topor, sub mamela stângă, despicându-i inima. Capetele coastelor tăiate, eșeau ca nuelele unui coș rupt. In adâncul ranei, lama toporului pătrunsese până în inimă. O altă lovitură îi desfăcuse pântecul, din care eșeau intestinele, printr'o gaură haotică.

In timp ce medicul legist cerceta aceste răni fioroase, procurorul și comisarul, priviră mobilele. Un dulap fusese spart și lucrurile dinăuntru, răvășite, fuseseră aruncate pe jos. In bucătărie, un alt dulap se afla în aceiaș stare.

In camera dinspre stradă, era o aglomerare extraordinară de mobile și obiecte eteroclite, scaune de toate stilurile, saltele, o harmonică, tingiri, ceasornice, haine...

— Aceasta e prăvălia... Rivolier era negustor de vechituri, zise comisarul.

UN CARTON DE ȚIGARA

Instrucția crimei din Varizelle, fu încredințată judecătorului de instrucție din Saint-Etienne, d. Hector Bucquoy. Acesta începu cercetări foarte amănunțite, ajutat de un detectiv special, sosit dela Paris, anume Sirven.

Se procedă la reconstituirea crimei:

Asasinul sau asasinii au pătruns noaptea, prin efracție, în casa vânzătorului de vechituri. Cel care a folosit toporul, avea o putere mare sau era într'o clipă de surescitare, când puterea muschiulară crește. Mobilul crimei a fost furtul, dovadă cele două dulapuri sparte. Totuș, crima a fost comisă cu premeditare, fiindcă asasinul venise cu un topor.

El a pătruns deci în odaia lui Rivolier, pe care l-a ucis îndată. Atunci, văduva Faure, alergă spre cafeneaua Rabat, ca să dea alarma. Ea fu însă urmărită de asasin și ajunsă din urmă după vre-o 30 de metri. Cu o lovitură de topor, asasinul despicase cutia craniană.

Această crimă fioroasă, îngrozi nu numai regiunea Saint-Etienne, dar întreaga Franță.

Prima grijă a magistratului instructor fu, să adune amănunte asupra celor două victime și a vieței pe care o duceau.

Servitoarea era în vârstă de 70 de ani.

Rivolier avea 90 de ani. El era un bătrân foarte avar și bănuitor. Trăia cu ușile încuiate, ascunzând prin toate colțurile bani, pe care apoi uita unde i-a pus și acuza pe servitori că i-au furat.

Nu avea rude mai apropiate și nici un prieten. Trăia dominat de groază că va fi asasinat, și nu odată se trezia în mijlocul nopții, în sudori, strigând după ajutor. I se părea vecinic, că locuința sa e asaltată de hoți și în fiecare client, vedea un ucigaș, gata să-l răpună.

Presimțirile lui sinistre, se realizaseră...

Faptul că în afară de cele două dulapuri, nici o altă mobilă nu fusese deranjată, făcu pe judecătorul de instrucție să tragă concluzia, că asasinul știa cu preciziune, unde își ascunsese bătrânul banii. Asasinul putea fi deci, cineva din casă. Or, în afară de văduva Faure, avarul mai era servit de un om bătrân, anume Laurent Goutelle.

Se emise îndată mandat de aducere împotriva lui Goutelle, care nu se afla în localitate.

Prin cabinetul judecătorului de instrucție Hector Bucquoy, defilară martorii, în timp ce detectivul Sirven făcu noui și minuțioase cercetări în casa lui Rivolier, care fusese sigilată. El încercă să ridice urme de pași, dar toate urmele asasinului fuseseră șterse, de polițiștii ce intraseră cei dintâi în casă.

In asemenea condițiuni, constatările lui Sirven fură aproape nule. El ridică totuș de pe jos un rest ciudat de țigare, pe care-l analiză îndelung. Intr'adevăr, cartonul țigării era ușor înroșit, cum sunt la țigările pe care le-a fumat o femee, cu buzele roșite cu carmin. Or, restul de țigare fusese găsit chiar lângă dulapul din camera lui Rivolier!

Detectivul luă cu sine acest rest de țigare, pe care-l înfășură în foiță și-l puse în propria sa tabacheră. Se duse apoi direct la cabinetul judecătorului de instrucție, căruia îi arătă descoperirea sa.

— Dar e absurd, zise judecătorul Buquoy, dacă dai vre-o importanță acestui rest de țigare. A fost desigur aruncat de vre-o femee, poate de vre-o clientă sau rudă, de a bătrânului.

— Știți bine, răspunse detectivul Sirven, că nici o rudă nu vizita pe bătrân, iar clienții nu pătrundeau niciodată până în odaia de dormit a negustorului, care se temea de hoți, și ținea pe clienți în prăvălia dela stradă. Iar o femee care se fardează, presupune o femee fie de moravuri ușoare, fie de o condiție socială mai bună...

Intr'adevăr, în anul 1886, când se petrece acțiunea, obiceiul de a-și face buzele, nu era generalizat la femeile burgheze, de o condiție inferioară.

— Și crezi că asasinatul a fost comis de o femee? întrebă Bucquoy. In cazul acesta, o femee nu ar fi putut da lovituri atât de puternice de topor, încât să crape în două o țeastă!

— Poate că restul de țigare indică existența unei complice...

— Bine, Sirven, voi încerca să complectez prin martori, semnificația descoperirii d-tale, zise judecătorul.

(Va urma)

CRONICILE MELE
PRELUNGIREA VIEŢII
DE. A. DE HERZ

IN PIESA „Făcătorul de Minuni", ce se joacă acum, la teatrul Naţional din Capitală, e vorba de un medic savant, care caută să descopere prelungirea vieţii. Autorii, — Robert de Flers şi Francis de Croisset — au ironizat cu destulă fineţe năzuinţa oamenilor, de a îndepărta cât mai mult, fatala intrare în linişteа eternă.

Lucru curios. Deşi cei mai mulţi dintre oameni, îşi blestemă viaţa, ei vor totuş să şi-o prelungească. Ori cât ar crede în viaţa viitoare, par'că tot mai bună este viaţa prezentă. Adevărul este, că oricât de ispititoare ar fi existenţa prin locuri unde nu există nici întristare, nici suspin, nimeni nu s'a întors de acolo, ca să ne asigure că informaţia este riguros exactă. De-aceia, ce e în mână nu-i minciună şi nu dă nimeni vrabia din mână pentru cioara de pe gard.

Prelungirea vieţii este o preocupare generală „*Perpetuum Mobile*" nu este atât de interesant. Fiecare ducem în noi speranţa în realizarea acestei mari descoperiri; ba dragostea de viaţă merge până acolo, încât uneori suntem siguri că poate apucăm şi marea minune, de a nu mai muri deloc.

Până atunci toată nădejdea ne este în medici, fie că sunt unii cari caută prelungirea vieţii tuturor, fie că îi tocmim, ca să ne prelungească numai pe a noastră.

Nu vedem în medicul, — burduf de carte, — de cât pe salvatorul, care prin ştiinţa lui, poate să mai ungă motorul unui organism slăbit. Nu murim niciodată, pentrucă ne-a fost scris să murim; credinţa noastră e, că murim din pricina că doctorul, distrat, nu ne-a cunoscut boala!...

Drept e, că în multe cazuri şi în multe împrejurări avem dreptate, mai cu seamă dacă a dat Dumnezeu şi am murit. Morţii au totdeauna dreptate.

Au trecut trei veacuri dela Purgonii şi Diafoaruşii lui Molière. De pe vremea Regelui Soare, medicii se revoltaseră împotriva scriitorului obrasnic, care îi dăduse în tărbacă. Dar fiecare a lăsat moştenire, în scurgerea veacurilor, câte un specimen, care să se ţină de tradiţie.

Un negustor din Capitală, foarte sobru în viaţa lui particulară, se pomeni topindu-se pe picioare. Omul nu mai mânca, nu mai dormia, nu mai putea să umble. Familia îngrijorată, chemă pe toţi profesorii-medici, la căpătâiul bolnavului. Unul a spus că e cancer; altul nefrită; altul tuberculoză la ficat; altul uremie. Interniştii opinau pentru o cură; chirurgii pretindeau că e neapărată nevoie de intervenţia cuţitului. Bolnavul a scăpat, ca prin urechile acului, de o trepanaţie....

Chemat în grabă, un doctor pe care familia îl scăpase din vedere, cancerosul, tuberculosul, în sfârşit acest mort printre vii, află că i se umflase peritonul. Acum e bine, bea, mănâncă şi umblă.

Altădată, cineva suferia de o bronşită. Capriciile climei din Bucureşti, împiedicau tămăduirea tusei. Medicii declarară că pacientul este tuberculos; unii pretindeau că are apă la plămâni; alţii că are piatră la ficat.

Bolnavul se prăpădia văzând cu ochii. Canonit de ideea unei boale incurabile, îşi pusese în gând să se sinucidă. Inainte de a face gestul salvator, îşi făcu un examen radiografic. Rezultatul fu o condamnare definitivă. Placa prezintă semne caracteristice pe plămân. Operaţia cerea urgenţă şi bolnavul se pregătia să se culce pe masa sanatoriului.

Cu două zile înainte, soseşte la Bucureşti o somitate medicală. Tuberculosul, cancerosul, prăpăditul nostru ceru un consult. Medicul strein îi spuse că n'are de cât o simplă bronşită, pe cale de vindecare. Ca să-l facă de râs pe medic, bolnavul îi arată rezultatul examenului radiografic. Savantul se uită cu atenţie şi descoperi că semnele caracteristice erau... butonii dela flanelă.

Şi iată, prin urmare, două cazuri precise de prelungire a vieţii.

* * *

Ceeace face pe om să spere în realizarea unei prelungiri a vieţii, este în primul rând teama de bătrâneţe. Această prelungire ar aduce dela sine şi o tinereţe lungă. Ar aduce, adică, o cât mai întârziată bătrâneţe, cea mai grozavă boală, pentrucă poartă în ea toate bolile.

Bărbaţii mai suportă bătrâneţea. Femeile, însă o urăsc. A îmbătrâni, înseamnă pentru ele o completă renunţare la viaţă, căci viaţa bătrânească este o jumătate de mormânt.

In special actriţele nu vor să îmbătrânească. Numărul anilor, la ele, se măsoară pe vârsta rolurilor în care joacă. Actriţa de cincizeci de ani, joacă fete de optsprezece.

Mademoiselle Mars, o tragediană care rivaliza cu Rachel, atingând vârsta de şaizeci de ani, anunţă o reprezentaţie de retragere. Autorul dramatic Scribe, solicitat de Comedia Franceză, îi scrie un act ocazional. Persoanele din piesă, erau o bunică şi nepoata ei, de şaptesprezece ani.

— Bine, spune bătrâna tragediană, piesa e frumoasă, dar n'o s'o putem juca. Cine vrei să joace pe bunica ?

Inţelegând că va fi greu să convingă pe bătrâna, că bunica e rolul scris pentru ea, Scribe închise manuscrisul şi plecă foarte afectat.

* * *

Dar prelungirea vieţii nu constă în descoperiri; ea nu depinde nici de droguri, nici de injecţii. Viaţa ţi-o poţi prelungi, a spus un savant, trăind-o liniştit.

Un statistician englez în lipsă de altă ocupaţie, a studiat vârsta la animale şi longevitatea lor. Naturaliştii vor fi bucuroşi să afle lucruri noui, iar vegetarianii vor afla, că teoriile lor sunt bine venite, pentru prelungirea vieţii.

Ierbivorele ajung la vârste înaintate. Caii mor la şaizeci de ani, iar măgarii trec de o sută.

Să ne oprim la măgarii, cari sunt foarte simpatici. De multe oni m'am gândit, că dacă urechiatele animale ar înţelege ce se vorbeşte în jurul lor, de către oameni, o pereche de copite ar fi răspunsul la jicnirea ce li se face, comparându-i cu oamenii !

Când spui unui om că e măgar, de bună seamă că ai insultat pe măgar.

Longevitatea acestui animal, dovedeşte că numai viaţa calmă, te poate duce la o vârstă binecuvântată. Poţi trăi multă vreme, dacă ţi-e firea să nu pui toate la inimă şi să nu-ţi faci sânge rău.

Măgarul e o pildă.

Dar tot statisticianul, de care e vorba, mai spune că mult mai puţin trăesc catârii.

Luaţi seama. Indărătnicia este primejdioasă. Mori de tânăr dacă eşti îndărătnic.

Fii prin urmare calm ca măgarul şi filosofează cum filosofează el, în fabule. Nu umbla cu îndărătnicii, c'o păteşti ca bietul catâr.

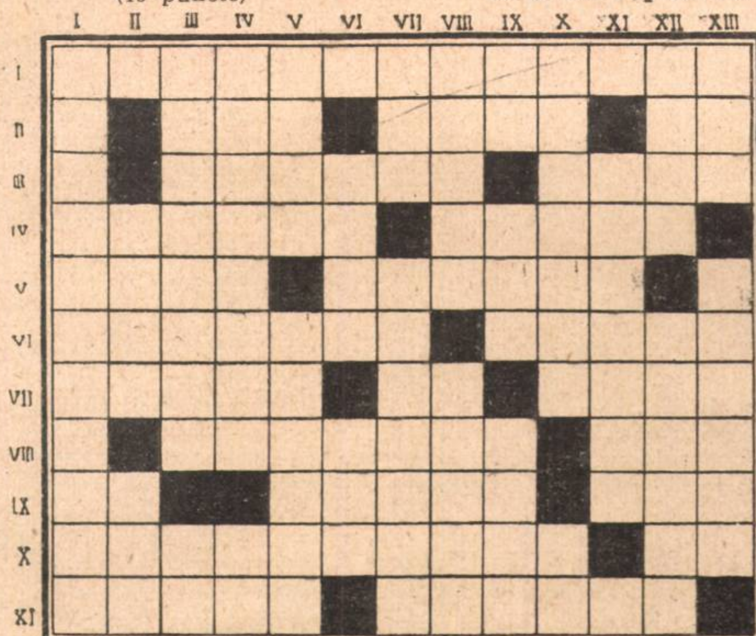
Cu alte cuvinte, prelungirea vieţii este descoperită.

Ca să trăeşti mult, fi... măgar, în toate !

Jocurile „Realităţii Ilustrate“

Joc de cuvinte încrucişate

(10 puncte) de **N. Gh. Popescu-Rebus**

Orizontal: I) Concepţia care neagă libertatea (13).
II) Limbă internaţională, formată din esperanto, (3).— Ceva dorit de cămile (4). — Pronume (2).
III) Ambasadorul însărcinat cu reprezentarea diplomatică a Papei (.). — Separa (4).
IV) Adaos de zile anului lunar, pentru ca să concorde cu cel solar (6). — Sculptorul german care a lucrat statua lui Kant (5).
V) Şeful suprem al religiunii budhiste (4). — Portari (6).
VI) Excitate (7). — Zoolog maghiar, care s'a ocupat cu fauna Ardealului (5).
VII) Aflat (5). — Interjecţie (2).— Mobilă (4).
VIII) Adunare publică (7). — Pronume (lat).
IX) Negaţie (2). — Căsătorie (5).— Păcălit (3—fig.).
X) Concepţie idealistă, după care întreaga realitate se reduce la cuprinsul conştiinţei individuale.
XI) Strălucire (5). — Silicat dublu de calce şi magnezie, incombustibil (6).

Vertical: I) Lumea prototipurilor ideale (a ideilor), opusă celei sensibile, după Plato.
II) Ban (4). — Adverb (3).
III) Concepţie după care ori ce fapt psihic este o tendinţă spre acţiune (8—psihol.). — Macaz (2).
IV) Primul domeniu de aplicare a psihologiei (8). — Interjecţie (2).
V) Nătărău (4). — Templu consacrat zeiţei Atena sau Minerva (6).
VI) Logofăt moldovean (4). — Armă (3).
VII) A se revărsa (3 — fiig.) — Timp necesar unei deliberaţuni (7).
VIII) Popor vechiu (5). — Care este în fundul sufletului (5).
IX) Gust particular (2). — Cântăreţ grec (3). — Află (4).
X) Firesc (7). — Chemare (2 — pop.).
XI) Ruine de cetate romană în apropierea Slatinei (7).
XII) Vers (4). — Admirat excesiv de mult (6).
XIII) Pronume (3). — Lac în marea depresiune longitudinală a Africei.

(N. B.). — **Cifrele dela sfârşitul fiecărei semnificaţiuni indică numărul literilor.**

Deslegările se primesc până la 10 Iunie 1930. Fiecare joc acordă deslegătorilor un număr oarecare de puncte. Cel care obţine numărul cel mai mare de puncte prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri din numerile 170, 171, 172, 173 şi 174, va primi un premiu de 1000 lei. Premiul al doilea 500 lei. Premiul al treilea 300 lei. Următorii şapte deslegători, primeşte câte un volum. Premiile se vor distribui la 20 Iulie 1930.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Bucureşti, str. Const. Mille 7, Etg. II
TELEFON 306/67

Director redacţional:
NIC. CONSTANTIN

PREŢUL ABONAMENTULUI

Pe un an	Lei 350
Pe şase luni	„ 180
Pe trei luni	„ 95
Pentru străinătate . . .	„ 400

Un nou concurs original

de cuvinte încrucişate

Din dorinţa de a păstra un cât mai viu şi apropiat contact cu stimaţii noştri deslegători, specializaţi în deslegarea problemelor de cuvinte încrucişate, instituim un nou concurs, pe cât de original, pe atât de interesant.

Este vorba de un fel de **examen,** constând din deslegarea unui joc de cuvinte încrucişate, **în timpul cel mai scurt!**

Participanţii însă, nu vor lucra acasă, ci se vor prezenta personal la birourile noastre, cu un dicţionar, toc, cerneală, gumă, sugativă, hârtie de caiet de aritmetică, într'un cuvânt, ca la şcoală!

La ora fixată, fiecare va primi o foaie, pe care e scrisă problema. Cei care o vor deslega în timpul cel mai scurt, vor fi premiaţi.

Bineînţeles, că examenul acesta va fi supraveghiat de un reprezentant al revistei noastre, care va avea grijă să împiedice circulaţia.... fiţuicilor, punând în imposibilitate pe cei cari ar încerca să.... copieze!

Domnii amatori, sunt rugaţi să-şi exprime dorinţa de a participa, pe o simplă carte poştală, care ne va fi înaintată până Marţi 20 Mai, orele 6 seara, dată după care nimeni nu se va mai putea înscrie.

După ce vom vedea numărul participanţilor, vom da amănuntele necesare, stabilind şi valoarea premiilor.

Atragem atenţiunea, că n'au drept să participe decât cei înscrişi. Amănuntele ulterior.

REBUS

Enigmă

„PRIZONIERUL“

(10 puncte)

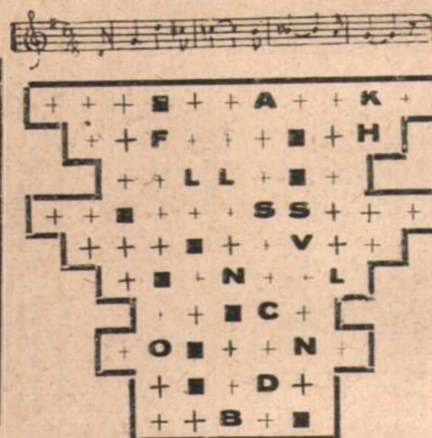

Din cele 10 fragmente de mai sus, aranjate la rând, într'o anumită ordine, se vor afla două versuri dintr'o poezie de Eminescu.

(N. R. — **Desemnul este reprodus din rev. Das interssante Blatt).**

Joc muzical

(10 puncte) de **ŢUŢU**

In fiecare rând orizontal, se va potrivi câte un nume de muzicant celebru, avându-se în vedere literele reţinute de noi.

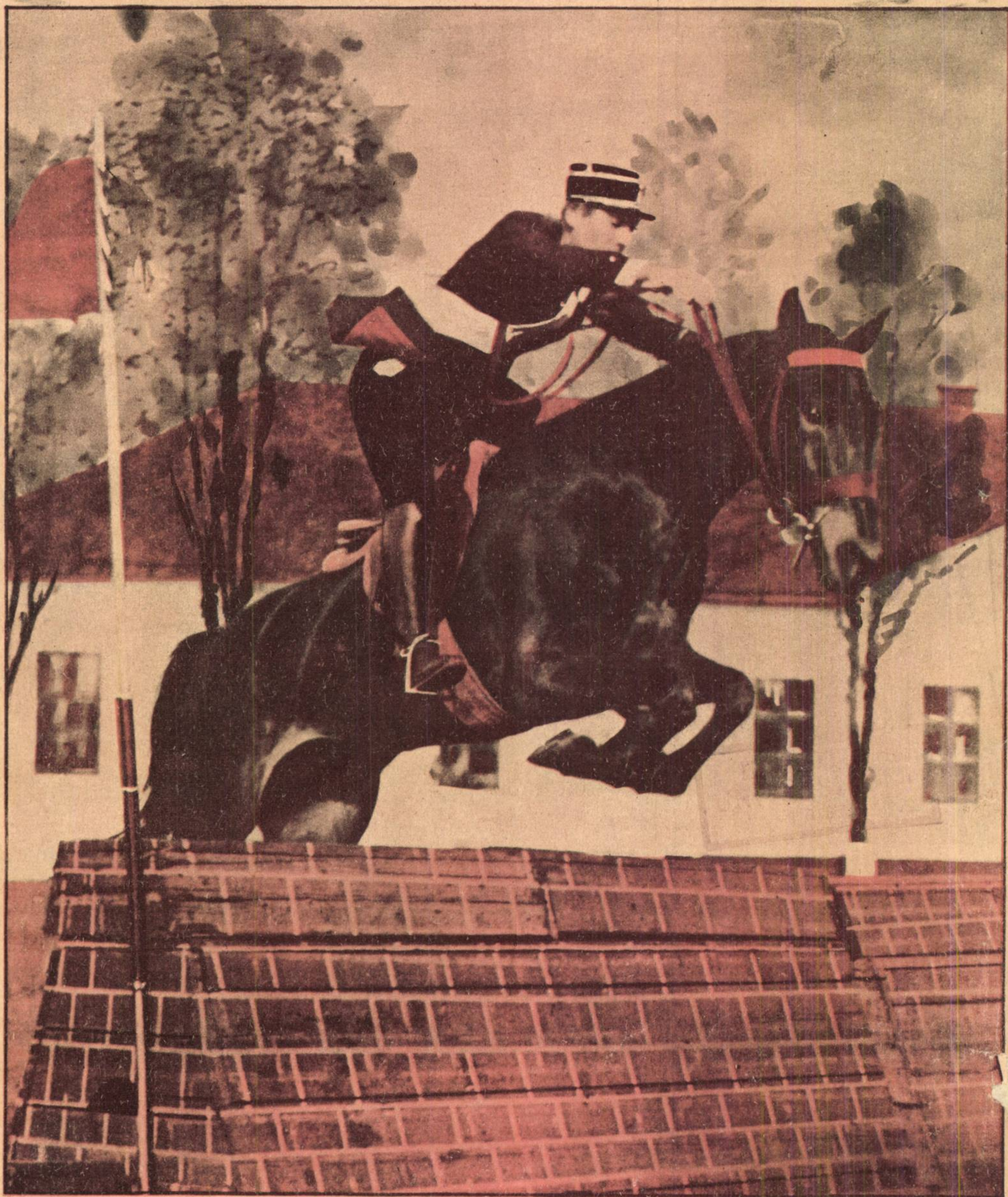
Pătrăţelele însemnate vor da, de sus în jos, numele unui trubadur german, eroul unei celebre opere muzicale, din care a fost extras fragmentul muzical de mai sus

Poşta jocurilor

G. Tuculeasă. — Jocul este excelent. Se va reţine în faza III-a.

Bică Pisosky. — Ţineţi neapărat să-mi dovediţi că meritaţi cu adevărat să figuraţi pe lista celor cari s'au compromis în faţa noastră! Ce înseamnă intransigenţa asta? Mă condamnaţi pe mine că nu mai intoxic cetitorii cu producţiile dvs. „superioare celor publicate de ziarul „Dimineaţa“? — Dar bună părere mai aveţ. despre persoana dvs., — d-le Bică Pisosky!....

REALITATEA
ilustrată

Un salt impresionant. (D. Sub-Lt. HOLDER din reg. 5 Roșiori, executând un salt îndrăzneț, la recentul concurs hipic dela Oradia)

Atelierele ...l", S. A.

REALITATEA ilustrată

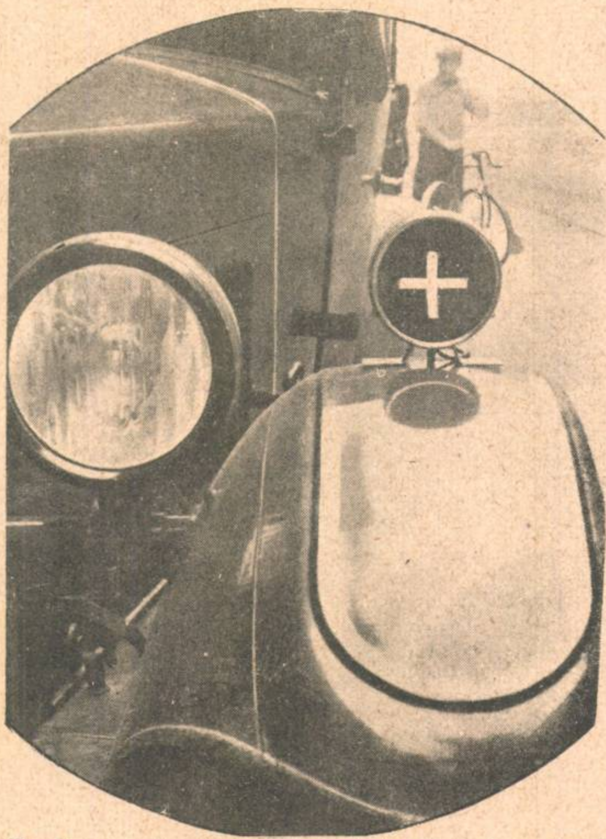

PREȚUL 10 LEI

În leagăn. Una din cele mai obicinuite distracții ale tineretului

Foto-M. G. M.

Ambulanţele engleze

Pentru a putea fi recunoscute în timpul nopţii, de agenţii circulaţiei, cari să le deschidă drumul, ambulanţele civile engleze, au adoptat o cruce mată pe faruri.

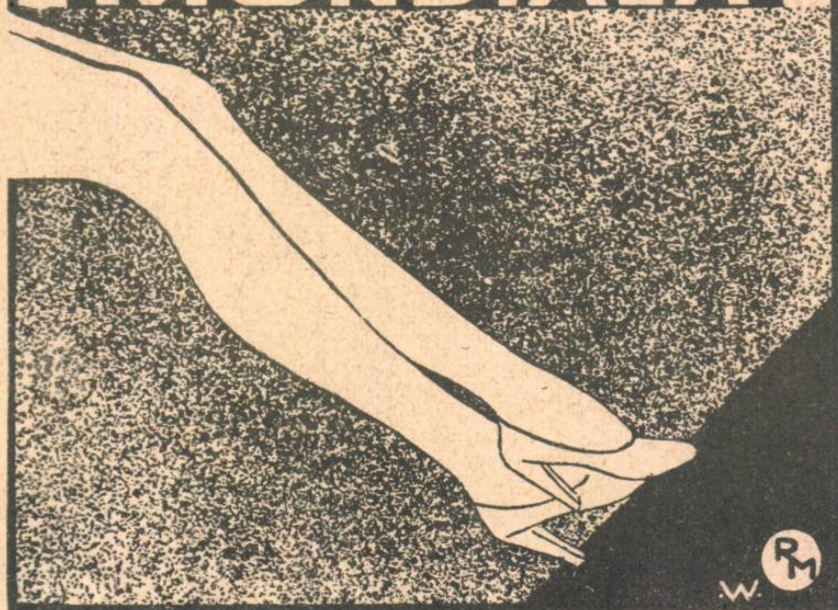
Desigur însă, că acest fapt a dat loc la multe farse, din partea amatorilor de viteză.

Soare, soare peste tot...

De curând s'a deschis Strandul şi alte plaje. Peste tot, tineretul face băi de soare şi exerciţii de înnot.

Iată mai sus, un grup de prieteni ai revistei noastre, consultând un număr mai vechiu din „REALITATEA ILUSTRATĂ".

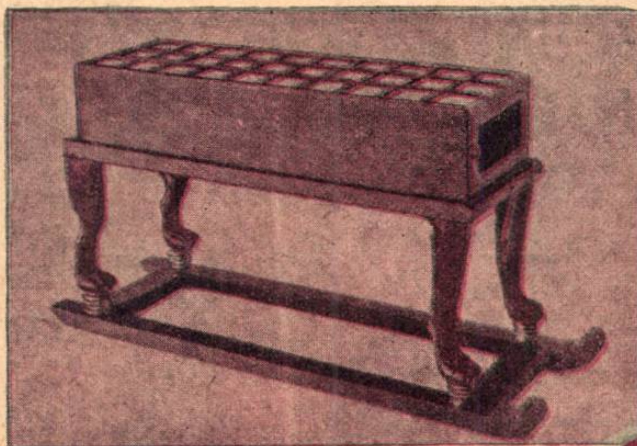
NOUI COMORI DESCOPERITE IN MORMÂNTUL LUI TUTANKAMON

ANEXA la mormântul lui Tutankamon, de care am mai vorbit în capitolele precedente, cuprinde o mare varietate de obiecte, în legătură cu viaţa de toate zilele a faraonului.

Printre cele mai interesante, sunt numeroase jocuri, ce amuzau pe tânărul faraon de acum 3300 de ani.

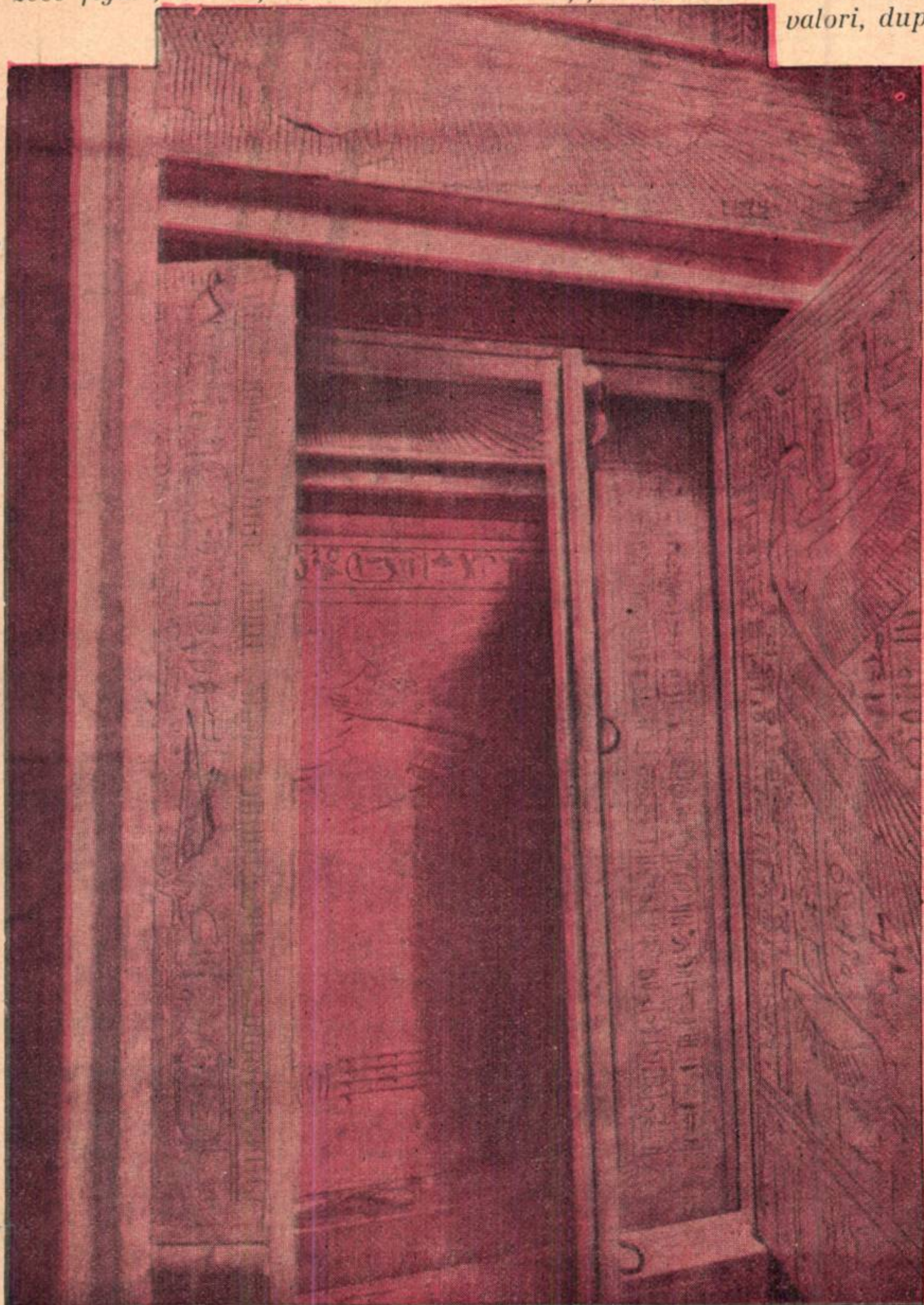
Piesa centrală a mesei regale

Masa de joc a faraonului.

S'a găsit o masă de abanos, acoperită cu ivoriu şi împărţită în treizeci de pătrăţele egale, astfel aranjate, încât formează 10 grupe de câte 3. Acest joc avea zece figuri, ca la şah, colorate în alb şi negru — adică cinci de fiecare adversar, — figuri cari erau jucate cu şanse complicate, determinate de un fel de zaruri în formă de arşice sau în formă de beţişoare, cărora li se dădeau diferite valori, după felul căderii lor.

D. Howard Carter susţine că şahul, derivă din aceste jocuri. Caracterul de desăvârşită eleganţă, al acestei mese de şah, arată că tânărul faraon, găsia o mare plăcere în acest joc.

Un capăt al marelui sarcofag al lui Tutankamon în care s'a găsit minunatul sicriu de formă omenească.

Statuia regelui în lemn bitumentat, — cu haine aurite, — ce păzeşte baldachinul exterior al mormântului.

Nu se ştie dacă juca pe mize, sau numai de petrecere. Se naşte întrebarea, care ar fi trebuit să fie mărimea acestei mize, pentru ca jocul să intereseze pe stăpânul bogatului Egipt.

Poate că juca şi cu tânăra şi atrăgătoarea sa soţie, nu ni se spune însă, pe ce miză.

Una din cele mai remarcabile comori din anexă, e piesa centrală de alabastru, a mesei regale, ce servea la banchetele de stat. Are forma unei corăbii, plutind într'un rezervoriu ornamental, cu o insulă în centru, ce suportă corabia de alabastru. In mijloc, sub un baldachin, e un sicriu deschis, probabil al regelui. In partea dinainte a corăbiei, e admirabila statuetă a unei fete, ţinând la piept o floare de lotus. La cârmă, e o sclavă pitică din Sudan, făcând parte — după cât se pare — din rasele de pigmei ale Africei.

Primii hoţi au intrat în anexă printr'o mică deschizătură făcută în prag. Tot pe aci au făcut şi archeologii prima incursiune. Priveliştea ce se oferă ochilor lor, sub puternica lumină a unei lanterne electrice a fost cu adevărat uluitoare. In mijloc o movilă de podoabe funerare, alături un scaun mare, răsturnat, deacurmezişul încăperii, paturi mici, de o formă ce se mai întâlneşte şi azi, în Egipt.

Recordul naţional de durată

21 ore în sbor continuu

S'A ORGANIZAT, de către *Aero-Clubul Albastru* din Bucureşti, cu avionul său „Mihai I" (Farman 190-Titan), un sbor de durată. Acest sbor, efectuat în zilele de Miercuri 7 şi Joi 8 Mai, este o performanţă aviatică remarcabilă, întrucât s'a sburat vreme de 21 ore fără întrerupere, zi şi noapte, până când ultimul strop de benzină a fost epuizat: avionul odată aterizat, nu a mai avut picul de combustibil necesar, ca să fie adus cu motorul, din mijlocul aerodromului, până la hangar.

Plecarea a avut loc Miercuri la ora 16—22 din Buzău, de pe aerodromul de vânătoare al Şcoalei de perfecţionare, în condiţiuni excelente; iar aterizarea Joi, la ora 13,22, pe aerodromul civil Băneasa.

Echipajul, compus din căpitanul-aviator *Romeo Popescu*, pilot, profesorul *George Ţintă*, comisar sportiv şi *Claude Damet*, mecanic, a suportat fără o clipă de odihnă, toate cele 21 de ore de sbor; aceasta deşi s'a îmbarcat după o muncă prealabilă de 10 ore, necesitată de alimentarea avionului şi de verificarea ultimelor măsuri pentru asigurarea succesului.

D-nii căpitan ROMEO POPESCU şi prof. ŢINTĂ, fotografiaţi de reporterul nostru, în carlinga avionului „Mihai I".

Alimentarea avionului s'a făcut cu o însemnată cantitate de combustibil: 1400 litri benzină şi 54 litri de ulei. Nu s'a neglijat însă de loc, nici alimentarea echipajului.

În noapte, cele trei luminiţe ale avionului au fulgerat îndelung deasupra Capitalei, însoţite de coroana violetă de foc, aruncată de eşapamentul celor cinci cilindri ai credinciosului motor, care a funcţionat impecabil toată vremea.

Publicul neanunţat de presă, din dorinţa expresă a echipajului a trăit în noaptea de 7 spre 8 Mai, ore lungi de nedumerire. Obsesia bubuitului de motor, a reamintit multora zilele de restrişte din 1916. Cu atât mai mare a fost bucuria publicului când ediţia specială a „Dimineţii" a anunţat izânda care constitue o mândrie naţională.

Recordul de 21 de ore în sbor, este mai mare decât toate cele stabilite în Europa orientală — exceptând Rusia; şi poate sta cu cinste pe tabloul de recorduri, al oricărui stat occidental. Mai cu seamă că el a fost stabilit dintr'odată, fără o pregătire şi un antrenament progresiv, pe un avion obosit în botezul aerului a trei mii de şcolari.

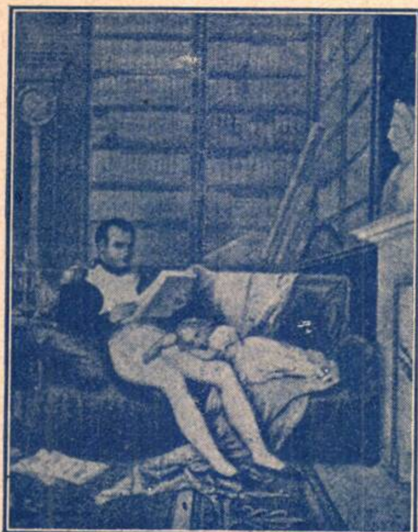
Aero-Clubul Albastru şi-a omagiat destoinicul echipaj, prin cuvântul autorizat al d-lui colonel aviator *Andrei Popovici*. Au urmat felicitările parlamentului, prezentate de d-l deputat Anghel Dumitrescu; ale A. R. P. A., care a dăruit emeritului pilot o cupă; ale tineretului aviatic, etc.

Ziua de 8 Mai este o dată memorabilă, în evoluţia aviaţiei româneşti, pentru care căpitanul-aviator *Romeo Popescu* şi profesorul *George Ţintă* sunt doi distinşi realizatori, iar Aero-clubul Albastru, un nesecat isvor de iniţiativă şi de activitate.

CĂSĂTORIILE lui NAPOLEON

Josephine de Beauharnais. — Gelozia lui Napoleon. — Maria Luiza. — Căsătorie burgheză. — Sf. Elena. — A doua căsătorie cu Neipperg. — A treia căsătorie cu Domhalles

CE E IUBIREA? se 'ntreabă Napoleon într'o scrisoare. „Simţimântul propriei slăbiciuni, a propriei neputinţe. Cred că iubirea e dăunătoare atât societăţii cât şi fericirii personale a individului şi cred că paguba pe care o produce, e mai mare decât tot binele pe care-l aduce. Pudoarea e pentru o femee, ceeace e vitejia pentru un bărbat; urăsc pe bărbatul laş, întocmai ca pe femeia neruşinată. Idealul unei femei e să fie mamă, restul pentru ea n'are nici o valoare".

Napoleon Bonaparte

Doamna de Staël, reputata scriitoare de la începutul veacului al 19-lea şi una din femeile foarte îndrăgostite de Napoleon, l-a întrebat odată ce categorie de femei preţueşte mai mult. Napoleon i-a răspuns:

— „Femeia care naşte soţului ei cei mai buni copii".

Un băiat de doisprezece ani intră în odaia lui Napoleon şi-i ceru spada tatălui său mort. Era urmat de o femee trecută de treizeci de ani, elegantă, cu gene lungi, negre, care adumbriau albastrul adânc al ochilor, cu cosiţe de un blond arămiu, plină de farmec: e Josephina.

Creolă, născută la Martinica se căsătoreşte la 16 ani cu un viconte de 19 ani, Beauharnais, ofiţer. De la Tuileries se pune în mişcare un alai sărbătoresc de deputaţi ai Convenţiunei. In f untea lor merge Robespierre, ţinând în mâna dreaptă, o faclă aprinsă, cu care va da foc imaginei de lemn a Ateismului. Demonul lui se face avocatul lui Dumnezeu. Se citeşte lista morţilor. E chemat un viconte şi condus. Soţia lui, prizonieră şi ea, leşină când aude citindu-i-se numele.

— „Bine, mai târziu..." murmură sbirii batjocoritori. E una din scenele obicinuite ale Marei Revoluţii Franceze.

Numai mulţumită acelui leşin a scăpat cu viaţă Josephine de Beauharnais. Acestei femei care a cunoscut viaţa şi era mai mare cu şase ani decât generalul Bonaparte, trebue să-i fi sunat ciudat în urechi, cuvintele de dragoste din scrisorile lui Napoleon:

„Te aştept — sunt copleşit de fiinţa ta, ce vrei să faci cu inima mea?".

Această femee a fost cea mai mare pasiune din viaţa lui Napoleon. A iubit cu ardoare deplină a unui temperament fără frâu. Această femee a spulberat toate vechile lui păreri, despre iubire. Nu-l interesează viaţa ei din trecut, îl interesează numai iubirea lui. Iosephina are doi copii, Eugeniu şi Hortensia şi Napoleon e sigur că-i va da şi lui urmaşi. In contractul de căsătorie ea figurează cu cinci ani mai tânără şi el cu un an mai în vârstă, şi astfel devin de aceiaş etate. Totul îi convine, numai prietenul ei nu, un câine de vânătoare. In ajunul căsătoriei scrie:

„Am fost pus să aleg: sau mă împac cu el, sau nu dorm la ea. Era îngrozitor, dar n'aveam nimic de făcut: primeam sau mă retrăgeam. Câinele era şi mai puţin încrezător. Am şi acum semnul urei lui, la picior".

După două zile Napoleon se află între soldaţii lui, în campania împotriva Italiei. La unsprezece popasuri, scrie soţiei unsprezece scrisori de dragoste.

„Mi-ai răpit mai mult decât inima, azi gândul unic al vieţei mele. Cum de-ai izbutit să mă legi cu toate simţurile de tine, toată existenţa mea sufletească s'o atragi şi s'o topeşti în tine. In mijlocul ocupaţiilor, în fruntea trupelor, pe câmpul de luptă, pretutindeni, pretutindeni, Iosephina mea iubită e'n inima mea. Numai ea îmi ocupă mintea şi inima".

In timpul încordărilor lui supraomeneşti, în focul bateriilor, generalul îşi aduce aminte şi sărută portretul în miniatură al Iosephinei. Când s'a spart sticla medalionului, Napoleon, palid de moarte, zice aghiotantului: „S'a spart sticla! Josephina e bolnavă sau mă 'nşeală!..."

Tot ce a făgăduit Directoriului, realizează în două săptămâni.

— „Popoare ale Italiei!... Armata Franciei vine să sfarâme lanţurile liber'ăţei voastre! Ea e prietena voastră! Aveţi încredere!... Avere, moravuri, credinţă, totul va fi respectat!..." Apoi Napoleon ia altă foaie de hârtie: „Dumnezeule, cât aşi fi de fericit, să fiu de faţă, când îţi faci toaleta! Umeri mici, pieptul care palpită, obrajii mici, buni de muşcat — Josephina ia aminte, într'o noapte, pe neaşteptate, sunt la tine!..."

Intră în Milano. Nopţi nedormite, din pricina că Josephina nu i-a scris. Generalii surâd. Un curier pleacă în grabă la Paris cu o scrisoare:

„In curând vei fi aici, în braţele mele. Fă-ţi aripi. Vino! Vino! Sau ai vre-un amant, aşa, de vre-o nouăsprezece ani? Dacă e adevărat, teme-te de pumnul lui Othelo!".

Răspunsul mărturiseşte că nu vine, temându-se: a purces grea. Napoleon scrie pe loc fratelui său Ioseph: „Cunoşti iubirea mea, ştii cât e de arzătoare şi că niciodată n'am iubit astfel, că Iosephina e singura femee pe care o ador. Situaţia ei mă 'nnebuneşte".

Dar Iosephina nu e nici bolnavă, nici însărcinată. Şi pe Ioseph nu-l poate evita. Tânărul ofiţer pe care l'a cunoscut de curând şi pe care l'a făcut repede, prietenul ei, Hippolyte Charles, s'a împăcat foarte uşor şi cu Fortuna, câinele de vânătoare. Bonaparte e departe, în lupte noui, la Verona. Hyppolite e un admirabil înlocuitor. Pe neaşteptate Napoleon se'ntoarce, dar nu poate rămânea decât două zile, trupele lui fiind în cel mai mare pericol.

„De când ne-am despărţit iar, scrie el, sunt trist mereu. Fără încetare îmi amintesc de sărutările şi de gelozia ta amabilă. Ele aprind ne'ncetat o flacără vie în inima şi simţurile mele. Când mă voi elibera de aceste griji, de aceste treburi, să-mi pot trece toate orele în preajma ta şi să n'am nimic alt de făcut decât să te iubesc? Ah! Te rog, lasă-mă să văd câteva din greşelile tale; fii mai puţin frumoasă, mai puţin voioasă, mai puţin iubitoare, mai puţin bună; şi mai cu seamă fii mai puţin geloasă şi nu plânge; lacrimile tale îmi fură mintea şi-mi aprind sângele. Fii încredinţată că n'am gând şi n'am simţire, care să nu fie ale tale".

Contele de Neipperg

Intreg oraşul Milan cunoaşte legăturile ei cu Hyppolyte; mama, surorile atrag atenţia lui Napoleon, care nu vrea să creadă în aceste „calomnii". Totuş îi scrie soţiei:

„Scrisorile tale sunt reci ca de cincizeci de ani; parcă am fi căsătoriţi de cincisprezece ani. Iosephine, e ridicol şi eu sunt de plâns. Nu mă mai iubeşti? Mi se pare că aşa e. Mă urăşti? Prefer ura ta, indiferenţei... Mii de sărutări duioase ca inima mea!".

Pe drumul cel mai scurt, Napoleon se'ntoarce repede la Milano, unde se afla soţia, dar găseşte cuibul gol. Iosephine plecase cu Hippolyte la Genua. Napoleon umblă ca nebun în palatul gol, fără să-şi găsească somnul şi a doua zi scrie soţiei:

„Norocul sau nenorocul unui om pe care nu-l iubeşti, nu te poate interesa. E păcatul meu că natura nu mi-a dat farmecile, care să te lege de mine şi destinul meu e să te iubesc. Mai deschid odată scrisoarea, Iosephine, ca să te sărut".

Din ordinul lui Napoleon, Hippolyte Charles e şters depe lista ofiţerilor. Şi de-aci înainte incepe Iosephine să iubească pe Napoleon dar patima acestuia se stinsese. Cu cât o iubeşte mai puţin, cu atât gelozia ei devine mai mare. Iosephine lipseşte de-acasă săptămâni întregi, fără ştirea cuiva şi când Napoleon e plecat pe câmpul de luptă, cele mai frumoase nopţi le petrece cu Charles la Malmaison. Eugeniu, băiatul de şaptesprezece ani al Iosephinei, e disperat de purtarea uşuratecă a mamei, dar poate e şi mai dureros pentru el să întovărăşească pe Napoleon în Egipt, în preumblările cu amanta lui, Belilotte.

Napoleon se gândeşte să divorţeze de Iosephine, care nu i-a dat naştere nici unui urmaş; dar îi e milă de ea şi îi propune să simuleze o sarcină, spre a putea creşte, şi ridica la tron un copil al lui Napoleon, făcut cu alta. Iosephine primeşte, dar proectul cade, din pricina medicului Corvisart care refuză să fie complice la o atare farsă. E de nepriceput mila lui Napoleon, pentru o femee care îmbătrânia şi mai cu seamă naivitatea acestui mare realist, care-şi închipuia că o dinastie se poate întemeia pe minciuni şi umbre. E înşelat şi în speranţa că tânăra lui amantă Belilotte îi va face un copil.

Maria Luisa
Impărăteasa Franţei

„Proasta aia mică nu se pricepe la făcut copii..." afirmă Napoleon. — „Dumnezeule, dar nu e vina mea!... se apără Belilotte.

Napoleon se întoarce din Egipt, strecurându-se prin unităţile flotei engleze; toate cuceririle sunt pierdute. Intors la Paris, Napoleon află de toate infidelităţile Iosephinei,

(Continuare în pag. a 8-a)

REALITĂŢILE VIEŢII

Mai există şi oameni cinstiţi

ORICE s'ar spune, mai există şi oameni cinstiţi pe lumea asta. Dovada la aceasta, e un anunţ, publicat recent în ziarul „Matin".

„Se caută cinstitul cetăţean care a găsit şi a restituit păgubaşului prin tr'o a treia persoană, bijuterii în valoare de 60.000 franci".

Anunţuri, în cari cineva vesteşte o pagubă crezând că prin ajutorul publicităţii, va regăsi obiectele pierdute nu sunt rare, dar un astfel de anunţ, prin care cineva caută pe cel care a găsit lucrurile pierdute şi restituite, e într'adevăr unic în analele gazetăriei şi de aceea merită, să ne ocupăm de el.

Iată şi antecedentele:

André Marbeau, un bijutier din Paris, fusese solicitat de către o societate, să prezinte câteva coliere de perle şi broşe de diamante, spre alegere.

Spre a ajunge mai repede la destinaţie, Marbeau luă o maşină, plăti şoferului, şi când să exhibeze bijuteriile îşi dete seamă, că le lăsase pe pernele taximetrului. Alergă în stradă, dar şoferul, nicăeri. Cum Marbeau nu ştia numărul maşinei, speranţa de a mai regăsi preţioasele bijuterii, era slabă. Comerciantul petrecu o noapte plină de griji.

Dar a doua zi dimineaţa, chestia avea să ia pentru el o întorsătură neaşteptată. O tânără doamnă care se urcase în maşină, găsise bijuteriile şi însărcinase şoferul să le restitue intacte posesorului. D-na nu ceruse nici o răsplată. nu-şi spuse numele...... Acum bijutierul e curios, să cunoască personal această „minune a secolului".

Papagalul detectiv

O FAMILIE din Lissabona posedă un papagal, care are respectabila vârstă de 130 ani. Din când în când, pasărea scotea câte un ţipăt strident: „Ajutor, ajutor! Mac Breck", fără ca stăpânii papagalului să-şi poată explica, ce anume însemnau aceste cuvinte.

Un zoolog dorind să afle vârsta exactă a venerabilei păsări descoperi pe fostul proprietar al papagalului, stabilind că pasărea fusese în posesia cântăreţei Benita Arletti, care a fost găsită la 18 Februarie 1812, asasinată în iatacul ei.

După îndelungate cercetări în arhivele Operei s'a mai aflat, că pe vremea aceea, un scoţian anume Mac Breck, s'a refugiat din patria lui la Lissabona, din cauza persecuţiilor religioase.

El a fost angajat în corul operei. Acest Mac Breck, a asasinat pe cântăreaţa Arletti, care în clipa morţei a strigat după ajutor. Şi iată că după un veac, papagalul repetă acest strigăt disperat, îndeplinind astfel pe nebănuite, oficiul de detectiv.

De ce sunt negrii negri?

DIRECTORUL muzeului din Lipsca, a întreprins o expediţie în ţinuturile necunoscute, ale Nouei Liberii şi povesteşte acum peripeţiile acestei călătorii aventuroase.

Negrii din Africa sunt foarte superstiţioşi şi era în special greu pentru conducătorul expediţiei, să capete una din măştile lor groteşti de lemn, pentru muzeul său. Negrii cred, că în aceste măşti, apare duhul negrilor şi orice atingere profană a acestor relicve, înseamnă o pângărire.

E interesantă legenda, ce au născocit-o aceşti sălbatici, despre origina negrilor şi a albilor.

La început toţi oamenii au fost creaţi negri, dar exista o apă, care spăla culoarea neagră de pe trupurile oamenilor. Albii pe atunci tot negri — au fost primii, cari să încerce puterea apei miraculoase, şi într'adevăr, ieşind din bae, se pomeniră albi la trup. Insă apa luase o culoare pământie, aşa că venind Arabii şi Berberii la rând, nu pierdură culoarea neagră complect, ci rămaseră cafenii. In cele din urmă, iavaşi-iavaşi, iată-i şi pe negri. Dar între timp mai venise şi epoca secetei şi nu mai rămase decât atâta apă, încât negrii să-şi poată muia podul palmei şi talpa piciorului.

De aceea, negrii au rămas negri — şi numai podul palmelor e de culoare mai deschisă.

Din misterele Stambulului

STAMBULUL nu mai e capitala stăpânitorului tuturor credincioşilor şi nu mai există răpiri din seraiuri. Totuş oraşul mai ascunde şi acum taine, care par rămăşiţe din vremea basmelor. Iată de pildă o întâmplare autentică din Stambul.

Intr'o seară, moaşa Seliha se pomeni cu vizita a doui bărbaţi, cari o somară să vină numai decât la o lăuză, al cărei nume îl trecură sub tăcere. In faţa casei se afla o maşină particulară, fără număr, în care se urcară tustrei. Cei doui traseră perdelele la ferestrele maşinei şi legară pe moaşe la ochi. Umblară cam vreun ceas. Apoi maşina se opri. Bărbaţii coborâră, duseră moaşa, — tot cu ochii legaţi, — într'o casă, şi-i scoaseră legătura dela ochi, abea când se aflară în iatacul unei doamne.

Intr'un colţ al camerei se aflau trei domni, bine îmbrăcaţi, iar în pat zăcea o femee lăuză. Cu ajutorul moaşei, ea născu un copil Moaşa luă nou-născutul în braţe şi voi să-l dea aceluia, pe care-l lua drept stăpânul casei. Dar acesta făcu un pas înapoi şi spuse moaşei:

— „Dă copilul altui părinte".

Apoi scoase un revolver din buzunar, îl înplântă în pieptul moaşei, ordonându-i, să arunce copilul în sobă, în care ardea un foc bine alimentat. Moaşa opunându-se, toţi cei de faţă scoaseră armele, ameninţând femeea, până ce ea se supuse ordinului criminal. Copilul fu ars de viu. Apoi domnii dădură moaşei o sumă de bani, o legară iar la ochi, o urcară în maşină, şi după ce străbătură oraşul de-a curmezişul, depuseră femeia într'o mahala pustie a Stambulului. Istovită de spaimă, moaşa rămase în stradă, până ce a fost descoperită de agenţii poliţiei, cărora le-a povestit strania aventură, care pare scoasă din o mie şi una nopţi. Poliţia cercetează cazul şi pare a avea unele bănueli. Şi se mai spune că în Turcia lui Kemal Paşa, nu mai există romantism!

Dancing girls

de Nancy Caroll

CE VIAŢĂ minunată duc micuţele dansatoare, numeroasele girls-uri din reviste. Toată ziua nu fac nimic, pot dormi până la amiază, seara apar pe scenă pentru câteva ore, fardate ca în basme şi în costume de feerie, stârnind admiraţia miilor de spectatori. Apoi sunt invitate în cele mai elegante localuri, se amuză, capătă bijuterii şi blănuri scumpe şi au bineînţeles onorarii princiare, care le permit realizarea tuturor dorinţelor.

Toate acestea le cunosc din experienţă, deoarece înainte de a ajunge la film, am dansat în balet. Imi reamintesc că pe atunci o mulţime de cunoştinţe, doamne care lucrau prin birouri şi prăvălii, mă invidiau pentru ocupaţia mea.

Astăzi am redevenit o dansatoare necunoscută din balet, e drept în ultimul meu film, „Minciuna dragostei", în care interpretez rolul unei dansatoare de revistă, puţin cam uşuratece. Datorită acestui fapt, vechiul meu interes pentru această meserie, s'a redeşteptat.

Bineînţeles că părerea pe care publicul şi-o face despre viaţa ideală a miilor de dansatoare, este cu desăvârşire greşită. Adevărul arată cu totul altfel decât îşi imaginează majoritatea tinerelor fete, care visează gloria scenei. Activitatea acestor girls-uri constă în primul rând dintr'o muncă fizică istovitoare şi continuă. Diminetile se scurg una după alta cu probe, în timpul cărora micuţele dansatoare, nu sunt tratate tocmai cu mănuşi. Pentru a căpăta un salariu ceva mai mare, trebue ca o dansatoare să producă ceva deosebit.

Şi pentru a realiza acest ceva deosebit, se cer antrenamente, exerciţii, care numai amuzante nu sunt. Fiecare absenţă dela repetiţii, se scade din salariu. Natural, unele dintre girls-uri au prieteni bogaţi.

Daisy, pe care o joc în film, face parte din categoria acestora — dar acestea sunt lucruri pe care le întâlneşti în orice ramură de activitate a femeii. Nu este o apariţie caracteristică dansatoarelor. Cred că această reflecţie bazată pe observaţiile mele, nu va supăra pe nimeni. In orice caz, sunt nenumărate fete din balet, care nu-şi pot permite luxul petrecerilor nocturne, deoarece dimineaţa trebuesc să fie la probe, iar fiecare amendă, le-ar reduce mijloacele de existenţă.

Spectacolul unei reviste durează câteva ore. Dansatoarele trebuesc să vină cu ore înainte la teatru, pentru a se machia, coafa şi îmbrăca. Deasemenea fiecare trebue să-şi prepare numeroase costume de care va avea nevoie, în timpul spectacolului. Schimbarea costumelor, care se face de obiceiu în cea mai mare grabă, acrobaţiile şi exactitatea cu care trebuesc executate dansurile, lucruri care cer eforturi corporale respectabile, constituesc pentru spectator o plăcere, dar pentru dansatoare, un calvar.

Cu toate acestea munca acestor fete este în totdeauna greşit înţeleasă. Dacă e funcţionară, dactilografă sau vânzătoare într'un magazin, se bucură de toată consideraţia.

Se va spune :

„In schimb baletistele, au posibilitatea să devină celebre şi să păşească în rândul stelelor de revistă". Nici aceasta nu este atât de simplu. Afară de frumuseţe, mai e nevoe şi de multă, foarte multă ştiinţă, de o răbdare şi o rezistenţă de fer, de o sănătate desăvârşită şi în primul rând, de un car de noroc, pentru a te putea releva şi a deveni celebră, printre sutele de fete, care dansează într'o revistă.

Şi apoi „viaţa" unei dansatoare este de foarte scurtă durată.

Intr'o vârstă când orice femeie, în orice altă ramură de activitate, mai are nenumărate posibilităţi înaintea ei, o fată din balet, trebue să încheie socotelile cu arta, deoarece mai presus de toate, publicul îi cere frumuseţea şi tinereţea, şi acestea se trec cam repede, în infernul care se chiamă „scenă şi culise".

Nancy Carroll şi Charles Rogers, *într'o scenă a ultimului lor film.*

Marele concurs „Realitatea Ilustrată"-„Kodak"

Premii în valoare de 40.000 lei

De comun acord cu marea casă fotografică mondială „KODAK", instituim un mare concurs pentru amatorii fotografi, dotat cu trei premii, în valoare de 40.000 lei.

Condiţiunile amănunţite le-am publicat în numerele noastre anterioare. Aparatele oferite ca premii sunt expuse la Centrala firmei „Kodak", calea Victoriei, 22, Bucureşti.

Concursul fotografic

Numele ....

Localitatea ....

Str .... *No.* ....

Numărul de Rollfilme : ....

Căsătoriile lui Napoleon

(Urmare din pag. a 5-a)

se încue în camera lui şi nu vrea să aibe nici o explicaţie. Copiii Iosephinei împacă din nou pe cei doi soţi.

Intr'o dimineaţă cheamă Napoleon pe Taleyrand şi îi declară că vrea să asigure viitorul Franţei, căsătorindu-se cu o fată de sânge domnesc. Divorţul ca Iosephina e semnat de Iosephina, Napoleon şi mama lui. Habsburgii sunt mai prolifici şi prin ei Napoleon crede că va avea urmaşi. Maria-Luiza are 15 ani şi e o copilă blondă, naivă. Contractul de căsătorie a fost semnat la Paris, înainte de a se fi comunicat ceva logodnicei. La porunca lui Metternich, au ascultat şi împăratul Franz şi fata lui.

Alaiul miresei a pornit de la Viena la Paris.

Napoleon, nerăbdător, aşteaptă numărând orele. Ceremonialul e pregătit până la ultimul amănunt. Grăbit, Napoleon ese călare întru întâmpinarea alaiului. Plouă cu găleata. Se repede la caleaşca Mariei-Luiza şi îmbrăţişează fata pe care o vede pentru întâia oară. E cam grăsună, cu buze cam îngroşate, dar are picioruşe adorabile. Maria-Luiza îi zice, lăsând deoparte ceremonialul:

— „Tata mi-a spus că sunt cu totul a dumitale şi trebue să fac tot ce-mi vei spune".

Căsătoria oficială are loc abea peste câteva zile. Napoleon iubeşte pe Maria-Luiza cu toate simţurile, cu o pasiune aprinsă şi duce ca altădată o viaţă familiară fericită şi burgheză. Iosephina şi Maria-Luiza sunt, ca fire, diametral opuse, una scăpărătoare de spirit, mondenă până'n vârful degetelor, cealaltă, Maria-Luiza, casnică, fără voinţă, ceremonioasă, creată pentru o viaţă vegetativă. Pe Iosephine, Napoleon o lăsa totdeauna singură; pe Marie-Luise, femeea credincioasă, o păzea cu străşnicie.

După câteva săptămâni primeşte o veste din Polonia: contesa Walewska a născut un fiu lui Napoleon. Impăratul nu ştie ce să facă; îngădue contesei să vie la Paris, dar băgă de seamă că soţia lui va deveni mamă. Trimite pe contesa Walewska la Iosephine, la Malmaison şi rămâne credincios soţiei, fără pasiune, burghezeşte. Anul următor Maria-Luiza dă naştere „Regelui Romei". Napoleon e în culmea fericirei, sigur că dinastia e intemeiată. Intre 1811—1812, toate scrisorile Mariei-Luiza vorbesc de dragostea lui Napoleon pentru ea, de fericirea lui, de felul copilăresc cum se joacă împăratul cu copilul lui, de admirabila lor viaţă de familie.

De aici înainte se arată partea neagră a destinului: războiul cu Rusia, campaniile nenorocoase, prezenţa permanentă a Impăratului pe front. Soţia e atât de încredinţată de forţa lui Napoleon, încât în ziua când Austria trece de partea Rusiei, declarând răsboiu Franţei, se teme mai mult de viaţa tatălui ei, decât pentru soţ, care şi-a bătut todeauna adversarii. Trădat de tatăl soţiei, bătut la Lipsca, Napoleon vine'n grabă la Paris. După două zile îşi ia rămas bun de la soţie şi copil şi pleacă. Nu avea să-i mai vadă niciodată.

Aşteaptă în Elba pe Maria-Luiza; dar generalul Neipperg îi câştigase de mult inima. Deodată se iveşte contesa Walewska cu fiul ei, dorind să rămână pururi alături de împărat. Dar Napoleon se opune, nădăjduind în reîntoarcerea soţiei. Din Paris îi scrie să revie. Zadarnic. Maria-Luiza, la „papa", la Viena nu vrea să mai fie împărăteasa Franţei; i se schimbă numele în „ducesa de Parma" iar fiului i se zice „ducele de Reichstadt! E de ne'nţeles cum această femee şi-a putut părăsi soţul în ceasurile cele mai crunte ale vieţii lui.

Sf. Elena! Un vulcan stins — 2000 de mile departe de Europa 1000 de mile departe de Africa şi pretutindeni tunuri engleze. Nimeni în această insulă nu trece de 50 de ani. Pe patul morţei, Napoleon vede ca'ntr'o ceaţă toate femeile pe care le-a cunoscut, numai pe Maria-Luiza nu. „Am văzut pe buna mea Iosephina, dar n'a voit să mă'nbrăţişeze. Era totuş foarte iubitoare cu mine. Imi spunea că ne vom revedea în curând pentru a nu ne mai despărţi niciodată".

In acelaş timp fosta soţie imperială a lui Napoleon, Maria-Luiza, scria:

„Nădăjduesc că vom avea de-aci înainte o pace durabilă, căci împăratul Napoleon n'o va mai putea turbura".

Ea se căsătoreşte cu contele Neipperg în taină, în ducatul ei de Parma şi ţine ascunsă şi naşterea a doi copii. Dar contele moare, bolnav de inimă. „Ducele de Reichstadt", fiul lui Napoleon, ca şi tatăl lui neiubit de Maria-Luiza, moare după câţiva ani. Metternich o mai căsătoreşte odată pe Maria-Luiza, cu contele Domhalles în vârstă de 50 de ani.

A fost scris în destinul marelui Impărat, ca viaţa lui intimă să fie tot atât de sbuciumată ca viaţa lui publică.

A.

CHARLIE CHAPLIN despre NAPOLEON şi IISUS CHRISTOS

SE ŞTIE că Charlie Chaplin de mult şi-a exprimat dorinţa de a întruchipa pe ecran, figura lui Napoleon.

Iată ce spune marele artist, despre modul cum ar trebui jucate rolurile lui Napoleon şi Iisus Christos:

Cele două personalităţi, pe care aş voi să le interpretez neapărat în film, sunt Napoleon şi Iisus.

De ani de zile, publicul ştie că ard de dorinţa de a-l interpreta pe marele corsican. Multă vreme înainte de a termina „Circul", ziarele anunţau că viitorul meu film va fi Napoleon. Acelaş lucru s'a anunţat după prezentarea „Goanei după aur". Şi această dorinţă, nu este a actorului, care s'ar simţi bucuros să poarte costumul lui Napoleon, — ci este o dorinţă de apostol. Interpretând pe Napoleon, — astfel cum îl înţeleg, — năzuesc să şterg dinnaintea ochilor lumii, figura tradiţională „artistică", cu care ne-am obicinuit. Nu voiu reprezenta pe Napoleon ca pe un general puternic, ci ca pe o fiinţă plăpândă, liniştită, aproape posacă, în mod continuu hărţuită de către membrii familiei sale.

Familia sa, şi în special mama lui, Laetitia Ramolino, a ocupat

un loc important în existenţa marelui împărat. Privesc cu oarecare ironie, eforturile sale pentru a-şi însura fraţii, şi a-şi mărita surorile, aceasta pentru a rămâne în termeni cât mai buni cu mama sa. In acelaş timp, Napoleon mai câştigă şi câteva războaie!... Cât efect dramatic, nu s'ar putea scoate din această situaţie? Bine înţeles că nu voi face din el un tip burlesc, dar vreau să arăt, înainte de toate, dificultăţile particulare care îl preocupau, şi tot răul pe care şi-l făcea, dorind să menţină pacea în sânul familiei sale.

Unul dintre capitolele vieţii sale, care mă interesează cu deosebire, este momentul despărţirei de Josephine. Văd acest fapt, foarte clar. Impăratul o chiamă la el, pentru a o ruga să-l părăsească, — pe ea care l'a ajutat, care a crezut în el. Ceva mai târziu, la palat, în ultima noapte, ea socoteşte liniştită orele, minutele, amintindu-şi în chip fugitiv povestea vieţii, pe care a dus-o acolo. Când vine momentul despărţirii, o văd înfăşurându-se cu mantia, trecând încet prin noapte, urcându-se grăbită în landou şi dispărând.

Istoria dramatică a lui Napoleon, nu poate lăsa insensibil nici pe acei cari detestă personagiul istoric. Intoarcerea dela Elba, armata care-l întâmpină, ovaţiunile delirante ale poporului, drapele fluturând în aer... Aş arăta spre exemplu un invalid, care-şi scoate picioarele de lemn, precipitându-se dinaintea împăratului, cu vorbele: „Iată împăratul care revine ! Napoleon atacă Parisul! Arestaţi-l! Omorâţi-l înainte de a vărsa sângele vostru!"

Apoi, aş face să apară armata grandioasă, cu Bonaparte în frunte, trecând în sunetele Marseillesei victorioase. Când va trece prin faţa infirmului, Napoleon îl va saluta. Vechiul cuceritor, cuprins de emoţie, va avânta pălăria în aer şi va vărsa lacrămi de bucurie.

Am o mulţime de însemnări în acest gen, despre Napoleon, subiect de film. Dar scenariul nu a fost încă scris. Când voiu face oare acest film?

Mai este o personalitate pe care aş voi s'o modific în spiritul maselor. Am studiat timp îndelungat biblia şi o mulţime de lucrări, privind religia creştină, cunosc pe de altă parte, aproape toate credinţele. Şi cred, că personagiul cel mai puternic, mai dinamic, cel mai impozant din câte au existat vreodată, a fost cu totul diformat de tradiţie. Iisus, nu era omul cu plete lungi, învestmântat într'o tunică albă (pe care nimeni nu o purta atunci) vorbind cu voce sepulcrală şi având aerul deprimat. Am fost făcuţi să credem, că avea o atitudine asemănătoare lui Hamlet, nefericitul prinţ al Danemarcei. Dece? Dece să-l reprezinţi ca pe o fiinţă torturată sufleteşte, deprimată, căutând să inoculeze teama în sufletul uman.

Nimeni nu mă va putea opri, să-l consider pe Christ ca pe un om superb, viril, cu sânge roşu, către care te îndrepţi instinctiv, când eşti la impas. Il vreau natural, real, uman, forţa personificată prin carne şi în acelaş timp un spirit puternic. Era un om care mânca şi bea bine, iubind tovărăşia semenilor. Apariţia în mijlocul unei mulţimi, deslănţuia veselia, bucuria. Il văd într'o adunare, spunând societăţii reunite:

„Să mâncăm, să bem şi să fim veseli."

Era pur şi simplu, un om, mai puternic decât contimporanii săi, superb, plin de viaţă, având puterea să domine o lume în nu importă care circumstanţă.

Nu cred că Ponţiu Pilat a avut intenţiunea să-l omoare, chemându-l înaintea lui. Pillat, ascultând acuzările, a spus:

— „Ce facem cu acest om?"

Şi un imbecil oarecare din mulţime a strigat:

— „Crucificaţi-l!"

Cuvântul fu prins şi repetat de toţi, făcând să apară astfel verdictul. Psihologia massei l-a adus şi Iisus fu sacrificat fără raţiune.

Dacă aş putea produce un film despre istoria lui Christ, l-aş arăta primit în chip delirant de bărbaţi, femei şi copii, lumea înghesuindu-se în jurul lui, pentru a-i simţi magnetismul.

Nu cred însă că pot realiza acest film. O adevărată furtună s'ar deslănţui, cred, în Statele Unite.

Voi regreta enorm, că nu voi fi turnat povestea lui Isus, iar religia creştină va trebui s'o regrete şi mai mult. Filmul meu ar aduce un extraordinar serviciu religiei, arătând că Iisus a fost demn de iubit şi realmente frumos ca personalitate şi caracter.

L-am văzut odată pe Christ, reprezentat într'un film. Avea aerul că suferă de stomac. Era stupid şi ridicol. Am plecat cuprins de furie, căci nu astfel trebuie interpretat „Mântuitorul lumii".

CHARLIE CHAPLIN

cronica sportivă

Întinderea pe foale

tudor arghezi

SE ŞTIE că foalele exprimă abdomenul, adică pântecul, adică burta. Epilogul oricărui sport, cu pumnul, cu floreta, cu scaunul sau cu reteveiul, este situaţia culcată. Şi dacă sportul a fost relativ la spinare, sportsmenul se vede silit să stea culcat negreşit pe foale, în atitudinea lui Grivei, care se odihneşte foarte rar cu burta în sus şi în deosebi când îi este plină.

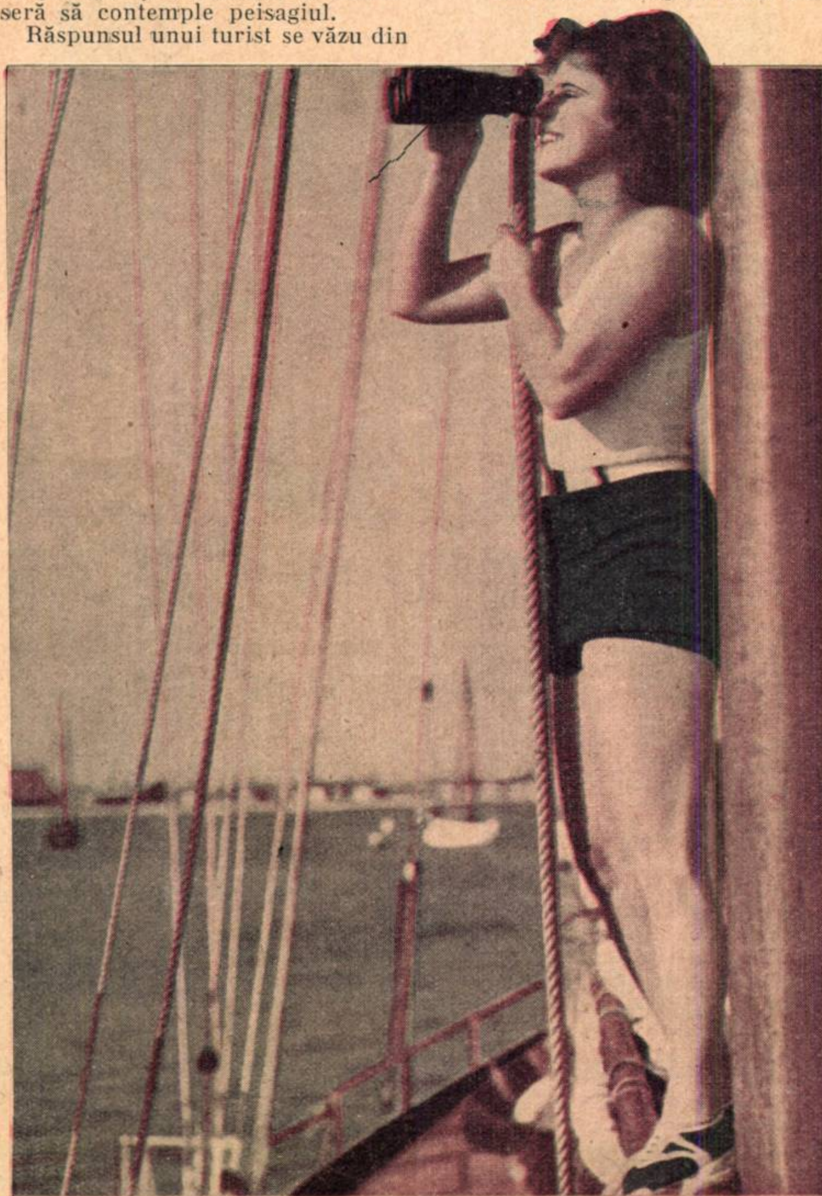
Am găsit într'o primăvară, pe coasta Păduchiosului, opt asemenea sportsmeni, cari se odihniau cu spinarea în sus, părând să pască muşeţel şi narcise, abundente în pătura muntelui. Ei căzuseră din două automobile, însufleţite de un entuziasm extravagant şi care s'au ciocnit, cap în cap, în radiatoare. Cu acelaş gând, maşinile s'au răsturnat solidar şi amatorii de viteză, au sărit odată toţi şi s'au pus odată cu toţii in genunchi. O herghelie de cai mecanici, invizibili, teoretici, obţinuseră acest rezultat eminamente practic.

Sosind la locul odihnei generale, cu o motocicletă, ne-am oprit. Un spectacol sportiv atât de isbutit se vede numai pe lună odată şi ne-am scoborît în şosea, după senzaţii. Maşinile zăceau ca două animale sfâşiate de lupi, cu toate intestinele lor de oţel, nichel, cauciuc şi păr vegetal, vărsate de jur împrejur afară — iar turiştii, cu ochii plini de orizonturi, erau aruncaţi ca o fiertură veche prin iarbă, cu lingura de strecurat. Camaradul de motocicletă, un sportiv fără inimă, ca toţi sportsmenii, în firea cărora se găseşte, ca şi la vânători, cruzimea unui luptător cu taurii, pornise să glumească, remarcând că semenii noştri îşi aleseseră un loc nepotrivit, pentru rugăciunea lor musulmană.

Dacă este adevărat că Turcii se roagă îngenunchiaţi, ridicând către ceruri coltucul opus al genunchilor, în vreme ce buzele lor sărută ţărâna lui Dumnezeu, imaginea motociclistului se potrivia cu situaţia nefericiţilor accidentaţi. Capul fiecăruia din ei, fără deosebire de sex, se răzima cu nasul în piatră, într'o mocirlă de sânge. Unuia, din cădere nici nu avusese timpul să-i sară monoclul de pe ochi, icoană rotundă precoce a viitoarelor lui orbite. Accidentul din plimbare, din veselie, pare mai puţin tragic decât un accident de necesitate. Apropiindu-ne de sportsmeni, câmpul respiraţiei lor exala un singur miros de băutură beţivă. Accidentul avea şi origini comice.

— V'aţi îmbătat ca nişte porci! zise un alt motociclist. — Participam la o cursă pe motociclete şi în zece minute treizeci de maşini cu pocnete şi bubuituri, se adunaseră să contemple peisagiul.

Răspunsul unui turist se văzu din

Clara Bow *a început partidele de yachting*

lumina ochilor, pe care-i ridicase spre noi. Ochii lui ziceau:

— M'am trezit!

— Ba bine că nu! răspundea injurios motociclistul cel obraznic.

Ce era de făcut? Ne-am culcat maşinile în şanţuri şi fiecare din noi a luat în sarcina lui pe un turist, ca să-l degajeze din problema lui particulară. Nu murise niciunul şi nici nu aveau dar de gând să moară. Nasurile oftau, inimile băteau şi picioarele şi braţele celor întinşi pe foale, ne puteau ajuta destul de corect în mişcările noastre.

— Mă doare! suspina câte unul, pe care ajutoarele încercau să-i culce pe spate. Intr'adevăr, în coviltirul toraxului se găsiau diverse coaste rupte. Un sportsman căpătase doi genunchi la un picior şi două coate la un braţ. Fragilităţile trebuiau cu pază bună respectate. O singură doamnă, foarte tânără, îşi pierduse definitiv o ureche şi o jumătate de buză şi ne gândiam la ţipătul ei, peste câteva zile, când într'un pat de spital îşi va cere poşeta cu creionul de buze şi oglindă.

Să nu ne întristăm afară din cale de mult. După 45 de zile sportsmenii se întorceau pe la casele lor vindecaţi şi reluau cursa şi viteza, ca şi cum nu li s'ar fi întâmpat nimic. Şi din întinderea pe foale, au ieşit şi două divorţuri, întrucât doi din domni în ziua accidentului, se găsiau alături de două persoane, care nu erau soţiile lor. In sportul care duce la spital, la chirurgie şi la două paturi vevine, discreţia nu mai face parte din secretul profesional şi minciunile se descompun cu o sinceritate automată. Unul din domni plecase recriminând, într'o inspecţie impusă de Ministru, iar celălalt fusese chemat de interese profesionale grave în străinătate pentru opt zile. Dactilografa îşi rupsese clavicula lângă şeful ei iubit, iar vecina din etajul al doilea îşi pierduse briliantul din ureche, alături de proprietarul imobilului în care locuia. Anatomia se rupea într'un vodevil.

La al patru sutelea kilometru întinderea motocicliştilor pe foale prezintă un caracter deosebit, culcaţi în popas. Spinarea şi încă ceva devin nespus de dureroase. Săriturile prin şanţuri pe arcurile şelei, au imprimat o amorţeală unei regiuni, nevindecată; un traumatism vibrător de câteva ore impune culcarea pe abdomen. Turistul doarme cu sforăitul în pământ şi dorm treizeci de turişti laolaltă în isma câmpiei şi în poala-Maicii-Domnului, ca nişte cărtiţe legănate de vânt într'o plasă de soare.

Unul dintre noi s'a ciocnit totuş de un tren şi motorul lui de 12 cai, lansat cu 75 pe oră, l-a târît pe o latură a trupului pe răzătoarea şoselei până a leşinat. Il ridicăm pe jumătate gol. Cracul pantalonului, jumătate din flanelă, din cămaşă, din ciorap, au pierit. In locul lor jumătate din motociclist e îmbrăcată cu pietriş, pardosit în sânge, cimentat, macadamizat, betonat. Turistul s'a transformat pe jumătate în statuie şi pare construit în material silicos. De-asupra genunchiului i s'a încrustat în pulpă şi o jumătate dintr'o potcoavă de bou. Din flaconul cu coniac care îl aduce la viaţă încet, o picătură a scăpat pe musculatura desvelită de piele şi de nădrag, usturând ca fierul roşu de cositorit. El întreabă, pe şoptite, dacă nu i-a rămas un picior sub locomotivă şi cere o ţigare. Până la spital sunt 60 de kilometri şi întrepidul călător pe roate cu foc, este nevoit să iasă la şoseaua mare, pe catafalcul de fân al unui car tras cu boii.

— Puneţi-mă pe burtă, geme camaradul...

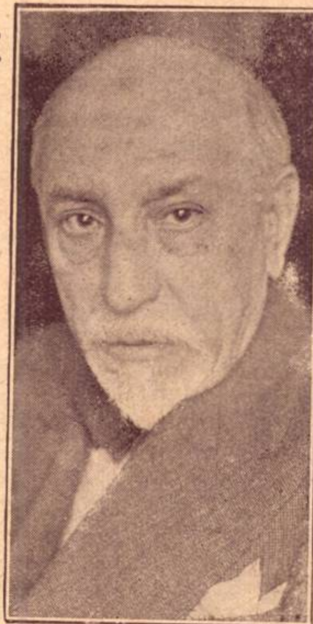
Actualităţi

(Dreapta). *La Oberammergau, unde au loc vestitele spectacole religioase, toţi bărbaţii poartă plete, după cum dovedesc şi hamalii din fotografia noastră.*

(Jos). *In prezenţa* Principesei-Mame Elena *şi a d-rei* Ella Negruzzi, *s'a deschis un nou restaurant al „Asociaţiei cercurilor de gospodine".*

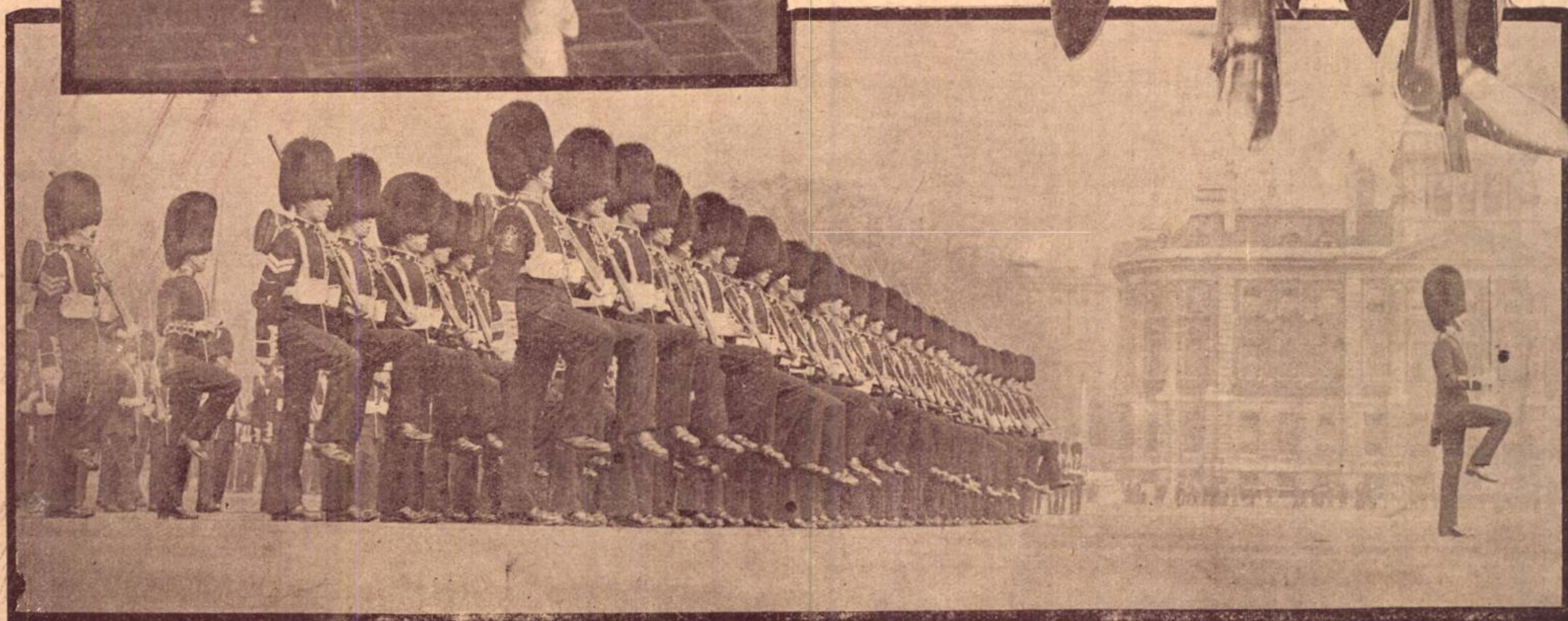

(Sus): *Majoritatea operelor lui Pirandello, vor fi filmate de o mare casă cinegrafică americană.*

La sfârşitul acestei luni, vor avea loc la Paris serbări, pentru comemorarea Jeannei D'Arc. (dr.) *d-ra Nelly Willhelm, noua interpretă a rolului eroinei franceze.*

(Jos): *Impresionanta defilare a gardei regale engleze.*

MOŞI-FILM

O EXPOZIŢIE, în care nu mai găsesc nimic din Moşii de odinioară. Poartă din blocuri lineare, albă, cu mii de becuri, luminată ca o reclamă din Broadway.

Mari magazine de ceramică, expoziţie de pictură, clădirea expoziţiei etnografice, pavilionul industriei, un Moulin Rouge care aci face reclamă unei fabrici de pâine...

Au dispărut barăcile acoperite cu câte o rogojină, corturile zdrenţuite, a pierit ceva şi din zgomotoasa veselie de altădată. „Incercarea puterei" şi-a schimbat capsa pocnitoare, cu un bec electric, care se aprinde ca la centrala de telefon, când ceri un număr.

Caruselul cu picturi barbare, verzi crude şi roze, e pus în mişcare de un motor de automobil, demontat, din care se vede radiatorul, frâna, vitezele.

Lampa de acetilen e înlocuită pretutindeni cu becuri electrice.

La „bărci", zbiară un post de radio...

Ţigăncile cu floricele, agitate, ameninţă să devasteze „automatul", — un cuptor complicat de tinichea, — care fabrică floricele albe din boabele de porumb, „instantaneu şi higienic".

Nu se mai văd trăsurile încărcate cu cheflii, ce urlau şi suflau în muzicuţele de carton. Automobilele şi trăsurile nici nu mai au voe să intre în Moşi. Se opresc la poarta luminată ca o faţadă de cinema, lângă care gardistul ronţăe floricele.

Izgonit de atmosfera rece a Moşilor, poporul, dupăce a admirat cuprinsul câtorva ingenioase barăci s'a retras pe locul oborului de vite. Aci, dimineaţa se vând cai şi porci, iar după amiază se face o relativă curăţenie, şi începe hora. Frenezia dansului a cuprins toate clasele. Boanghenii şi servitorimea pe locul închiriat de doi vătafi dela primărie, joacă până noaptea târziu, la periferia târgului. Joacă, în costumele lor naţionale, — care din ce colţ de ţară este, — cu înflorituri roşii sau paiete aurii. Dans rustic, pitoresc, în sunetul unei muzici compusă dintr'un trombon, o tobă şi un clarinet piţigăiat.

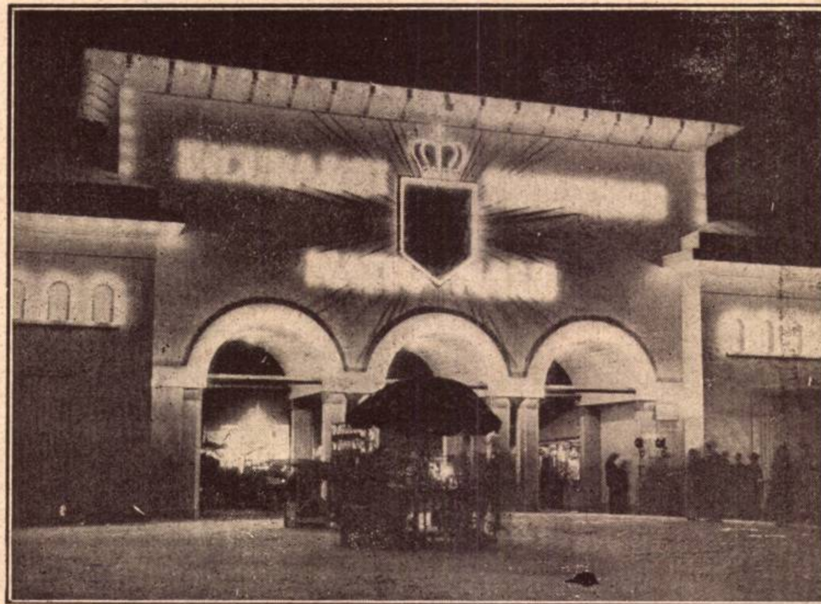
— Fotografia americană a la minut!...

Fotograful e un turc cu fes, aşa cum d. Omer-Bey, prezicătorul, e grec.

Trei barăci de fotografi, la rând: „La marca ţării", „La barca pe valuri", „La Miss România". (Poate fi vorba undeva de Miss România, fără ca *Realitatea* să nu noteze?).

* * *

Trecem pe sub a doua poartă, spre Eliade. Grădina Eliade, aşa cum o ştiam noi, a dispărut. Ea s'a tras în spre poartă, mică. Dar adăposteşte eşafodajul unui echilibrist uimitor. Eşafodaj compus din două „capre" de lemn, înalte de câţiva zeci de metri, şi legate între ele cu un cablu lung, pe care un băiat scund circulă ţinându-şi echilibrul printr'un „balansoar" — o prăjină, — flexibilă, cu care parcă vâsleşte prin aer. Băiatul îngenunche pe sârmă, aleargă pe ea, se desbracă.

Intrarea în Târgul Moşilor, fotografiată noaptea.

Jos, nu există plasă!

Pe firmă: The Hoowning.

Cine este acest echilibrist, cum nici un circ cu reputaţie mondială nu posedă?

Il pândesc la coborâre.

Incerc să mă înţeleg cu el prin limbi străine.

— Eu sunt român, domnule!

Il cheamă George Stănescu. Dacă şi-ar fi scris numele lui românesc pe firmă, nu ar fi atras nici un spectator.

E aşa zisul „Fantoma albă". Apare noaptea, pe sârmă, la o înălţime ameţitoare, fără plasă. E îmbrăcat în alb, cu un cap de mort pe piept...

Stă într'un picior pe sârmă, acolo, sus, imobil.

— Nu ţi-e teamă?

— Deloc. Nicăiri nu mă simt mai fericit, decât acolo, sus!...

E din Ilfov. Şi-a terminat anul acesta miliţia.

— Cum ai ajuns la performanţa asta?

— Am suferit mult. Nu ca să învăţ asta. Dar am fost copil adoptat. Am călătorit în trei continente, Asia, Africa... Ajutam echilibristului Bufalo Bill. Apoi, am debutat în dansuri naţionale. Intr'o zi, deşi nu încercasem niciodată să umblu pe sârmă, mi-am cumpărat cablul. Dela prima încercare, am izbutit...

Ce ciudată revelaţie...

* * *

„Pavilion Zoologique". E Circul Royal, Milea-Ileneb.

Afişe frumoase, vagoane-menajerii, personal în livrea aurită, femei elegante... Şi mai ales fiare, — superbe.

Iată tigrul care a scăpat la Craiova şi a sfâşiat o sărmană cămilă. O, minunatul pelican alb, cu ciocul lung, alb, rozat la vârf... O lama, o zebră lucioasă, lei, un dog, — animale cu caractere diferite, lucrând în arenă împreună, sub ochiul de oţel al îmblânzitoarei cu părul roşu. Tigrul acesta reprezintă 32 mii de mărci.

— Vă prezint pe d-ra Leny.

Nu e o mică echilibristă pe cal, ci e cel mai mare elefant din toate circurile din lume. E femelă. O massă formidabilă, ca de cauciuc gri. Mănâncă 200 kgr. pe zi, bea tot atât. Intr'o zi, un tigru s'a repezit la Leny. Elefantul l-a încolăcit cu trompa lui lungă cât un boa constrictor, şi l-a repezit prin păretele de lemn, afară!

Şi totuşi, e un elefant blând, execută prompt orice comandă; dansează cu o relativă agilitate.

— E delicată, domnule!!...

— ! ?...

(Pachidermul acesta trebue să aibe câteva tone...)

— E delicată... Iată, asvârl o monedă de un leu pe jos, şi-i spun: „Aporte!". Şi drăguţa de ea, ia banul cu trompa, şi mi-l întinde!...

Elefantul execută întocmai, ca un căţel bine dresat, acest „aporte", pentru care, triumfător, îngrijitorul său îl mângâe...

Directorul circului, d. Milea, ne arată o cicatrice groasă pe nasulburlan al elefantului:

— L-a muşcat tigrul, pe care l-a scos prin părete...

Urmăm drumul fiarelor, prin coridorul de grilaje, în arenă..

Afară, un vagon cu carne crudă...

O hienă mârâe într'o cuşcă, la leul de vis-a-vis, care doarme cu burta în sus, ca un câine ce se răsfaţă...

* * *

Casc gura la o baracă: „Şarpele cu două capete!".

— Domnule Vornea!

De pe estradă, m'a strigat pe nume un cowboy. Când oare am fost eu în Argentina?...

Cow-boyul e Dobre Voicilă, prietenul lui Dobrogeanu. Ştiţi, Dobrogeanu, piticul dela Moşi, care acum nu mai e la Moşi: îi mai trebuesc o leacă de bani, ca să plece într'un turneu pe bicicletă.

Voicilă a instalat cea mai uluitoare „iluziune", pe care am văzut-o vreodată. In albia unei ape curgătoare un şarpe cu două capete, şi nu cu două capete de şarpe, ci de femee!

— Ca la Praterul din Viena!...

Afară, pe estradă, „Berman-reportage" dă spectacol la o sută de gură cască: a găsit o masă cu şasezeci de şoareci albi, şi un porumbiel ce stă pe un iepure, — şi fotografiază (Berman, fotograful nostru, nu porumbelul), în mijlocul aglomerării ce creşte mereu, acest idilic tablou.

Un şoricel roade picioarele roşii ale porumbielului.

— Ii face manicura!... constată cow-boyul, căruia i-a intrat pe gu-

(Continuare în pag. 13, col. 3—4)

O zi cu afluenţă.

In „căluşei".

D. I. SUCHIANU

Cronica cinematografică

Estetica fotografiilor

UNUL din marile merite ale cinematografului din ultimii ani, a fost și buna calitate a fotografiilor. Din ce în ce, imaginile de pe ecran deveneau mai artistice. Ajungeau uneori, să fie aproape mai frumoase, decât cele reale. Aparatele de înregistrare estompau anumite detalii și reliefau anumite altele; nici nu mai era fotografie propriu zisă, ci artă curată, neglijare voită a unei anumite părți din realitate și accentuarea meșteșugită a alteia. Era alegere, exagerare estetică, într'un cuvânt artă, în cel mai riguros înțeles.

Scenă din filmul „Troika".

Cauza acestui progres era nu numai o ameliorare neîncetată a aparatelor technice. Mai exista și o cauză oarecum pur estetică, o cauză care ținea de împrejurările particulare, în care se creează un film. Iată ce vreau să spun:

Să luăm un actor de teatru. Acesta va fi supus unui număr oarecare de „repetiții", până ce își va debita rolul în mod satisfăcător. Dar... Dar toate aceste precauțiuni nu pot să împedece, ca în ziua reprezentației, actorul să fie fără chef și să joace prost. Și atunci, contra acestui accident, nu se poate face nimic. Nu-i putem lua actorului vorba înapoi, punându-l să o spună a doua oară, în dispoziții artistice mai fericite.

Cu totul altfel se petrec lucrurile în arta ecranului. Artistul „turnează". Odată, de două ori, de zece ori și dacă este nevoie de o sută de ori, pentru fiecare scenă în parte. Jocul său e consemnat pe pelicule. Iar regisorul **alege** pe cea mai bună. Este un mare avantaj. Orice risc de lapsus din partea interpretului, în momentul reprezentației este exclus. Iar fotografiile păstrate pentru exemplarul final al filmului, vor putea fi toate excelente.

Dar în cazul filmului vorbitor? Aci realizatorul trebue să se mulțumească cu o încercare sau două. Căci înregistrarea sincronică a vorbelor și a mișcărilor, este o operație extrem de costisitoare. Dacă ar fi repetată, așa cum se făcea pentru filmele mute, atunci ar reveni la un preț, care ar reduce la zero, și chiar sub, toate beneficiile întreprinderii. Știa bine Gloria Swanson ce spunea, când într'un interview dat de curând, se bucura de introducerea filmului sonor, care suprimă toate acele reluări de o sută de ori, toate acele repetări interminabile, desigur exasperante pentru actor. Dar dacă actorii sunt astfel favorizați, în comoditățile lor, în schimb aspectul artistic general al filmelor, devine o chestiune de noroc. Se poate întâmpla ca dintr'o singură fotografiere, să obținem fotografii bune (exemplu: „Singing fool"). Dar se poate deasemeni (dacă nu mai ales) întâmpla, ca fotografiile să fie foarte proaste.

In toate acestea este bineînțeles vorba, de filmul vorbitor, căci la cel numai sonor sincronizarea mișcărilor cu sunetele, n'are nevoie de o rigoare absolută.

Ați văzut filmul vorbitor francez „Colierul Reginei", sau cel german „Loja Regală" (cu Moissi)? Aspectul grosolan și confuz al fotografiilor, cu linii tăciunii de lanternă magică uzată, ne readuce cu nu știu câți ani în urmă. Și asta are un efect funest asupra fizionomiei personagiilor, care capătă atunci acea expresie cam prostuță, de „Abzugsbilder". Seamănă cu o ilustrație de roman în fascicolă, sau cu acele fotografii din ziarele de cinci parale, unde crezi că e vorba de un portret al lui Poincaré și în fond este focul dela Moreni.

Comparați acestea toate cu fotografiile din filmele mute, sau numai sonore, bineînțeles din filmele cele îngrijite. Iată bunăoară, ca să cităm o amintire încă proaspătă, filmul mut (chiar foarte mut, căci nu știu dacă găsim în totul zece pagini de text), filmul (dealtfel „sonor") care se numește **„Troika"**.

Ce lucru admirabil fotografia acelor sănii multe, gonind dealungul unei câmpii fără drum, fără început și sfârșit, peste zăpada virgină! Dar tablourile traktirului aceluia de birjari, cu lumina aceea de petrol, atât de bine pusă în valoare, cu inegalitățile acelea, cu adevărat rembrandtiene, de umbră și lumină, cu nuanțele de gri în număr infinit! Dar tabloul acelei uși de biserică, ce se deschide de abia, lăsând să filtreze o dâră prelungă de soare, în interiorul bisericei, deșteptând la viață toate obiectele din lăuntru, deșteptând contraste și valori fotogenice nouă!

Fiindcă a venit vorba de filme bine fotografiate, trebue să mai cităm unul, pe care n'am avut încă până acum vreme să-l pomenim, deși a rulat deja de câteva săptămâni. Este piesa intitulată „Desfrânata" (Ah! de ce nu există o cenzură a titlurilor?), și unde din nefericire juca și Lily Damita. Dar aci ne ocupăm de fotografii, care au fost, trebue să o recunoaștem, extrem de **originale**. Originale —, iată pentru ce. De obiceiu „fotografia întunecată" e un cusur. Aci fotografiile au fost, aproape toate, intenționat întunecate. Totul se petrecea într'o atmosferă de noapte, care scotea și mai mult în valoare detaliile luminate. Luminate nu mult, dar părând totuș foarte luminoase, din cauza contrastului cu tenebrele înconjurătoare. Ș'apoi întunerecul aci, nu excludea claritate, dimpotrivă, o întărea. Ca și când întunerecul ar fi fost, pe paleta creatorului acestor tablouri, o adevărată vopsea, un material, ca uleiul. Un adevărat paradox fizic, a fost încercat acolo: claritate redată nu prin luminarea părților reliefate, ci din contra, prin întunecarea părților estompate.

Vă amintiți de odaia aceea a unei fete, odaie scăldată în noapte, într'o noapte limpede, văzută toată printr'un geam de balcon larg deschis, pe unde intră raze slabe de lună, care deslușesc, ca o lupă, toate acele câteva obiecte pe care cad.

Și în genere, aproape toate fotografiile acestui film, din care nu mai cităm, căci vom vorbi despre el într'o cronică viitoare, în care vom face un inventar retrospectiv al diverselor filme recente de care n'am avut timp să vorbim încă — îl vom analiza mai pe larg. (Filmul acesta mai are și alte calități).

Și acum trebue să conchidem. Concluzia e limpede și simplă. Filmul vorbitor, pe lângă atâtea cusururi, îl mai are și pe acela că claritatea fotografiilor este și poate va fi o chestiune de noroc. „Va fi" și de acum, căci cauza ține nu de defectuozitatea aparatelor, ci de dispoziția momentană a actorului. Intocmai ca la teatru, dacă nu chiar și mai rău.

MOŞI-FILM

(Continuare din pag. 12)

lerul cămășii, un alt șoricel imaculat...

— De unde ați găsit puzderia asta de șoareci?

— Eu i-am prăsit.

— Dar porumbelul dece stă așa de amărât?...

— E soața lui înăuntru... Sunt turturele...

Amărâtă turturea...

* * *

— Poftiți, mă rog, intrarea gratis... La eșire, 3 lei!...

Vaca cu 6 picioare, (sex de bou și ugere de vacă), vițelul cu 5 picioare, găina cu 4 picioare și cocosul cu coarne!...

Pe estradă, un clopot dintr'o tinichea, o trâmbiță de alamă.

Alături, d. Vercuini, pasionat de fiare sălbatece, ne prezintă minunate maimuțe. Una, se privește într'o oglindă de buzunar, femeește.

— Dacă s'ar face și la noi o grădină zoologică, aș aduce eu animalele...

— De unde le-ai aduce?

— Dela Hamburg... Toate Capitalele mari au grădini zoologice, numai noi nu...

Se pare că nu se dă autorizația cuvenită, de teama accidentelor. Fetița unui comisar, ar fi fost mușcată, cândva, la Parcul Carol. A fost de fapt numai rănită la mână, deoarece s'a apropiat prea mult de cușcă. Fetița însă trăește...

— N'ar fi nici un accident!...

* * *

Altă baracă: figura simpatică, de băiat frumos, a lui Ionel Pestiru, care cântărește 227 kilograme. E cel mai gras om din lume, — după sora sa Zoe, care are 240 kgr. Sunt din T.-Severin, din părinți normali. Picioarele băiatului (născut în 1904) spre șold, sunt groase cât două trupuri de om...

— Plecăm din țară...

— Unde? Turneu?...

— Avem propuneri din partea a două case de cinema...

* * *

„La cărnatul înfuriat", „Gogoșeria națională"...

In dosul unei barăci, a sosit bărbierul cu valiza lui de lemn galben pe care scrie cu cerneală violetă: „Bun bărbier". E bărbierul ambulant, care vine să radă în dosul barăcilor, pe clowni, dresori și acrobați.

Sunt, toți, oameni sociabili, și foarte munciți. Caut să-i cunosc...

Prezintări:

— Marinescu!...

— Dv. ce sunteți?

— Fakir indian.

E artistul care ține flacări în gură...

— Veniți să vă arăt pentru *Realitatea*, sportul meu de rațe! ne invită un tânăr.

„Sportul de rațe" e bazinul circular, pe care plutesc rațe de mucava, pe gâtul cărora publicul trebue să bage inele...

Ultimele vestigii ale Moșilor de odinioară, în timp ce *Luna Park* își profilează în noapte construcția luminoasă și occidentală.

Un carusel e tras de un căluț slab, înhămat la rând cu caii de lemn...

Altul e pus în funcțiune de doui oameni ce împing eșafodajul circular, de pe o platformă de sus, ascunsă sub pânza pictată. Amețiți, cu busturile desbrăcate, ude de sudoare, cei doui Sisifi se învârtesc la infinit, ca doui cai în arie... Pe caii de lemn, de jos, fetele zburdă cu tinerii...

S. V.

Temeiul Moş...

TEMEIUL MOŞILOR!

O lume întreagă freamătă în vastul câmp al târgului.
Barăci şi negustori ambulanţi, public dornic de senzaţii, iată Târgul Moşilor.